

Lietuvos Respublikos Seimo *antroji sesija*

2021 m. balandžio 1 d.
42 ir 43 posėdžiai

Stenogramos

23

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2021 m. balandžio 1 d.

Rytinis posėdis Nr. 42

Lygių galimybių kontrolieriaus priesaika	7
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. balandžio 1 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Informaciniai pranešimai	8
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-240(2) priėmimas	8
Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-241(2) priėmimas	10
Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13 ir 13 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-242(2) priėmimas	10
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-306(2), Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 41 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-300(2), Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-301(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-302(2), Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-303(2), Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-304(2), Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 8 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-305(2), Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-307(2), Nekilnojamojo turto registro įstatymo Nr. I-1539 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-308(2), Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 25 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-309(2) ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-310(2) svarstymas	11
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 6, 46 ¹ , 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2675, Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2676, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 41 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2677, Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2678, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-410 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2679, Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2680, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 8 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2681 ir Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2682 svarstymas	12
Seimo nutarimo „Dėl Birutės Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-232 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Šovienė)	12
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-386 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	13
Seimo savaitės (2021-04-12–2021-04-16) – 2021 m. balandžio 13 d. (antradienio) ir 2021 m. balandžio 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	13
Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projekto Nr. XIVP-368(2) svarstymas ir priėmimas	14
Seimo nario M. Majausko kalba	15
Seimo nario E. Gentvilo kalba	15
Seimo nario V. Mitalo kalba	16
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	16

Seimo nutarimo „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“ projekto Nr. XIVP-382 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	19
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus A. Jakubausko kalba	20
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus A. Jakubausko atsakymai į Seimo narių klausimus	22
Opozicijos lyderio S. Skvernelio kalba	26
Seimo nario J. Jaručio kalba	27
Seimo nario M. Puidoko kalba	29
Seimo nario E. Gentvilo kalba	30
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Z. Vaišvilos kalba	31
Seimo nario V. Mitalo kalba	32
Seimo nario J. Sabatausko kalba	32
Seimo nario P. Gražulio kalba	33
Seimo nario A. Anušausko kalba	34
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-240(2) priėmimo tęsinys	38
Šio įstatymo priėmimas	38
Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-241(2) priėmimo tęsinys	39
Šio įstatymo priėmimas	39
Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13 ir 13 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-242(2) priėmimo tęsinys	39
Šio įstatymo priėmimas	39
Seimo nutarimo „Dėl Birutės Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIVP-232 priėmimo tęsinys	39
Šio nutarimo priėmimas	39
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-386 priėmimo tęsinys	39
Šio nutarimo priėmimas	40
Seimo savaitės (2021-04-12–2021-04-16) – 2021 m. balandžio 13 d. (antradienio) ir 2021 m. balandžio 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimo tęsinys	40

Vakarinis posėdis Nr. 43

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16 ¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-267 pateikimas (A. Veryga)	41
Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projekto Nr. XIVP-368(2) priėmimo tęsinys	43
Šio nutarimo priėmimas	43
Seimo nutarimo „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“ projekto Nr. XIVP-382 priėmimo tęsinys	43
Šio nutarimo priėmimas	44
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5031(2) pateikimas (A. Veryga)	44

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-376 pateikimas (E. Jovaiša)	48
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-248 pateikimas (A. Kubilienė)	51
Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209 pateikimas (L. Nagienė)	54
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-265 pateikimas	56
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-311 pateikimas (L. Savickas)	56
Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285 pateikimas (A. Širinskienė)	60
Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-207 pateikimas (S. Tumėnas)	61
Seimo nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ projekto Nr. XIVP-110(2) svarstymas	64
Seimo nario A. Vinkaus kalba	65
Seimo nario K. Masiulio kalba	66
Seimo narės R. Šalaševičiūtės kalba	66
Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-246 pateikimas (A. Kubilienė)	67
Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-259, Baudžiamojo kodekso Nr. XIII-1844 39 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-260 ir Civilinio kodekso Nr. VIII-1864 6.253 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-261 pateikimas (L. Girskienė)	69
Informaciniai pranešimai	71

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Girskienės pareiškimas	71
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5031(2) pateikimo tęsinys	71
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-376 pateikimo tęsinys	72
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-248 pateikimo tęsinys	72
Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-209 pateikimo tęsinys	72
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-311 pateikimo tęsinys	72
Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-207 pateikimo tęsinys	73
Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-246 pateikimo tęsinys	73
Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-259, Baudžiamojo kodekso Nr. XIII-1844 39 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-260 ir Civilinio kodekso Nr. VIII-1864 6.253 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-261 pateikimo tęsinys	73
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	75

SANTRUMPOS

- DPF* – Darbo partijos frakcija
- LF* – Laisvės frakcija
- LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 42 STENOGRAMA

2021 m. balandžio 1 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA,
Seimo Pirmininko pavaduotojai J. JARUTIS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiamieji kolegos. Pradedame balandžio 1 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 93 Seimo nariai.

10.00 val.

Lygių galimybių kontrolieriaus priesaika

Gerbiami kolegos, kovo 25 dieną mes B. Sabatauskaitę paskyrėme Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontroliere. Įstatymas numato, kad lygių galimybių kontrolierius, prieš pradėdamas eiti pareigas, prisiekia Seime. Lygių galimybių kontrolieriaus priesaiką priima Seimo Pirmininkas. Todėl prašau mano pirmąjį pavaduotoją J. Razmą perimti pirmininkavimą.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Ačiū. Taigi pradedame posėdį nuo lygių galimybių kontrolieriaus priesaikos. Kontrolierę ir Seimo Pirmininkę kviečiu į erdvę šalia Seimo tribūnos.

B. SABATAUSKAITĖ. Aš, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė, prisiekiu būti ištikima Lietuvos valstybei, vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, savo pareigas atlikti garbingai, ginti žmogaus teises, laisves ir teisėtus interesus, visada būti nešališka, sąžininga, saugoti man patikėtas paslaptis. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Pirmininkauti grįžta Pirmininkė.

B. SABATAUSKAITĖ. Ačiū už pasitikėjimą.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Sveikiname naująją lygių galimybių kontrolierę, linkime sėkmės darbuose.

10.02 val.

Seimo Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. balandžio 1 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, grįžtame prie darbotvarkės. Darbotvarkės 2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, aš tik noriu dar paskelbti tam tikrą informaciją, kuri buvo išsakyta Seniūnų sueigoje, ir pasakyti, kad 1-8 klausimui dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktoriaus pono A. Jakubausko atleidimo iš pareigų yra numatytas tik pusvalandis. Pagal Statuto 218 straipsnį turėtų būti numatyta mažiausiai valanda ir dešimt minučių, čia techniškai, o kaip bus teoriškai, tai parodys laikas. Plius dar bendroji diskusija. Tai norėčiau atkreipti dėmesį, kad posėdžio pirmininkas, kuris tuo metu pirmininkaus, laikytųsi Statuto normų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Tikrai pratęsimė skirtą laiką ir visi turės galimybę pasisakyti, ir pats direktorius turės galimybę atsakyti į klausimus. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gal neprieštarautumėte, kad į rezervinius įrašytume dar neregistruotą Seimo nutarimo projektą dėl komitetų sudėties, jeigu pavyktų išspręsti mūsų

kolegos A. Skardžiaus įrašymą į komitetą, bet tam reikia dar šiek tiek paderinti. Tiesiog teoriškai numatyte, kad gali atsirasti toks nutarimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti J. Razmos pasiūlymui? Galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu. Ačiū. Ar darbotvarkei galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti. Prašau, kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 112: už – 91, prieš – 1, susilaikė 20. Darbotvarkei pritarta.

10.05 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, trumpas pranešimas. Kovo 30 dieną gavau 1/5 Seimo narių kreipimąsi pagal Seimo statuto 160 straipsnį dėl procedūrų Gyvūnų gerovės įstatymo priėmimo metu. Taigi pagal 160 straipsnio 1 punktą, kai ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių kreipiasi raštu į Seimą dėl jų manymu, priimant tą įstatymą padarytų Seimo statuto pažeidimų, toks kreipimasis yra perduodamas Seimo Etikos ir procedūrų komisijai. Tą jau padariau. Dėkui.

10.06 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-240(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-240. Priėmimo stadija.

Priėmimas pastraipsniui. Pasiūlymų nėra gauta. Dėl 1 straipsnio pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar pritariame bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 3 straipsnio pataisų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 4 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 6 straipsnio nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 7 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 8 straipsnio pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusiųjų nėra. Yra? Atsiprašau. Tuoj pat paprašysime pasisakyti dėl motyvų. Už kalbės G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, teikiamas įstatymų pataisų visas paketas yra šiuo atveju ir inovatyvus, ir svarbus. Mes svarstymo metu esame aptarę, kad ydinga praktika, kai įstatymai eina iš paskos jau atliekamų pirkimų ir atrankos procedūrų, tačiau šiuo atveju mes, matyt, kaip Seimas galėtume padaryti tam tikrą išimtį arba tiesiog geranoriškai įspėti tiek ministeriją, tiek „Ignitis“ bei ESO, kad tokių dalykų ateityje nesikartotų.

Tikrai kviesčiau pritarti šiam projektui, nes jis užtikrins ne tik nepertraukiamą maitinimo šaltinį avarijos ar politinės avarijos atveju, bet taip pat yra ganėtinai inovatyvus projektas, kuris leis tiek mūsų energetikos sistemai, tiek mūsų mokslui plėtoti panašaus pobūdžio energijos talpyklas, kurios smulkės, mažės, pasieks, matyt, kiekvienus namus, kiekvieną mažesnę ar didesnę miestelį ir kartu su *smart grid* funkcionalumu užtikrins mūsų energetikos sistemos, elektros tiekimo sistemos ir efektyvumą, ir žalumą. Todėl kviečiu, kolegos, pritarti šiam įstatymo projektui ir lydimesiems. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Aš tiesiog norėčiau atkreipti kolegų dėmesį, kad energetikos pertvarkai prasidėjus 2011 metais, kada ministras A. Sekmokas atsikratė visų energetikų ir džiaugėsi tuo, kad energetikos sistema liko be energetikų, juos pakeitė politolo-

gai, sovietmečiu juos būtų galima vadinti *politrukais*. Tada po pertvarkos atsiradusios įmonės, tokios kaip „NT Valdos“, NRG PRO, generavo tik nuostolį, už kurį mokėjome mes. Ir dabar matome ydingą praktiką, kada be naudos ir kaštų analizės, be diskusijos suinteresuotas verslas kiša savo projektą, kurį jau bandė kišti ir anoje kadencijoje, dar esant ministrui Ž. Vaičiūnui. Aš tikrai nežinau, kodėl nėra naudos ir kaštų analizės. Užuoat investavę į savo infrastruktūrą, į Kruonio hidroakumuliacinę elektrinę, tobulinę jos veiklą, agregatus, techninį pajėgumą ir tą patį reagavimo laiką, už skolintus pinigus perkame tuos elementus, kurių vertė sinchronizacijos metu turbūt bus pusė dabartinės kainos, ir, kaip rašoma įstatyme, jie bus perleisti rinkai.

Man tokie dalykai yra nesuprantami. Aš manau, kad negalime taškyti pinigų ir visų nuostolių ir išlaidų kaštų pagal verslo užgaidas perkelti tik vartotojui.

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamas kolega, laikas.

A. SKARDŽIUS (DPF). Todėl balsuodamas dėl šio įstatymo susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Už kalba J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Šį klausimą tikrai labai atsakingai svarstėme Energetikos ir darnios plėtros komisijoje, vakar išgirdome ir Kauno technologijos universiteto mokslininkus, jie pristatė išsamią studiją. 200 megavatų baterijų energijos kaupimo sistema yra nacionalinio saugumo priemonė, tam yra pritarusi ir Valstybės saugumo taryba. Iki 2025 metų ši sistema užtikrins pirminį momentinį galios rezervą izoliuotu LEES veikimu, po 2025 metų ir sinchronizacijos su KET 200 megavatų suteiks beveik visas reikalingas paslaugas, tai yra balansavimo pirminis ir antrinis rezervas Baltijos energijos sistemai, lankstumo prijungimas energijos atsinaujančiam šaltiniui, net elektros energijos pirkimo–pardavimo paslaugos prekiaujant elektros energija elektros rinkoje. Veikiant izoliuotai nuo kitų sistemų, tai vienintelė priemonė dažniui sulaikyti dėl bet kokių sistemos trikdžių. Labai kviečiu palaikyti šį svarbų mūsų Lietuvai projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prieš kalba V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų jau nenuostabu matyti Lietuvoje įvairias priemones, projektus prisidengiant kilniais ir gražiais tikslais, bet finale visa kaina ir našta gula ant vartotojų. Taip pat yra ir dėl šio projekto. Politikai taip nusprendė, kad šito reikia, bet už viską susimokės vartotojai. Tik klausimas, kokių dar projektų turėsime, ką dar atnešite, už ką turės mokėti vartotojai? Tikrai siūlau nepalaikyti šio projekto, nes finale tai guls ant vartotojų pečių.

PIRMININKĖ. Už kalba D. Kreivys.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai turbūt vienas svarbiausių projektų, skirtų mūsų energetinei nepriklausomybei pasiekti, ir, ko gero, vienas svarbiausių šių metų Seimo sprendimų. Noriu pabrėžti, kad tai yra tęstinis projektas, kurį ši Vyriausybė tęsia, jis buvo pradėtas dar praėjusios Vyriausybės. Taip pat noriu pasakyti, kad netiesa, jog už šį projektą mokės vartotojai. Šis projektas bus finansuojamas europiniais pinigais, europinėmis lėšomis, kurios mus pasieks iš *Recovery* fondo, todėl kalbėti apie tai, kad už tai sumokės mūsų vartotojai, yra neteisinga.

Mieli kolegos, dar kartą agituojau balsuoti už, kaip minėta, sprendimą yra palaikiusi tiek praėjusi, tiek šita Vyriausybė, taip pat Valstybės gynybos taryba. Projektas be galo svarbus ir aš tikiuosi, kad po šios dienos sprendimo mes per metus turėsime instaliuotas baterijas, visi būsime saugesni ir mūsų energetinė sistema taip pat bus stabilesnė ir saugesnė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Už kalba V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų šis ir lydimieji projektai yra labai svarbus žingsnis į mūsų energetinę nepriklausomybę ir į mūsų žmonių saugumą. Taip, tas žingsnis šiek tiek kainuos, bet alternatyva, tai, ką kadaise jau mūsų šalis patyrė, tai yra energetinis šantažas, tai yra neužtikrintumas, dėl šito žingsnio yra šiaip apsispręsta netgi ir įvairių politinių partijų lygiu, todėl aš šiandien esu nustebęs dėl tų dviejų išsišokėlių. Arba tai yra nesusipratimas, arba tai tų žmonių neišmanymas, arba tai yra veikimas prieš savo valstybę. Įgyvendinimą, be abejo, stebėti reikia, tam yra parlamentinė kontrolė, bet šitą sprendimą mes turime priimti kaip itin svarbų sprendimą ir siekti, kad jis būtų įgyvendintas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Balsavimas dėl šio projekto priėmimo yra numatytas 12 val. 10 min.

10.16 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-241(2) (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-3.2 klausimas – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-241.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritariame bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso projekto. Už kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Šiaip gal ir nereikia čia iš tikro gaišinti, motyvai išsakyti yra. Man patiko ir gerbiamo V. Bako pasakytos mintys, nes aš norėjau tą patį pasakyti. Aš neįsivaizduoju šioje salėje sėdinčio žmogaus, kuris myli Lietuvą, siekia jos nacionalinio saugumo, taip pat ir energetinio saugumo, galinčio šnekėti taip, kaip pora piliečių čia šnekėjo, ir balsuoti kaip nors kitaip nei pritarti tiems projektams. Siūlau tą ir daryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

10.17 val.

Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13 ir 13¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-242(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės lydimasis 1-3.3 klausimas – Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-242. Priėmimas.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio pataisų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 4 straipsnio pataisų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 5 straipsnio pataisų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 6 straipsnio pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 7 straipsnio pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 8 straipsnio pataisų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 9 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. A. Skardžius kalba už.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau dar kartą atkreipti jūsų dėmesį, kad naudos ir kaštų analizė dėl visų projektų, ypač dėl tų, už kuriuos mokės mūsų vartotojai, kurių kaštai bus socializuoti, privaloma. Ar pirkume bokserius, ar įgyvendintume kokį nors energetinį projektą, tai yra privaloma. Visos valstybės tą daro. Ir Lietuva tą turi daryti. Negalima suvynioti į popierėlį, kuris vadinasi – reikalinga nacionaliniam saugumui – ir šito burtažodžio užtenka, ir mes galime taškyti pinigus. Negalime. Tą aiškiai parodė „Independence“ nuomos reikalai. Todėl siūlau labai rimtai ir atsakingai spręsti šiuos klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai už – V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Kolegos, man atrodo, kai kas nelabai supranta, kas yra ta naudos ir kaštų analizė. Naudos ir kaštų analizė, kai mes pasirinkome energetinės nepriklausomybės kelią, seniai yra padaryta, mūsų energetinio saugumo kelią. Nauda yra tokia, kad Lietuva yra saugi, užtikrintas elektros energijos tiekimas, tvari ekonomika. Nenauda tai yra nuolatinis neapibrėžtumas, nuolatinis lankstymasis, tai yra strateginiai klausimai. Strateginiai klausimai, kur vienoje pusėje yra

valstybės sėkmė, ilgalaikė sėkmė, kitoje pusėje kažkoks nuolatinis krūpčiojimas. Į tokius projektus mes negalime žiūrėti kaip į koki turgaus lygio perku parduodu klausimą. Šio projekto kaina yra iš tikrųjų labai didžiulė, susijusi su valstybės ilgalaikė ateitimi ir jos raida. Tokie...

PIRMININKĖ. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas Bakai, aš norėčiau, kad jūs kalbėtumėte už save, kaip kredito unijos vadovas. Nežinau, bankrutavo ar nebankrutavo ta kredito unija, kuriai jūs vadovavote, galbūt labai pelningai investavo ir dabar jūs gyvenate iš šių kaštų. Bet šiuos kaštus apmokės vartotojai, kaštai bus socializuoti, todėl mes turime elgtis atsakingai ir valstybiškai. Ir nesielkite kaip savo kredito unijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (MSNG). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų klausimas yra labai svarbus ne tik mums, Lietuvai, bet, aš manau, visai Europos Sąjungai. Būnant Europos Parlamente teko matyti labai didelius projektus, kuriuos įgyvendina kiekviena iš Europos Sąjungos šalių, tarp jų ir Lenkija, kuri yra pasiruošusi užmaitinti visą rytinį Europos kontinentą dujomis ir elektra. Ne paslaptis, kad patys lenkai planuoja statyti atominę elektrinę. Todėl mes, kaip Lietuva, tikrai turime daryti šituos žingsnius, kurie ateityje mums duos didžiulę naudą.

Tai yra kaip pavyzdys: jeigu dabar, šiandien, pati Lietuva būtų pirkusi vakcinas, o ne Europos Sąjunga būtų pirkusi, aš manau, kad vaizdas būtų kur kas blogesnis. Todėl aš tikrai pasisakau už tai ir manau, kad netolimoje ateityje mes pamatysime, kokią didelę naudą gauname iš to, kad persijungiame visą savo sistemą į europinę. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.22 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-306(2), Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 41¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-300(2), Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-301(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-302(2), Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-303(2), Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-304(2), Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 8¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-305(2), Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-307(2), Nekilnojamojo turto registro įstatymo Nr. I-1539 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-308(2), Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 25² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-309(2), Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3010(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-306(2) ir lydymieji. Kviečiu komiteto pranešėją gerbiamąjį V. Kernagį. Prašau pristatyti išvadas dėl visų: tiek dėl pagrindinio, tiek dėl lydymųjų.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Sveiki. Pirmoji Teisės departamento pastaba. Komitetas jai pritarė. Antroji Teisės departamento pastaba – pritari. Trečioji Teisės departamento pastaba. Komitetas siūlo nepritarti. Ketvirtoji Teisės departamento pastaba... (*Balsas salėje*) Apsvarstėme Teisės departamento išvadas. Komitetas siūlo pritari patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Ar galėtumėte dėl lydymųjų taip pat? Komiteto nuomonė dėl lydymųjų, kadangi prie šio projekto yra daug lydymųjų.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Yra 11 lydymųjų. Visiems komitetas pritarė, kadangi nebuvo gauta nė vienos pastabos. Siūlome pritari visiems.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Kolegos, ar galime po svarstymo... Dėl motyvų dar patikriname. V. Juozapaitis atsisako žodžio. Dėkoju. Kolegos, ar galime pritari tiek pagrindiniam, tiek lydymiesiems po svarstymo bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime pritari bendru sutarimu. Labai ačiū, pritari bendru sutarimu.

10.24 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 6, 46¹, 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2675, Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2676, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 41¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2677, Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2678, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-410 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2679, Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2680, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 8¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2681, Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2682 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2675. Aš vėlgi kviečiu komiteto pranešėją, kad pristatytų komiteto nuomonę dėl šio ir lydimųjų.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Atsižvelgdami į tai, kad Seimo valdyba nusprendė suburti darbo grupę, kuri svarstė ką tik anksčiau pristatytą įstatymo projektą, siūlome šį įstatymo projektą atmesti. Lygiai taip pat ir lydimuosius irgi siūlome atmesti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą. Dabar norėčiau pakviesti Teisės ir teisėtvarkos komiteto atstovą, kuris galėtų pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl vieno iš lydimųjų. Kolegos, kas galėtumėte pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą? Gerbiamas Juliau, ar galėtumėte pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas: atsižvelgiant į tai, kad Seimo valdybos 2021 m. sausio 11 d. sprendimu dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo keletu straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir jo lydimųjų teisės aktų projektams tobulinti sudaryta darbo grupė parengė, registravo alternatyvius įstatymų projektus, siūlyti šį Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo projektą atmesti. Už balsavo 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti bendru sutarimu šio įstatymo projekto ir lydimųjų atmetimui? Galime pritarti bendru sutarimu. Labai ačiū.

10.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Birutės Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-232 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – projektas Nr. XIVP-232. Pasitikriname, ar turime prisijungusią prelegentę, nes šiandien gana sparčiai dirbame ir gerokai lenkiame darbotvarkę. Tuomet skelbiame 1-6 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Birutės Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-232. Pranešėja – Prezidento vyriausioji patarėja J. Šovienė.

J. ŠOVIENĖ. Labas rytas, ar girdite mane?

PIRMININKĖ. Prašom, žodis jums.

J. ŠOVIENĖ. Laba diena, gerbiama Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai. Leiskite pristatyti Respublikos Prezidento dekretą, kuriuo Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu bei atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui atleisti B. Janavičiūtę iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų, sulaukusią įstatyme nustatyto pensinio amžiaus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas neužsirašęs klausti. Dėl motyvų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Galime pritarti bendru sutarimu. Dėkoju.

Svarstymo stadija. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Kolegos, kreipiuosi į jus, ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas numatytu laiku. Dėkoju.

10.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-386 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar rezervinis klausimas. Iš rezervo imame klausimą – nutarimo projektą Nr. XIVP-386. Pristato jį J. Razma. Gerbiamas Jurgi, prašom į tribūną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, matyt, įpratote, kad aš vis kokius nors komitetų, komisijų sudėčių patikslinimus teikiu. Tai šiuo atveju yra siūloma papildyti Neįgaliųjų teisių komisiją, ji dabar bus iš devynių narių vietoj aštuonių. Į ją būtų įrašomas Mišrios grupės atstovas A. Palionis, kvota jiems buvo fiksuota, tik kiek vėliau yra gautas konkretus pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausiančiųjų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Pritarta bendru sutarimu.

Svarstymas. Diskusijoje užsirašiusių nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas numatytu laiku.

10.31 val.

Seimo savaitės (2021-04-12–2021-04-16) – 2021 m. balandžio 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kitas darbotvarkės klausimas. Prašyčiau J. Razmą pristatyti kitos savaitės darbotvarkę. Taip pat rezervinis 2 klausimas – savaitės, prasidedančios balandžio 12 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mūsų povolykinio darbo savaitė turėtų būti labai rami pagal čia išdėstytų projektų pobūdį. Manau, galėsite pastebėti, kad yra geras ir valdančiųjų, ir opozicijos projektų balansas. Taip jau atsitiko, kad, pavyzdžiui, įrašant bent vieną Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektą, yra surašomi visi, kurie yra įregistruoti. Tai yra antradienio darbotvarkėje. Ketvirtadienio darbotvarkėje mes skirsime dėmesį sveikatos reikalams. Čia yra daug projektų, keičiančių Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą, tai ir A. Matulo, ir gerbiamo A. Verygos, ir kitų kolegų. Taip pat Odontologų rūmų įstatymo projektai ir taip pat yra dėmesys sodininkams, įrašyti trys projektai. Jeigu netyčia kažkuris iš čia paminėtų projektų praleistas, tai yra to paties įstatymo keitimo projektas praleistas, tai kviesčiau pranešti ir, žinoma, būtinai papildysime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausti užsirašiusių... Tuoj, sekundėlę, suteiksime jums žodį. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš matau, jog darbotvarkėje vis neatsiranda Pluoštinių kanapių perdirbimo ir jų produktų įteisavimo įstatymo projektas. Aš suprantu, kad dėl vieno ar kitų priežasčių klausimas vis stringa Vyriausybėje. Mes, atskiri Seimo nariai, kreipėmės į Vyriausybės narius, bandydami paraginti juos, bet, matyt, nepakankamai turime įtakos ar gal nesugebame tinkamai argumentuoti, sunku pasakyti. Tai galbūt būtų galima kreiptis į jus kaip į Seimo valdybos atstovą, pirmąjį pavaduotoją, galbūt jūs taip pat galėtumėte kreiptis į atsakingą Vyriausybės narį ar Vyriausybę paskatinti greičiau pateikti išvadą, kad Seimas galėtų užbaigti procedūrą ir priimti įstatymo projektą, kuris jau keletus metus svarstomas? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tiksliai nežinau aplinkybių, dėl kurių šis projektas yra sustojęs, ar lemia Vyriausybės išvados nebuvimas, ar yra užtrukęs jo tobulinimas komitete, bet būtinai pasiaiškinsime. Bet kuriuo atveju komiteto teikimo aš negavau, neturiu galimybės įrašyti į darbotvarkę

to projekto. Dar paminėsiu, kad nors nėra dabar išplatintame kitos savaitės projekte Žuvininkystės įstatymo projekto, bet su pirmininke kalbėjau, ji minėjo, kad yra įregistruotas naujas variantas, kur nebėra galimų prieštaravimų Konstitucijai, tai, manau, galime fiksuoti, kad šis projektas bus įrašytas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke.

Norėjau paklausti apie verslinės žvejybos draudimo įstatymų paketą, nes buvo lyg ir užregistruota, ir labai skambiai pristatyta, bet šią savaitę nėra, pagal darbotvarkę nėra, tai aš ir norėjau paklausti, ar čia įtaką padarė verslininkai, ar galbūt išsiskyrė Vyriausybės ir valdančiųjų nuomonė? Ant projekto taip pat nematyti ir aplinkos ministro parašo, ir kai kurių kitų Seimo narių, tai galbūt čia įdomus klausimas. Bet jeigu jūs žadate, kad galimai bus, tai tikrai labai laukiamas yra projektas, nes laišakai plūsta, žmonės lūkesčių tikrai turi daug. Kaip suprantu, vicepirmininke, tikrai žada jis būti?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tikrai siūlau oficialiai fiksuoti, kad tie projektai yra įrašomi. Tiesiog komiteto pirmininkė tik prasidėjus posėdžiui apie tai informavo, dėl to tame popieriniame projekte, kurį pateikiau, dar jo nėra, bet tikrai matykime, kad jis ten yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Prieš tvirtindami darbotvarkę mes taip pat turėtume patvirtinti pagal mūsų naujai pakeistą Statutą, kad pritariame, kad į darbotvarkę būtų įrašyti trys įstatymų projektai, kurie nebuvo įrašyti į pavasario sesijos darbotvarkę, tai yra Nr. XIVP-346, Nr. XIVP-330 ir Nr. XIIIIP-4376. Ar galime pritari bendru sutarimu, kad šiuos klausimus svarstysime per aptariamą Seimo darbo savaitę? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dabar turėtume apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime patvirtinti darbotvarkę bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Jūs siūlote balsuoti? Taip, gerbiamas K. Masiulis siūlo balsuoti dėl darbotvarkės. Taigi, balsuojame, kas pritariate. (*Balsai salėje*) Dėl darbotvarkės. (*Balsai salėje*) Gerai, balsuosime sutartu laiku. Ačiū už pastabą.

Kolegos, techninė 3 minučių pertrauka. Tuoj pat ateina kandidatas į Banko valdybos direktorius.

Pertrauka

10.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projektas Nr. XIVP-368(2) (svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, baigėsi techninė pertraukėlė. Tęsiame posėdį. Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projektas Nr. XIVP-368(2). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas, kaip jam ir priklauso, pagal Seimo statuto 59 straipsnį atliko Lietuvos banko veiklos parlamentinę kontrolę, taip pat svarstė nutarimą dėl kandidato skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku. Mes turėjome pakankamai išsamią diskusiją – kvietėme užduoti klausimus, diskutuoti ne tik Seimo narius, bet ir įvairias asociacijas, verslo asociacijas, pensijų fondų dalyvių asociacijas, pensijų fondų valdytojų asociacijas, investicinių įmonių valdytojus, atskirų pensijų fondų, kurie susiję su investicinėmis technologijomis, valdytojus, pramonininkus, verslininkus. Iš tikrųjų turėjome labai išsamią diskusiją, akcentavome kelis svarbiausius dalykus, kuriems, mūsų manymu, banko pirmininkas turėtų skirti pagrindinį dėmesį, tai yra bankų sistemų stabilumas, konkurencijos didinimas, finansinis raštingumas ir žaliųjų finansų plėtra. Sutarus dėl šių prioritetų, balsavimas buvo bendru sutarimu. Biudžeto ir finansų komitetas patvirtino nutarimo projektą bendru sutarimu – pritarė, kad G. Šimkus turėtų būti skiriamas Lietuvos banko valdybos pirmininku. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega, jūs pristatėte komiteto išvadą. Toliau vyks diskusija. Pirmasis frakcijos vardu kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, ne paslaptis, jog pati procedūra buvo skubota. Tai rodo ne ką kita, bet didesnio susikalbėjimo tarp svarbiausių valstybės institucijų poreikį, ir ne tik dėl Lietuvos banko. Tokios aplinkybės, kai trūksta susikalbėjimo, kiša pagalį į ratus priimant sprendimus ir pritraukiant kompetentingiausius kandidatus į svarbiausias valstybės institucijas – tiek teisėjus, tiek ambasadorius, tiek banko vadovus. Iš šios situacijos mums tikrai yra ko pasimokyti.

Čia Seimo vaidmuo tikrai yra ne paskutinėje vietoje. Priminsiu, kad Seimas, būtent Seimas, ne Prezidentas, o Seimas skiria ir atleidžia Lietuvos banko valdybos pirmininką. Dar daugiau, įstatyme labai aiškiai pasakyta, Lietuvos banko įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje pasakyta, kad Lietuvos bankas palaiko Vyriausybės politiką. Atkreipkite dėmesį – Lietuvos bankas palaiko Vyriausybės politiką tiek, kiek ji neprieštarauja Europos Centrinio Banko tikslams. Tačiau kokią politiką turi palaikyti Lietuvos bankas? Aš nuoširdžiai pasigedau tokios diskusijos Seime ir sutarimo, kokie klausimai mums atrodo svarbiausi. Pasigedau sutarimo dėl to, kokius darbus naujas vadovas turi atlikti pirmiausia. Tik suformavę aiškius tikslus turėtume vertinti, ar siūlomas kandidatas yra pajėgus juos įgyvendinti.

Deja, procedūra buvo atvirkštinė – namą mes pradėjome statyti nuo stogo. Ir tik turėdami kandidatą, jau bandėme įtikinti daryti tai, kas mums atrodė svarbiausia. Svarbiausius tikslus, bent jau Biudžeto ir finansų komitete, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijoje mes kėlėme šiuos: pirma – bankų sistemos stabilumas. Mes turime užtikrinti, kad bankinė sistema yra stabili, mes ja galime pasitikėti, mes bankuose galime drąsiai laikyti indėlius ir žinoti, kad jie ten yra saugūs.

Su tuo yra susiję begalė dalykų, ne paskutinėje vietoje pinigų plovimo prevencija, terorizmo finansavimas, žinome, kad Baltijos šalys yra įsivėlusios į labai rimtus tarptautinius skandalus, todėl yra nukentėjęs Baltijos šalių prestižas. O taip pat jau turime ir padarinių bankinėje sistemoje dėl korespondentinės bankininkystės, tai pervedimų ir atsiskaitymų užsienio valiuta problemų.

Antra užduotis yra susijusi su konkurencijos didinimu. Aš radau 2011 ir 2016 metų pasisakymus iš Seimo tribūnos ir stenogramas, gerbiamojo E. Gentvilo, profesoriaus K. Glavecko pasisakymus, A. Palionio taip pat, ir mes, Seimo nariai, tuo metu akcentavome tuos pačius dalykus, kuriuos akcentuojame ir dabar. Sakome, problema yra bankiniai įkainiai, problema yra didelės palūkanos, problema yra prieiga prie finansavimo smulkiąjam ir vidutiniam verslui. Kažkaip jau dešimt metų niekas iš esmės ir nepasikeičia. Problemos išlieka tos pačios. Jeigu mes pažiūrėtume euro zonos istoriją, duomenis apie bankininkystės pelningumą, tai Lietuva čia išsiskiria. Bankai Lietuvoje gyvena kaip inkstai taukuose, uždirbdami reikšmingai didesnius pelnus nei kitose euro zonos šalyse istoriškai, ir jie gali sau leisti rinktis, ką finansuoti, ko nefinansuoti. Gali sau leisti didinti įkainius, net palyginti su kitomis Baltijos šalimis. Tokia situacija yra netoleruotina. Pagrindinis uždavinys kandidatui į Lietuvos banko valdybos pirmininkus yra išspręsti šią situaciją, didinant konkurenciją bankiniame sektoriuje.

Ir dar keli nedideli dalykai, kurie taip pat svarbūs. Tai finansinis raštingumas, kur Lietuvos bankas, dirbdamas kartu su Vyriausybe, turi tai užtikrinti. Taip pat žaliųjų finansų plėtra. Puikiai suprantame, kad tai yra ne tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės politika, bet visos Europos Sąjungos politika yra užtikrinti žaliųjų finansų plėtrą.

Taigi, įvertinus visas šias aplinkybes, ir nors pasaulį pradėjome statyti šiuo atveju nuo 7 dienų, ne nuo 1-os, mes manome, kad kandidatas į Lietuvos banko pirmininkus yra tinkamas. Jis yra kompetentingas, jis yra apolitiškas ir jis sugebės įgyvendinti šiuos mūsų keliamus tikslus jam. Todėl kviečiame palaikyti šį kandidatą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu kalbės E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, mieli kolegos. Išklausėme pretendento prisistatymą, turėjome tikrai malonų, rezultatyvų, turiningą pokalbį frakcijos posėdžio metu. Teikiame tokias mintis, išvadas. Kandidato patirtis, dirbant Lietuvos banke, yra įvairiapusė ir ilgametė. Tai nėra žmogus iš šalies, tai žmogus, turintis dešimtmečių patirtį, šiuo metu eina valdybos nario pareigas. Turi tarptautinės patirties bendradarbiaujant su kitų Europos šalių centriniais bankais ir taip pat su Europos centre bankininkystės institucija.

Kalbant apie kandidato kompetencijas, pabrėžtina investavimo žinios, suvokimas apie komercinių bankų priežiūros patirtį ir suvokimas, kaip kurti prevencines sistemas, kad neatsirastų klaidų komercinių bankų priežiūros veikloje. Kandidatas labai akcentavo ir akcentuos, matyt, savo veikloje, kad negalima laukti tos dienos, kai paaiškėja, kad yra blogai prižiūrima. Turi būti sukurta prevencinė sistema, kad taip negalėtų atsitikti, nes tada jau bus per vėlu.

Kolegos M. Majausko paminėtas žaliųjų finansų plėtros aspektas taip pat buvo išsamiai išdėstytas mums, frakcijos nariams. Pinigų plovimo prevencijos suvokimas šiame vis labiau, atrodo, jautriu tampančiame Šiaurės ir Baltijos šalių regione. Taip, tai konkrečiai, atrodo, nėra Lietuvoje veikiančių bankų filialų problema, tačiau mes suprantame, kad, turėdami dažnai nešvariais pinigais manevruojantį netolimą kaimyną, galime tapti labai patraukliu pinigų tranzicijų kraštu, ir čia vėlgi prevencinės priemonės yra labai svarbios.

Valstybės agentūrų išteklių konsolidavimas vienu ar kitu pavidalu. Visi mes suprantame, kad mes negalime išbarstyti valstybės finansinės paramos resursų, kaip darome dabar. Sprendimus, matyt, reikės priimti, ir čia Lietuvos banko vaidmuo yra didžiulis. Komercinių bankų sistemos stabilumo užtikrinimas, tačiau labai didelį dėmesį kandidatas pasirengęs teikti komercinių bankų santykiui su klientais, kalbant apie bankų įkainius, perteklinių reikalavimų klientams mažinimą, nuolatinį ir išsamų klientų informavimą.

Šitie ir kiti dalykai, kuriuos išsakaiu ar kuriuos išgirdome iš kandidato, tikrai leidžia frakcijai, be jokios abejonės, pasisakyti už kandidato G. Šimkaus kandidatūrą į Lietuvos banko vadovo postą. Leidžiame sau raginti, agituoti kitus kolegas palaikyti teikiamą kandidatą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Mitalą.

V. MITALAS (LF). Gerbiami kolegos, esame gerame atskaitos taške šiek tiek pažvelgti į praeitį ir taip pat užmesti akį į ateitį, kas laukia Lietuvos, taip pat ir Lietuvos banko artimiausiu laikotarpiu. Iš karto pasakau, kad aš asmeniškai ir mūsų frakcija palaikys G. Šimkaus kandidatūrą. Manome, kad tai yra kompetentingas žmogus, daug prisidėjęs prie Lietuvos banko tokio, kokį turime. Bet gal ne vien tik tai, ne tiek apie kandidatūrą, kiek apie keletą kitų dalykų. Apie lūkesčius institucijai norisi pasakyti.

Kaip rašė žurnalas „The Economist“ prieš porą savaitių, pasaulyje bruožai to, kas iki šiol buvo neatsiejama nuo gerovės valstybės įprastinių bruožų, pavyzdžiui, pajamų turto testai, skiriant išmokas tik tiems, kam labiausiai reikia, socialinis draudimas mokant išmokas tik tiems, kurie įmokėjo tam tikrą dalį įmokų, ir sąlygiškumas mokant tik tiems pagal aiškius kriterijus, per šią pandemiją buvo išmesti per langą, bent jau nemažoje dalyje ir Vakarų valstybių. Akivaizdu, vis labiau matyti, kad gyvename šiek tiek kitokiame pasaulyje, nei gyvenome anksčiau. Valstybės skolos ir deficito sąvokos bent jau kuriam laikui, atrodo, tapo vos ne senamadiškos kartoti ir prisiminti.

Visas šis laukas ir pasauliniai įvykiai sukuria lūkestį, kad Lietuvos bankui reikės gerų smegenų kaip niekada anksčiau, tuo labiau kad tie pasauliniai iššūkiai yra papildomi jau beveik tradicinių lietuviškųjų. Aš labai nekartosiu, ką mano kolegos pasakė, mes frakcijoje irgi labai išsamiai diskutavome apie tuos jau būdingus Lietuvai iššūkius, bet konkurencija bankų sektoriuje išlieka aktuali kryptis. Lietuvos bankas turi dirbti ir ją skatinti, taigi įvairiausių kredito galimybių pasiūla Lietuvoje turi tapti pakankama, priėjimas prie kapitalo rinkų turi gerėti. Tai sako visi. Būtų puiku, kad per artimiausią laikotarpį pamatytume Lietuvos banko aiškų planą, siūlymus, kaip šis lūkestis gali būti atlieptas.

Fintecho sektorius Lietuvoje ir sostinėje Vilniuje vis aukščiau kelia galvas, Lietuvos bankas prie to taip pat prisidėjo. Būtų nuostabu, jeigu atsigavę po pandemijos mes čia įjungtume dar aukštesnę pavarą. Na, ir svarbu nepaslysti ant tokių banano žievių kaip valstybinis komercinis bankas. Aš tikiuosi, bent jau iš būsimo valdybos pirmininko atsakymų, kad ant to slysta nebus.

Lyderystės demonstravimas šiose srityse, kurias įvardinau, bus pagrindinis Lietuvos banko veiklos sėkmės matas. Viliuosi, kad tos sėkmės ir tų lūkesčių pakaks, todėl raginu pritarti G. Šimkaus kandidatūrai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Butkevičių.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos. Kandidato, kuris greitai eis Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigas, kandidatūra turbūt nėra vienam politikui

nekelia abejonių, tai yra jo kompetencija, patirtis tiek tarptautiniu lygiu, tiek nacionaliniu lygiu. Aš manau, kad naujas Lietuvos banko valdybos pirmininkas atsižvelgs į Seimo narių tiek frakcijose, tiek Biudžeto ir finansų komitete išsakytas tam tikras mintis, kurios, aš tikrai manau, kelia tam tikrą nerimą smulkiajam verslui. Smulkusis verslas tikrai dažnai skundžiasi, kad prieinamumas paskolų komerciniuose bankuose yra gana sudėtingas ir nėra toks lengvas, o kai kada net ir pasigirsta ignoravimas jų adresu, kad jūs esate maži ir mums nesate labai svarbūs.

Kita problema, su kuria susiduria ir verslas, ir paprastai Lietuvos piliečiai, – kalbu apie mažmeninę bankininkystę. Tikrai tam tikruose rajonuose mažmeninė bankininkystė yra pamiršta. Galia konkrečiai pasakyti pavyzdį iš savo Vilkaviškio rajono apygardos. Pavyzdžiui, Kybartų, Virbalio miesteliai ir aplink esančios kitos gyvenvietės, kur gyvena maždaug 10–11 tūkst. gyventojų, ten šiandien nėra nė vieno komercinio banko skyriaus ar filialo. Tai rodo, kad komerciniai bankai nuėjo labiau tuo keliu, kad jeigu nepelninga, vadinasi, skyrius ten turėtų būti likviduotas, uždarytas ir apie naujų atidarymą nėra jokių diskusijų.

Trečia problema, su kuria susidūrė verslas, kai buvo įvestas Rusijos embargas ir Lietuvos verslui reikėjo persiorientuoti į naujas eksporto rinkas, tokias kaip Vietnamas, Taivanas, Saudo Arabija ir kitos šalys. Verslininkams labai ilgai reikėjo tartis ir kalbėtis su komerciniais bankais, kad būtų leidžiama atidaryti atskiras sąskaitas dirbantiems su trečiosiomis šalimis.

Aišku, Lietuvos banko pagrindinė užduotis yra užtikrinti finansinį stabilumą, bet pastaruoju metu mažai kalbame apie viešųjų finansų valdymą. Man kelia nerimą, čia, aišku, yra didžiulis ir pagrindinis politikų klausimas, kad mes per 2020 metus valstybės skolą išauginome daug didesniu tempu, palyginti su kitomis euro zonos šalimis, kovodami su pandemija.

Kitas rodiklis, kuris kelia nerimą, kad mūsų fiskalinis deficitas 2020 metų pabaigoje jau siekė 7,7 % bendrojo vidaus produkto. Tarp visų euro zonos šalių atsidūrėme priešpaskutinėje vietoje, nors prieš pandemiją buvome tarp lyderių. Aš manau, kad šis klausimas irgi bus keliamas, kai Europos Komisija grįš prie Stabilumo ir augimo pakto.

Dar vienas faktorius, kurį norėčiau paminėti, kad prasidėjus ekonomikos krizei vis dėlto nebuvo pagalgvota, kaip galėtume panaudoti Lietuvos komerciniuose bankuose esančius sukauptus finansinius resursus, nes šiuo metu, mano turima informacija, Lietuvos komerciniuose bankuose apie 9 mlrd. eurų yra nepanaudojama, o tiek juridinių asmenų, tiek fizinių asmenų indėliai per praeitus metus irgi sparčiai išaugo. Aš manau, jeigu būtų suteiktos verslo rėmimo garantijos 100 %, tada ir išteklių būtų sparčiau naudojami komerciniuose bankuose.

Baigdamas norėčiau palinkėti naujam Lietuvos banko valdybos pirmininkui sėkmės tiek dirbant su politikais, tiek ir su Lietuvoje esančiais komerciniais bankais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi užsirašiusieji kalbėti diskusijoje pasisakė. Kreipiuosi į teikėją ir į gerbiamą kandidatą, ar norėtumėte pasisakyti? Ne. Svarstymo stadiją baigiame.

Priėmimas. Priėmimo stadijoje motyvai dėl viso. Dėl motyvų užsirašė kalbėti M. Majauskas, kalba už.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš matau, kad absoliuti dauguma yra užsirašiusi palaikyti kandidatą, ir neabejoju, jog Seimo narių toks sprendimas ir bus. Reikia pripažinti, kad V. Vasiliauskas naujam valdybos pirmininkui palieka didelius batus, į juos reikės kažkaip įsispirti ir nešioti siekiant įgyvendinti mūsų iškeltus tikslus. Vienas labai svarbus aspektas, kurį mums V. Vasiliauskas įskiepijo, tai Lietuvos banko apolitiškumas. Tai buvo svarbu, mes patikėjome, kad ši institucija gali ir turi būti stabili ir apolitiška. Būtent to linkėčiau ir šiam kandidatui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų pretendentas į banko vadovus šiandien buvo labai pagerbtas ir jo kompetencija, išklausus jį frakcijose, Mišrios grupės posėdyje, abejonių nekelia. Tikrai labai gerai, kad kandidatas yra iš bankų sektoriaus, nebereikia mokytis elementarių dalykų. Tačiau iš tikrųjų nerimą kelia ta situacija, kokia yra šiandien. Manau, kad ir būsimas banko vadovas sutinka, kad pagrindinė banko funkcija yra kainų stabilumo užtikrinimas. Tai reiškia, kad tas klausimas yra labai sudėtingas, kompleksinis, kad reikia bendrauti ne tik su valdžios institucijomis, bet ir su kitomis, kurios turi labai didelę įtaką kainų klausimui, tokios kaip „Lietuvos geležinkeliai“, kurie kažkada mums neleido įsivesti euro. Bet, nepaisant to, aš tik-

rai manau, kad dabartinis vadovas yra kompetentingas paruošti Lietuvos bankų sistemą pertvarkoms, nes yra struktūriniai pasikeitimai, kurie eina ir ne nuo mūsų priklausomi, tai yra pasaulinės tendencijos. Linkiu pačiam sėkmės, kad šitas darbas neštų ir mums įdomumą, ir pačiam naują. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba L. L. Andrikiene.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Ponas G. Šimkus – neabejotinai puikus bankų veiklos ir finansų ekspertas. Pavydėtina pasigėrėjimą kelianti karjera Lietuvos banke, atstovavimas Europos Centriniam Banke. 18 metų kylant karjeros laipteliais – nuo žemesnių pareigų iki šios dienos. Dvi svarbiausios užduotys – Lietuvos banko indėlis užtikrinant bankų ir finansų sistemų stabilumą, tvarią ekonomikos plėtrą, efektyvią komercinių bankų priežiūrą – šiam kandidatui, jo vadovaujamai Lietuvos banko valdybai turėtų būti įveikiamos. Tačiau net ir Europos Centriniam Bankui, visai euro zonai išėjimas iš pandemijos, bankų sistemos stabilizavimas, finansų sistemos stabilizavimas – nekasdienis sudėtingas uždavinys, Lietuvos bankui taip pat.

Bankų sektorius yra rinkos ekonomikos dalis. Šis sektorius Lietuvoje yra pasidalintas ir padalintas. Konkurencija jame minimali, mes visi dirbame ir uždirbame nemažus pelnus Skandinavijos bankams. Labai kviečiu, pone Šimkau, jus, tapus Lietuvos banko vadovu, grįžti prie šios temos ir rasti optimalų sprendimą, atsakyti sau ir visiems į kelis svarbius klausimus. Ar dabartinė situacija, kai dominuoja du Skandinavijos bankai, yra gera mums visiems, ar tai sveika ir naudinga verslui, valstybės finansų sektoriui, ar bankų ir bankininkystės sektoriuje konkurencija nėra pageidaujama net ir rinkos ekonomikos sąlygomis? Balsuosiu už jus, linkėdama sėkmės šiame labai svarbiame darbe. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Tikrai niekas neabejoja kandidato pono G. Šimkaus kompetencija, sugebėjimais, aukšta kvalifikacija eiti šias pareigas. Kartu mes manome, kad be šių dalykų, be kompetencijos labai svarbu ir lyderystė, lyderystė pokyčiams, kurių daugiausia laukia Lietuvos žmonės.

Čia, tautos atstovybėje Seime, aš noriu Darbo partijos frakcijos vardu šiek tiek įvardinti tuos svarbiausius lūkesčius, kuriuos galbūt žmonės kelia Lietuvos bankui. Pirmiausia, žinoma, bankinės sistemos stabilumas ir tvarumas, apie ką jau buvo kalbėta. Taip pat vidaus rinkos kapitalo plėtra, bankinės konkurencijos didinimas ir kartu galbūt su tuo susijusių paslaugų įkainių mažinimas, bankinių paslaugų prieinamumo didinimas, ypač regionuose, kur išties žmonės kai kada net negali pasinaudoti bankinėmis paslaugomis, nes nėra kaip tą padaryti, ir neišnaudotos Lietuvos pašto ir kitų institucijų galimybės. Perteklinis ir ne visada galbūt objektyvus paslaugų reguliavimas, kai žmonės praranda galimybę prieiti prie savo sąskaitų dėl kažkokios neužpildytos laiku kliento anketos, prieš tai net nepaskambinus, prieš tai net neperspėjus žmonių.

Susitikime su Darbo partijos frakcija kandidatas iš tiesų atliepė visus šiuos lūkesčius, keliamus Lietuvos žmonių, ir mes tai priėmėme kaip tam tikrą įsipareigojimą imtis lyderystės ir išspręsti šias problemas. To tikimės ir linkime didžiausios sėkmės įgyvendinant tuos dalykus, todėl Darbo partijos frakcija palaikys jūsų kandidatūrą. Raginame tai daryti ir kitus kolegas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kandidate, tikrai padarė įspūdį jūsų prisistatymas ir kompetencija, juo labiau teko bendrauti anksčiau. Man, kaip ir kalbėjau, svarbu, be abejo, Lietuvos potencialas viduje didinant bankinių paslaugų prieinamumą.

Aš tik noriu jums palinkėti ir paprašyti jautriau žiūrėti į konsolidaciją. Mes turėjome žemių Lietuvoje konsolidaciją, mes turėjome šiurkščią tą vadinamąją mažmeninės prekybos konsolidaciją, kada neliko dalyvių. Todėl aš labai norėčiau pakviesti jautriai žiūrėti, ne mechaniškai į tą klausimą. Yra daugybė pavyzdžių pasaulyje, kaip yra skatinama kooperatinė bankininkystė, vidaus potencialas. Tiesiog norėčiau pakviesti bendradarbiauti su subjektais, su smulkiaisiais verslininkais, su Seimu, ir iš tikrųjų bendromis jėgomis, remiantis tarptautiniais pavyzdžiais, sustiprinti tą vidaus mažmeninės bankininkystės potencialą. Tai sėkmės jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai yra išsakyti. Turime patvirtinti slapto balsavimo biuletenį dėl Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirminin-

ku“ projekto Nr. XIVP-368(2) priėmimo. Biuletėnis yra standartinis. Ar galime patvirtinti bendru sutarimu? Dėkoju. Patvirtintas bendru sutarimu.

Primenu, kad balsų skaiėiavimo grupėje yra A. Ažubalis iš Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos, J. Baublys (Liberalų sąjūdžio frakcija), A. Dumbrava (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija), L. Jonaitis (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija), I. Kaėinskaitė-Urbonienė (Darbo partijos frakcija), S. Lengvinienė (Laisvės frakcija) ir J. Pinskus (Mišri Seimo narių grupė).

Balsavimas. Slaptas balsavimas yra numatytas 13 val., pasibaigus rytiniam posėdžiui.

Gerbiami kolegos, mes šiek tiek lenkiame savo darbotvarkę, taigi dabar skelbiu 11 minučių pertrauką iki 11 val. 20 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, kadangi laukiame prelegento, skelbiu, kad pratęsiame pertrauką iki 11 val. 30 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį, prašom užimti vietas. Perduodu pirmininkavimą pavaduotojui P. Saudargui.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, užimkime savo vietas, po nedidelės techninės pertraukos pratęsiame posėdį.

11.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“ projektas Nr. XIVP-382 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Atvyko mūsų gerbiamas kolega A. Jakubauskas. Galėsime svarstyti klausimą – nutarimo „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“ projektą Nr. XIVP-382. Pagal mūsų Statuto nustatytą tvarką kvieėiu iniciatorių atstovę gerbiamą Seimo pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen pateikti klausimą.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiami kolegos, Seimo valdyba, šių metų kovo 26 dienos posėdyje apsvarsėiusi susiklosėiusią situaciją Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre ir Seimo valdybos 2021 m. vasario 10 d. sprendimu sudarytos darbo grupės kovo 19 dieną pateiktą tyrimo ataskaitą, vadovaudamasi Konstitucijos 75 straipsniu, Seimo statuto 217 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 8 punktu ir siekdama, kad centras, atstovaudamas Lietuvos valstybės interesams, veiktų sklandžiai, nusprendė motyvuotu raštu kreiptis į Seimą su siūlymu atleisti A. Jakubauską iš Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų. Šis siūlymas grindžiamas tuo, kad centro generaliniam direktoriui A. Jakubauskui dėl susiklosėiusios konfliktinės situacijos nepavyksta užtikrinti sklandaus centro darbo.

Centre dėl per pastaruosius mėnesius susidariusios atmosferos, dėl informacijos teikimo darbuotojams ir darbuotojų teisės laisvai reikėti savo nuomonę ir įsitikinimus ribojimo yra susiklosėiusi konfliktinė situacija tarp centro generalinio direktoriaus ir dalies centro darbuotojų. Ši informacija pateikiama centro mokslininkų 2021 m. sausio 28 d. ir kovo 16 dienos kreipimusi.

Kovo 12 dieną iš pareigų buvo atleista istorikė iš esmės dėl jos pareiktos nuomonės dėl centro vadovybės veiksmų. Su centru dėl dabartinės vadovybės atsisako bendradarbiauti universitetai, Lietuvos istorijos institutas, nes jo veikla, jų manymu, neatitinka mokslinių standartų.

Centro vadovui nepavyko konstruktyviai išspręsti iškilusių problemų, pasirinktas veikimo būdas tik padidino įtampą ir susipriešinimą jo vadovaujamame centre. Todėl Seimo valdyba, vadovaudamasi darbo grupės tyrimo išvadamis, teikia Seimui atleisti A. Jakubauską iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai Seimo Pirmininkei V. Čmilytei-Nielsen. Ir dabar pagal mūsų procedūrą į tribūną kviečiu pareigūną, dėl kurio atleidimo yra inicijuojama procedūra, gerbiama A. Jakubauską – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinį direktorių. Jūsų pasisakymui skiriama iki 30 minučių, taip pat turėsite galimybę atsakyti į Seimo narių klausimus. Prašom, gerbiamas Adai, tribūna yra jūsų.

A. JAKUBAUSKAS. Gerbiamieji Seimo nariai, dėkoju už šią patirtį. (*Balsai salėje*) Užsidėti ar nusiimti? (*Balsai salėje*) Aš be akinių nelabai matau, labai atsiprašau, nežinau. Dėkoju už šią patirtį, kurią įgijau per trumpą laiką nuo tos dienos, kai Seimo valdybos darbo grupė iš anksto pako mentavo savo išvadas, iki šio garbingo momento kalbėti Seimo tribūnoje.

Daug vertinimų išgirdau ir perskaičiau, daug išvadų padariau. Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad nuo 2020 m. liepos 1 d. vadovaudamas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui jokiais administracinės teisės ar tarnybiniais nusižengimais nesu kaltinamas. Priežastis, kodėl stoviu čia, yra centre bandytos pradėti reformos, tas reformas daryti mane įpareigojo prieš tai buvusios Seimo valdybos sudarytos darbo grupės išvados. Jaučiuosi lyg būčiau patekęs tarp politinių girmų, tiksliau, tarp dviejų Seimo valdybų – anos kadencijos Seimo valdybos ir šios valdybos girmų.

Jau visi pamiršo, kad prieš trejus metus centro svetainėje paskelbtas tyrimas apie KGB agentų registracijos žurnalą sukėlė didelį šurmulį visuomenėje, apie tai skelbė net užsienio žiniasklaida, po to Seimo valdyba sudarė darbo grupę centro darbui iširti. Be kita ko, mestas šešėlis ant kardinolo V. Sladkevičiaus, dirigento S. Sondeckio, aktoriaus D. Banionio. 2019 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos sudarytos darbo grupės priimtose išvadose teigiama (cituoju): kad istoriniai tyrimai buvo vykdomi aplaidžiai; kad dokumentų analizei ir tikrinimui nebuvo skirtas pakankamas dėmesys; kad tas tyrimas yra visiškai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojų nesusikalbėjimo pavyzdys; kad nebuvo bendradarbiavimo tarp institucijų; kad prie dokumentų viešinimo prisidėjo ir politikų įtaka.

Ir štai tokia išvada. Centro vidaus tvarką reikia gerokai tobulinti, nes dokumentų viešinimas nėra pakankamai reglamentuotas, o tokios klaidos daro žalą pačiai institucijai, menkina jos įvaizdį visuomenėje. Už šias Seimo darbo grupės išvadas tuomet balsavo ir Tėvynės sąjungos atstovas. Išvadas patvirtino ankstesnės kadencijos Seimo valdyba.

Prieš pusmetį, pradėjęs vadovauti centrui, ėmiau taisyti anos kadencijos Seimo valdybos nurodytus trūkumus, sugriežtinau viešinimo taisykles, bandėme su istorikais kalbėtis, kaip pagerinti tyrimų kokybę. Tai sukėlė dalies darbuotojų, pabrėžiu, šeštadalio darbuotojų nepasitenkinimą.

Šios kadencijos nauja Seimo valdyba užėmė priešingą poziciją – bandymą taisyti praeitos kadencijos Seimo valdybos nurodytus trūkumus įvertino kaip nedemokratiškus žingsnius. Kažkodėl išgirdo tik 17 darbuotojų skundą, bet nekreipė dėmesio į 61 darbuotojo kitokią nuomonę. Belieka tik klausti, kas bus su centro vadovybe po kitų Seimo rinkimų?

Kovo 19 dieną į centrą kreipėsi grupė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų prašydami pakartotinai iširti kaltinimus, mestus kardinolui V. Sladkevičiui, dirigentui S. Sondeckiui ir aktoriui D. Banioniui. Nepriklausomybės Akto signatarai, be kita ko, klausia, kaip taisomi praeitos kadencijos Seimo valdybos nurodyti trūkumai. Po kovo 26 dienos Seimo valdybos sprendimo, tiesą sakant, nežinau, ką jiems ir atsakyti. Kviečiau Seimo valdybos sudarytos darbo grupės dėl padėties Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre narius gyvai apsilankyti įstaigoje, pasikalbėti su darbuotojais, pasižiūrėti, kokiomis sąlygomis kai kurie iš jų dirba, atlikti visus įmanomus auditus, pradedant finansiniu, valdymo, įvertinti psichologinį klimatą centre. Deja, į mano kvietimą nebuvo reaguota. Turiu pabrėžti, kad buvo įvykę tik du „Zoom“ susitikimai. Taigi, nuotoliniai susitikimai, kai darbo grupė turėjo laiko pateikti savo siūlymą iki balandžio 10 dienos.

2019 metų pabaigoje Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras iš III įstaigų grupės buvo perkeltas į II grupę. Darbuotojai tai sutiko labai entuziastingai, tačiau padidėjusio įstaigos finansavimo vaisiais pasinaudojo tik 19 valstybės tarnautojų, kurių atlyginimai ženkliai pakilo, o darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, atlyginimo padidėjimo faktiškai nepajuto. Nuo 2020 m. liepos 1 d. Seimo buvau paskirtas vadovauti šiam centrui. Pradėjęs eiti pareigas, susipažinau su situacija centre, kuri mane pribloškė. Vienas darbuotojas pasakė tokius įsimintinus

žodžius: direktoriau, mūsų centras apimtas gangrenos, iš tiesų mes negalvojame, kad jį bus galima sanuoti, taigi išgydyti.

Per 24 centro egzistavimo metus įstaigos sąrašuose figūruoja 543 iš centro išėję darbuotojai. Gerbiamieji Seimo nariai, įsiklausykite – 543 centro darbuotojai išėjo iš centro per 24 metus. Vadinasi, vidutiniškai centrą kiekvienais metais palikdavo apie 16 darbuotojų. Tokia darbuotojų kaita normali, kai institucijoje dirba kokie 500 arba tūkstantis darbuotojų, o ne 142, kiek dabar dirba centre.

Taip, centras daug metų mažiausiai finansuojamas iš 23 Seimo pavaldumui priklausančių institucijų. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojų atlyginimai daug metų tik nežymiai viršijo minimumą. 2015 metais darbuotojų atlyginimas buvo plius minus 370 eurų. Manau, kad šio Seimo politikai turėtų paieškoti atsakymo į klausimus, kodėl centras apie 20 metų buvo finansiškai skurdinamas. Peršasi tokia išvada, kad didelei daliai Lietuvos politinių jėgų centras daug metų buvo kaip kaulas gerklėje. Šio kaulo nebuvo galima nei nuryti, nei išspjauti, todėl buvo pasirinkta taktika mažu finansavimu numarinti šią instituciją.

Dėl tokios padėties 87 centro darbuotojai kreipėsi į Seimą 2015 metais, po to pakartotinai kreipėsi 2016 metais. Kodėl Seimas niekaip nereagavo į šios absoliučios daugumos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojų kreipimuisi, bet labai aktyviai sureagavo į 2021 metų 17 centre dirbančių kreipimąsi?

Lietuvos Respublikos Seimas 2019 metais atkreipė dėmesį, kad centras yra bene vienintelė Lietuvoje likusi institucija, kurios vadovas, ironiška tokiai institucijai, sovietiniu stiliumi buvo skiriamas vadovauti iki gyvos galvos. Institucijoje nebuvo jokių kadencijų ar rotacijų padalinių vadovams. Buvo pakeistas centro įstatymas, vadovui įvestos kadencijos, ir buvau paskirtas vadovauti centrui penkerių metų kadencijai praeitų metų liepos 1 dieną.

Atėjęs į šią instituciją iš karto pabrėžiau, kad centrą padarysiu garbės institucija, kad iš jos nebebėgs darbuotojai, bet čia sieks išsidorinti daugelis istorikų. Centre mes planuojame pradėti 1991 m. sausio 13 d. įvykių tyrimą, kuris, beje, nebuvo atliekamas 30 metų, įsteigti DNR banką pokario ginkluoto pasipriešinimo dalyvių tapatybei nustatyti, plėsti muziejinę veiklą į Vilniaus Lukiškių kalėjimą, į Kauną, buvusio KGB pastato kameroje įsteigti muziejų, taip pat plėsti muziejinę veiklą Druskininkuose.

Tikriname visas versijas dėl J. Lukšos-Daumanto, Skirmanto, galimos užkasimo vietos. Būtų simboliška palaikus rasti ir palaidoti. Šia tema labai domisi Lietuvos Respublikos Prezidentas. Tuskulėnuose tęsti KGB nužudytų žmonių palaikų paieškas (manoma, kad Tuskulėnuose dar nerasta virš 300 nukankintų žmonių palaikų, kurie galimai yra po teniso kortais ir šalia jų esančioje teritorijoje) ir įrengti Tuskulėnuose tremtinių alėją. Kai leis karantino sąlygos, Tuskulėnų komplekse planuojame atidaryti muziejų „Homo sovieticus“, kuris turbūt vienintelis Rytų ir Vidurio Europoje.

Pirmą kartą oficialiai susitikta su Lietuvos žydų litvakų bendruomenės pirmininke, aptarti galimo bendradarbiavimo aspektai, tiriant Lietuvos miestelių holokausto aukas, deramai paminint 80-ąsias Vilniaus geto likvidavimo metines, ir kita.

Centras nėra mokslo įstaiga. Gerbiamieji Seimo nariai, labai dažnai visuomenės informavimo priemonės pateikia klaidingą informaciją, kad centras yra mokslo įstaiga. Centras nėra mokslo įstaiga. Centras yra viešojo administravimo įstaiga, atliekanti daugybę funkcijų. Genocido centro tyrimai toli gražu nėra tik istoriniai tyrimai. Tai yra tarpdisciplininiai tyrimai, apimantys ne tik istorijos, bet ir teisės, sociologijos, antropologijos, politologijos, galbūt net kartais ir psichologijos tyrimus.

Centrui VSD perdavė 1 tūkst. 600 asmenų, prisipažinusių slapta bendradarbiavusių su sovietų saugumu, kartoteką. Centras prieš kiekvienus rinkimus atlieka kandidatų patikrą, ar nėra nuslėptas jų bendradarbiavimas su sovietų slaptosiomis tarnybomis. Tikrinami visi kandidatai, apdovanojami valstybiniais apdovanojimais, ir taip toliau.

2021 metais centrui labai svarbu tinkamai pasirengti sukaktims. Birželio 14-ąją – trėmimų pradžios 80-metis. Šie metai Seimo paskelbti J. Lukšos-Daumanto, Skirmanto metais, sukanka 100

metų nuo jo gimimo ir 70 metų nuo jo žūties. 1941 metų Birželio sukilimo 80-metis. 80 metų sukanka nuo birželio 22–27 d. vykdytų sovietų masinių žudynių. Taip pat Holokausto 80-metis, Rainių tragedijos 80-metis, Pravieniškių kalėjimo kalinių sušaudymo 80-metis. Medininkų 30-metis, pasieniečio G. Žagunio, A. Sakalausko prie Seimo žūčių 30-metis, 1991 m. rugpjūčio 19–22 d. pučo ir Lietuvos valstybės diplomatinio pripažinimo 30-metis bei kitos įsimintinos datos.

Nuo praeitų metų liepos mėnesio kuriama centro pokyčių komanda. Centre įdarbinti du žinomi istorikai, vadybininkas ir finansininkas, dvi teisininkės, viena jų perėjo dirbti į centrą iš Aukščiausiojo Teismo. Įsteigtas Komunikacijos skyrius vidaus ir išorės komunikacijai. Kuriamas Pokario ginkluoto pasipriešinimo dalyvių palaikų paieškos ir identifikavimo skyrius, jame dirbti bus kviečiami centro darbuotojai. Kaip minėjau, planuojame kurti ir DNR banką. Atkastus partizanų palaikus reikia palyginti su dar esančiais gyvais jų giminaičiais.

Mikroklimatui centre normalizuoti bus kviečiamas mediatorius takoskyrai su akademinė bendruomene pašalinti. Noriu padėkoti buvusiai direktorei B. Burauskaitei už pagalbą ir parodytą norą išspręsti vidaus problemas ir pakylėti įstaigą į naują lygmenį.

Baigdamas savo kalbą noriu pasveikinti jus, Seimo narius, su Didžiuoju ketvirtadieniu. Ramių jums artėjančių šventų Velykų. Atgimusi gamta dovanoja pačią gražiausią pavasario šventę – Velykas. Šviesos jūsų namams, skaidrumo jūsų mintims, gėrio ir grožio jūsų darbams. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiamam centro direktoriui. Jūs gal dar nepalikite tribūnos, jūsų norės paklausti kolegos Seimo nariai. Tik noriu susitarti su Seimu, kiek mes laiko skiriame, nes taip numatyta iki 30 minučių, aš sutinku, bet dar bus diskusija, motyvai bus. Ar mes galėtume sutarti, kad klausti mes paliekame 20 minučių, tada dar diskutuoti 20 minučių. Gerai? Bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

E. Gentvilas – per šoninį mikrofoną.

E. **GENTVILAS** (*LSF*). Aš ne dėl klausimų, o dėl diskusijos. Visų septynių frakcijų nariai yra užsirašę. Po 7 minutes jie turi teisę kalbėti. Prašykime, kad kalbėtų trumpiau, bet frakcijų atstovai turi teisę frakcijos vardu kalbėti.

PIRMININKAS. Turi teisę. Tai 30 minučių, sutinkate? Gerai. 20 minučių klausti, 30 minučių diskutuoti. Sutinkame su viskuo? Tada klausia pats pirmasis gerbiamas M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų ketinau klausti Seimo Pirmininkės, kadangi ji pranešė apie šį sprendimą ir jo teikimą. Bet taip pat noriu paklausti ir gerbiamo A. Jakubausko, nes mūsų frakcija buvo kreipusis, ar yra kokių nors teisės aktų pažeidimų jūsų veikloje, ir jokio atsakymo negavome. Tai aš noriu jūsų paklausti, ar jūs asmeniškai esate gavę kokių nors aiškių raštiškų patvirtinimų, kokius teisės aktus jūs pažeidėte? Iš viso to, ką mes kol kas matome, tai yra tik nuomonės, bet nėra jokių rimtų argumentų, kuriais grindžiant būtų norima jus pašalinti iš šių pareigų? Dėkui.

A. JAKUBAUSKAS. Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary. Iš tiesų jokių pažeidimų nebuvo nustatyta, jokių priekaištų man nebuvo pateikta, buvo motyvuojama tik tuo, kad neva aš esu prastas vadybininkas ir negebu sutvarkyti man pavesto darbo. Bet, kaip ir sakiau savo kalboje, būtent dabar centre prasideda pertvarkos. Mes įvedame stiprų vadybinį segmentą, taip pat pas mus ateina labai stiprūs teisininkai, kiti specialistai, priimti istorikai. Taigi centras turi visas sąlygas garbingai atlikti savo funkcijas.

Aš norėčiau pasakyti, kad per du mėnesius, labai gaila, bet eskaluojamas tik 17-os pareiškimas, bet kažkodėl niekada negirdėjau nei iš Seimo vadovybės, nei iš žiniasklaidos, nei tie 61-as arba jų atstovai nebuvo išklaustyti arba priimti nei Seimo Pirmininkės, nei valdybos. Susidaro įspūdis, kad fonuojamas centro darbas tik šito neženklus skaičiaus darbuotojų. Bet pabrėšiu, mane kaltina, neva aš atleidinėju kvalifikuotus istorikus. M. Kariniauskaitė paviešino labai gražų atsiveikinimo raštą darbuotojams. Jame ji teigia, kad atėjo jauna mergaičiukė ir išsina mokslų daktarė, ji dėkoja visiems ir išeidama netgi prašė mano rekomendacijos. Motyvavo tuo, kad jos vyras yra užsienio pilietis, JAV pilietis, pusę metų planuoja gyventi Jungtinėse Amerikos Valstijose, pusę metų Lietuvoje. Bet paskui viešojoje erdvėje buvo paskleista visai priešinga informacija, negu ji kalbėjo atsiveikindama su manimi.

Dėl kolegės M. Jurkutės aš turiu pasakyti, kad mes viską įvykdėme pagal įstatymus, įstatymų mes nepažeidėme. Dabar faktiškai Darbo ginčų inspekcija ir vyriausiasis darbo ginčų inspektorius iš tiesų duos atsakymą. Aš nežinau, kodėl bandoma su manimi susidoroti. Iš tiesų tai turbūt vienintelis precedento Lietuvos parlamentarizmo, gal ir pasaulio istorijoje neturintis atvejis, kai pareigūnas bandomas bausti avansu, nes mano kadencija baigiasi 2025 m. liepos 1 d. Aš dirbu viso labo aštuntą mėnesį.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas direktoriau. Tik prieš suteikdamas žodį kitam kolegai, norėčiau paprašyti, kad gal šiek tiek centruokime atsakymus, kad galėtų paklausti daugiau Seimo narių.

Klausia gerbiamas V. Bakas. Prašau.

V. BAKAS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas direktoriau, iš tikrųjų kai jūs buvote skiriamas šio centro vadovu, Seimas turėjo labai didelių lūkesčių ir, matyt, dar tebeturi, kad pagaliau centras atliktų tą darbą, tą misiją, kurios mes tikimės. Tai yra istorinė atmintis, tai yra mūsų iškilų asmenybių atminimas ir panašiai. Dabar tarsi atsitinka taip, kad aplink centrą vyksta didžiulis žmonių susipriešinimas. Aš neabejoju jūsų kompetencija, neabejoju jūsų pilietiškumu, bet kartu noriu paprašyti paaiškinti. Kaip jūs galite paaiškinti tą situaciją, kurią pristatė Seimo Pirmininkė, kad kreipėsi daugybė organizacijų, kur yra tas nesutarimas, kur yra ta atskirtis, nes tai yra istorikai? Kartu, aišku, klausimą Seimo Pirmininkei turėsime užduoti. Ar manote, kad yra teisinga, kai Seimas kišasi į tokius dalykus kaip atskirų žmonių paskyrimas ir atleidimas? Ar taip turėtų būti, ar vis dėlto mes turėtume formuluoti lūkesčius centrui?

A. JAKUBAUSKAS. Man irgi, gerbiamas Seimo nary, taip pat truputėlį keista buvo stebėti, kai yra priimami keletą kartų tie asmenys, kurie pareiškia tam tikrą nepasitenkinimą pertvarkomis, arba jau kovo 17 dieną atskirai priimta buvusi kolegė. Man yra truputį keista, kada nėra išklauso ma kitos darbuotojų pusės nuomonė.

Negaliu atsakyti į jūsų klausimą. Aš bandžiau galvoti apie tai. Jeigu pamenate, buvusioje Seimo kadencijoje, kurie Seimo nariai buvo praeitoje kadencijoje, aš sakiau, jeigu būsiu paskirtas, aš sieksiu centro depolitizacijos, kad jokia politinė jėga negalėtų diktuoti centui, neprašytų išbalinti, išjuodinti arba personalijos, arba tam tikro istorinio įvykio. Jeigu mes su jumis sutariame, kad centras užsiima nešališkais tyrimais, o centras gali naudotis Ypatingojo archyvo, pabrėžiu, 17,5 kilometro bylų, tai mes turime susitarti, kad centras iš tiesų tiria nešališkai tą istoriją, kuri buvo, ir negali būti nei pagražinimų, nei demonizavimo nei įvykių, nei personalijų.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia gerbiamas A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Sveiki. Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamasis direktoriau, komisijos tyrimo metu jūs pasakėte, kad ankstesnė centro veikla buvo blogai organizuota ir rezultatai tenai blogi. Dabar aš išgirdau priešingai, jūs dabar giriate buvusios direktorės B. Burauskaitės veiklą, jos visus nuveiktus darbus. Kažkaip tai keistai skamba.

Antras mano klausimas yra susijęs su personalo politika. Jūs, kaip direktorius, paminėjote, kad įsteigėte Strateginės komunikacijos skyrių, kuris, jūsų manymu, yra tikrai labai svarbus. Bet ar galėtumėte dabar mums pasakyti apie šio skyriaus vadovą, kurio praeitis galbūt daug kam yra nežinoma, kad šitas asmuo iš Krašto apsaugos ministerijos vis dėlto buvo atleistas. Ar galėtumėte pakomentuoti šiuos faktus?

A. JAKUBAUSKAS. Žinote, kol mes neturime įrodymų, aš nenorėčiau spekuliuoti, tiktai noriu pasakyti, čia kalbama apie gerbiamą I. Stankovičių. Atleistas iš Krašto apsaugos ministerijos jisai buvo pakviestas į NATO generalinio sekretoriaus sekretoriatai patarėju ir po to išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas tęsti mokslų. Jungtinėse Amerikos Valstijose jam tebesimokant, Lietuva jam suteikė pulkininko laipsnį. Jeigu I. Stankovičius būtų turėjęs sąsajų su buvusios SSRS slaptosiomis tarnybomis, mano manymu, jisai negalėtų pasiekti šitos karjeros. Jeigu neklystu, šitas klausimas kartkartėmis iškildavo. Aš pamenu ne vieną turbūt paklausimą Seime, bet kol nėra įrodymų ir VSD nepateikė jokių įrodymų, kad I. Stankovičius galimai bendradarbiavo su sovietų saugumu, tai aš negaliu daryti prielaidų, kad žmogus kaltas.

Vertinu jo kompetencijas, o kompetencijos jo kaip specialisto yra didelės. Priminsiu jums, kad I. Stankovičius prisidėjo prie M. Mažvydo bibliotekos pavertimo Kultūros centru. Knygų saugyk-

la jo ir direktoriaus vizijų dėka buvo paversta patraukliu Kultūros centru su medijomis, atviromis knygų saugyklomis ir taip toliau.

Žinodamas jo kompetenciją ir jo surengtus du seminarus mūsų darbuotojams rudenį, kada seminarai vyko nuo 9 val. ryto iki 17 val. vakaro ir abu kartus buvo palydėti ovacijomis, beje, ir kai kurių žmonių, kurie pasirašė tą kreipimąsi, aš pakviečiau gerbiamą Igną kaip žmogų, galintį padėti medijuoti. Mano galva, dabar tai vyksta sėkmingai, nes kas porą savaitių pas mus yra numatyta, kad gerbiamas I. Stankovičius kalbės su vidurinėsios grandies vadovais, taip pat su visais kitais darbuotojais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Anušauskas klausia.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Pirmiausia generolas paklausė visai ne apie ryšius su kojomis nors Rusijos slaptosiomis tarnybomis. Pasakė, kad atleistas dėl kompromituojamos medžiagos iš Krašto apsaugos ministerijos. Aš jums pacituosiu 1991 metų Vyriausybės nutarimą: įpareigoti Krašto apsaugos ministeriją nedelsiant atleisti iš darbo, nesuteikus krašto apsaugos sistemoje kitų pareigų, neteisėtai Krašto apsaugos departamento direktoriaus pareigas ėjusį I. Stankovičių už aplaidumą darbe ir taip toliau, ir taip toliau. Čia iš Vyriausybės nutarimo. Taip, viskas pakui keitėsi po rinkimų ir visa kita. Jūs sakote, kad nežinote tų faktų. Bet čia ne apie tai, aš apie tai dar kalbėsiu.

Jūs man paaiškinkite, kaip jūs (dabar gariatės visais būsimais darbais J. Lukšos metais) atleidžiate iš darbo žmogų, kuris ką tik parašė knygą apie J. Lukšą, jūs dėl kritikos atleidžiate iš darbo. Dabar aiškinatė, gal nežinote, apie kokį žmogų kalba?!

A. JAKUBAUSKAS. Gerbiamas Seimo nary, gal galite sukonkretinti, koks darbuotojas, kuris parašė knygą?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau, jums, matyt, kalboje neįrašė I. Stankovičius, bet aš jums paskysiu – M. Jurkutė.

A. JAKUBAUSKAS. Gerbiamas Seimo nary, kalbant apie M. Jurkutę, aš galiu pasakyti tokį dalyką: M. Jurkutė parašė knygą ne apie J. Lukšą, bet parašė apie CIA dokumentus su Baltijos valstybėmis. Prašom pasakyti jos pridėtinę vertę. Ji nuvyko į Jungtines Amerikos Valstijas, parsivežė pluoštą dokumentų, juos išvertė į lietuvių kalbą, parašė 20 puslapių įvadą ir už tai gavo autorinę 7 tūkst. eurų sutartį, beje, kas pusmetį prašė pratęsti sutartį, nes negalėjo įvykdyti savo darbų. Tai buvo tęsiama, jeigu neklystu, daugiau negu metus.

Apie J. Lukšą aš tikrai nieko nežinau. Ji tą knygą pristatė visuomenei, bet pasakykite – už 20 puslapių įžangą? Pridėtinė vertė tos knygos yra 20 puslapių. (*Plojimai, balsai salėje*)

PIRMININKAS. Toliau klausia gerbiamas R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiamas direktoriau. Liūdna čia salėje būti, kai vyksta kone linčo teismas. Aš tikrai šiandien neisiu klastoti istorijos prie urnos. Žinau, kad neis nei Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos nariai klastoti istorijos, nei koalicijos partneriai. Į mano klausimą tikrai buvo atsakyta, tačiau aš noriu jūsų paklausti, ar iš Darbo inspekcijos per aštuonis jūsų vadovavimo mėnesius buvo kokių nors perspėjimų, kad vyksta kažkoks mobingas ar panašiai, ar panašiai?

Kartu noriu padėkoti nevyriausybinėms organizacijoms, kurios priklauso Karininkų ramovei, kur yra 10 tūkst. konservatorių, kurie taip pat pasirašė neatleisti Ado, kad neklastotumėte istorijos. Ačiū žmonėms, kurie yra prie Seimo rūmų, taip pat dėkoju universitetams. Ačiū.

A. JAKUBAUSKAS. Labai ačiū, gerbiamas Seimo nary, atsakysiu į jūsų klausimą. Darbo inspekcija jokių pažeidimų mūsų darbe nenustatė. Kai mūsų sudaryta darbo komisija kreipėsi konsultacijos, ar galime atleisti M. Jurkutę dėl teisės aktų pažeidimų ir kai kurių kolegų darbo menkinimo, įstaigos menkinimo, Darbo inspekcija mums davė tokį leidimą. Remdamiesi šiuo leidimu, mes atleidome buvusią kolegę. Pasikartosiu, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Dėl mobingo. Aš esu akademinės bendruomenės žmogus, dirbęs daugelyje universitetų, taip pat ir Lenkijoje – Poznanės Adomo Mickevičiaus universitete, ir Mykolo Romerio universitete. Aš per savo akademinę karjerą niekada prieš studentus nesu pakėlęs balso ir pasakęs „tu“. Aš visada jaučiu pagarbą pašnekovui, juo labiau mokiniui.

Atėjus į šią įstaigą, į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą, turiu prisipažinti, pats primas susitikimas su istorikų bendruomene buvo šiltas, bet kai istorikų bendruomenei pristaciau patarėją V. Valiušaitį, bendruomenės istorikai pasišiaušė – neva bus jie mokomi, neva jie bus cenzūruojami, recenzuojami ir panašiai. Beje, tai buvo labai keista, nes kolega Vidmantas, išbuvęs Jungtinėse Amerikos Valstijose ganėtinai ilgai, atsivežė 10 tūkst. kopijų įvairių dokumentų, kurių Lietuvos istorikai nežinojo. Nė vienas iš istorikų tais dokumentais nesusidomėjo.

Dėl mobingo. Mobingo netaikiau ir nesiruošiu taikyti, bet mobingas du mėnesius taikomas man ir mano šeimai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas K. Masiulis. Nėra, salėje nematau. Tuomet klausia gerbiama kolegė L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendentė, Adai, iš tikrųjų į jus kreipiuosi, aš čia, pirmoje eilėje sėdžiu. Žinote, jus visiškai suprantu, tik pradėjus reformą, atėjus, galbūt ir buvo padaryta klaidų. Galbūt viskas buvo staiga daroma. Žmonės nebuvo pripratę prie to, kad reikės kitaip organizuoti savo darbą.

Man kyla klausimas, ar nebandėte jūs organizuoti dėl psichologinio klimato anketa, tyrimus? Tai yra labai svarbu. Kai kalbiesi, tada gali įvertinti, kur, kokioje vietoje yra problema. Perskaičius dabar atleidimo motyvus, man visiškai nesuprantama, kaip galima atleisti žmogų nurodant šitokias priežastis be jokio teisės akto. Gaila, kad kitoje pusėje kažkas palaiko, palaikymas yra iš kitos pusės. Tikrai norėčiau paklausti, kaip jums tas mikroklimato tyrimas? Jaučiu, kad... Tik 17 žmonių, kaip jūs minėjote, yra prieš jus. Vadinasi, didžioji dauguma už jus, nes mes gavome krūvą laiškų, palaikančių jus. Ačiū.

A. JAKUBAUSKAS. Labai ačiū. Aš kaip tik Seimo valdybos darbo grupės narius ir kviečiau apsilankyti ir pasikalbėti su žmonėmis, nustatyti patiems tą klimatą. Turiu pasakyti, kai atėjau į darbą rugsėjo mėnesį, dar prieš karantiną, mes padarėme kaip tik du psichologinius seminarus, įvairiausiais pjūviais mes nustatėme, kokios yra problemos, bendravimo problemos, įstaigos darbo nesklandumai. Darbuotojai patys buvo įtraukti. Tai buvo nuo 9 valandos ryto iki 17 valandos vakaro su pietų pertrauka, dalyvavo absoliuti dauguma specialistų, turinčių daktaro laipsnį, ir kitų specialistų. Mes norėjome pratęsti šiuos susitikimus ir toliau, deja, nebuvo galima dėl prasi-dėjusios pandemijos, nes paskutinis mūsų susitikimas buvo, berods, spalio antroje pusėje, o lapkričio 1 ar 3 dieną buvo įvestas karantinas.

Patikėkite, tai irgi yra mano siekiamybė. Aš noriu net, jeigu jūs patikėsite man likti pareigose, pakviesti mediatorių iš akademinės bendruomenės, pakviesti mediatorių psichologą, kuris mums padėtų tą mikroklimatą įstaigoje pagerinti. Jis nėra blogas, bet jeigu yra dalis nepatenkintų žmonių, su jais mes norime rasti bendrą kalbą. Pasakysiu jums atvirai. Su Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktoriumi A. Bubniu mes paspaudėme rankas ir užkasėme karo kirvį. Tą patį noriu padaryti ir su kitais darbuotojais.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūsų nori paklausti kolega D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas centro direktoriau...

PIRMININKAS. Kitoje pusėje.

D. KEPENIS (LVŽSF). ...štai aš noriu jums padėkoti už tai, kad jūs apgynėte garbių Lietuvos sūnų vardą, tai yra kardinolo V. Sladkevičiaus, tai yra D. Banionio, S. Sondeckio, neabejoju, kad apginsite ir T. Ivanausko, kurį bando taip pat į tą gaują, į tą grupę įkišti nenaudėliai. Aš jums labai už tai dėkoju.

Ir aš noriu paklausti jūsų. Turbūt žinote, kad nė karto nė vienuose rinkimuose joks Seimo narys nebuvo tiriamas dėl santykių su KGB. Nė karto nebuvo tiriamas. Mes tą jau sužinojome anoje kadencijoje. Pasakykite, kad tikrai tikrai nei „Fermeris“, nei „Magnolija“, nei „Dėdulė“ niekaip nesusiję su tais asmenimis, kurių vardus su jais sieja. Patvirtinkite arba paneikite. Ačiū. Sėkmės jums.

A. JAKUBAUSKAS. Aš negaliu nei patvirtinti, nei paneigti, nes aš neturiu tokios informacijos. O dėl profesoriaus T. Ivanausko aš galiu patikslinti, kad kažkodėl pažymą apie T. Ivanauską miškininkams buvo patikėta parašyti ne kokiam nors iškiliam istorikui, bet buvo patikėta parašyti buvusiai žurnalistei D. Vilkelytei, kuri parašė ne pažymą – parašė 52 puslapių žurnalistinį tyrimą

ir bandė šitą tyrimą prakišti, kad direktorius pasirašytų. Aš pasižiūrėjęs, kad tai nėra pažyma, kad tai yra citatos iš įvairių sovietmečio laikraščių... kad padarytų koncentratą dviejų trijų puslapių, tai garbioji žurnalistė labai baisiai užpyko ir pasakė, kad mes tikrai spaudžiame ir darome mobingą.

Paklauskite, iš tiesų man labai keista, kai į centrą kreipiasi žmonės bandydami suvesti asmenines sąskaitas. Šiuo atveju bandoma suvesti su jau mirusiu profesoriumi T. Ivanausku, bandoma paversti jį KGB agentu, nors mes žinome, kad jis gelbėjo P. Klimą, žinome, kad jis gelbėjo kitus žmones, Lietuvos nepriklausomybės laikais buvo apdovanotas aukščiausiais valstybės apdovanojimais. Patikėkite, tokie paklausimai neturėtų būti priimami ir svarstomi, kai bandoma apdergti kurio nors žmogaus vardą.

Galiu pasakyti apie centre buvusią nusistovėjusią tvarką. Iš autoriaus kompiuterio, iš istoriko kompiuterio, pažyma arba istorinis tyrimas keliauja tiesiai generaliniam direktoriui pasirašyti. Nepasirašo ir neprisiima atsakomybės, nevizuoja skyriaus vedėjas, ką turėtų daryti, ir departamento direktorius, ką turėtų daryti. Taigi generalinis direktorius negali būti visų galų meistras ir kaišyti kažkokias skylės. Sustabdžiau du, asmeniškai pats sustabdžiau dvi kliurkas, kurios būtų labai negarbingos. Viena apie žydų gelbėtoją, kita apie sušaudytus žmones, kurie neatėjo balsuoti į LTSR Aukščiausiąją Tarybą, ir buvo mestas šešėlis partizanams, nors KGB dokumentuose apie tai nebuvo nė žodžio. Patikėkite, tvarkas būtina keisti.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas direktoriau, jūs galite užimti savo vietą. Atsakėte į visus klausimus. Laikas klausti baigėsi. Labai atsiprašau, gerbiamas S. Tumėnas buvo užsirašęs kitas, deja, mūsų numatytas laikas baigėsi, mes griežtai sutarėme. Dėl diskusijos taip pat mes esame sutarę – 30 minučių. Kadangi laikas yra labai ribotas, aš turiu gavęs prašymą...

Dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Buvo sutarta, kad kiekvienos frakcijos vienas asmuo, visos frakcijos galės pasisakyti.

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, per pusę valandos mes tikrai tą užtikrinsime. Yra susirašę, yra matoma, kas frakcijos vardu, ir iš eilės visiems frakcijos vardu ir duosime, kaip visada ir darydavome. Tai negaiškime laiko. Aš tiesiog norėjau pagarsinti gautą prašymą.

„Lietuvos Respublikos Seimo plenarinio posėdžio pirmininkui dėl pasisakymo. Prašau suteikti man žodį šio plenarinio posėdžio metu svarstant klausimą dėl LGGRTC veiklos, šios įstaiigos vadovo. Pagarbiai Z. Vaišvila, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras.“

Kadangi mes turime labai ribotą darbotvarkę ir jau vėluojame, numatėme 30 minučių diskusiją, aš norėčiau atsiklausti Seimo, ar suteikti žodį, nes tai ne Seimo narys. Žinoma, gerbiamas signataras turi teisę dalyvauti posėdyje, bet dėl pasisakymo norėčiau atsiklausti Seimo. Tai kas už... (*Balsai salėje*) Girdžiu, kad yra reikalavimas balsuoti, tai tiesiog išspręskime balsuodami. Kas kad suteiktume, tai už, kas mano kitaip, – prieš arba susilaiko. Kas balsuoja už, tai suteikti, kas kitaip balsuoja, tai balsuoja prieš arba susilaiko. Iš vietos nešaukime, bet apsispręskime ir balsuokime.

Užsiregistravo 85, balsavo 83: už – 45, prieš – 16, susilaikė 22. Taigi suteikiame. Po frakcijų atstovų ir suteiksime.

Aš dabar noriu atsiklausti, ar gerbiamas... Pagal tvarką gali be eilės pasisakyti ar gerbiama Seimo Pirmininkė, ar gerbiama premjerė, ar gerbiamas opozicijos lyderis, ar dabar norėtumėte kas nors? Gerbiamas S. Skvernelis, opozicijos lyderis, matau, norėtų dabar. Prašau, tada be eilės žodis jums, o tada frakcijų atstovai.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, neabejoju, kad kiekvienas iš mūsų puikiai žinome, kokią svarbą ir svarbią reikšmę Lietuvos istorijai turi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro veikla. Tačiau šiandien, kai praėjus daugiau nei 30 metų galime kvėpuoti laisva krūtine, kai dalis jau pamiršome, o daugelis iš čia esančių net ir nepatyrė, ką reiškia nežinoti, kur tavo sūnaus ar dukros, gynusių tėvynės laisvę, kapas, kai galiausiai visuomenės žaizdos ima gyti, o atmintis dilti, vis dažniau pasigirsta nuomonių, teigiančių, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro veikla galbūt jau net prarado savo aktualumą. Penkis dešimtmečius, daugiau negu penkis dešimtmečius, vykdytas mūsų šalies gyventojų fizinis bei dvasinis genocidas lyg jau užtektinai būtų iširtas ir nėra ko kapstyti po praeitį.

Gerbiamieji, nuoširdžiai tikiu, kad šioje salėje mes manome kitaip. Suprasdami šio centro reikšmę ir svarbą turime suprasti, koks visuomenei jautrus yra šio centro tiriamas laikotarpis. Kiekvienas viešumoje paskelbtas tyrimas ar paviešintos mokslininkų, centro mokslininkų, istorikų išvalgos viešojoje erdvėje sulaukia daugybės nuomonių ir vertinimų. Ir tai yra, pabrėžiu, ne susiskaldžiusios, o brandžios ir vedančios diskusijas visuomenės požymis. Vis dėlto labai apmaudu, kad būtent diskusijos ir pasigendu šioje situacijoje, dėl kurios mes šiandien turėsime apsispręsti.

Kalbėsiu tiesiai, be užuolankų. Centro direktorius pradėjo savo darbą šiek tiek daugiau nei prieš pusmetį. Apie centro stiprinimo poreikį visiems jau buvo seniai žinoma. Natūralu, kad po daugiau nei dešimtmetį vadovavusios savo pirmtakės naujasis centro direktorius ėmėsi reikalinių šiai institucijai pokyčių. Dar natūraliai, kad sujudinus buvusią, nusistovėjusią tvarką faktiškai visą laiką sulaukiame nepatenkintų darbuotojų. Ir čia yra truputį gėda. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorių siekiama atleisti iš pareigų argumentuojant (cituuju): „A. Jakubauskui nepavyksta užtikrinti sklandaus institucijos darbo, kilo susipriešinimas, o viešai nagrinėjama situacija centre menkina įstaigos dalykinę reputaciją.“ Tai yra Seimo sudarytos darbo grupės išvados. Jums leidus perfrazuosiu šias išvadas į aiškesnę kalbą. Centro direktorius yra atleidžiamas iš pareigų, nes iš darbo atleido darbuotoją, kuri, turėdama visiškai suprantamą teisę su priimtu sprendimu nesutikti, susidariusią situaciją ėmėsi spręsti ne teisinėmis priemonėmis, bet pasitelkdama viešumą.

Gerbiamieji, konfliktai tarp darbdavių ir darbuotojų bei tokių situacijų viešinimas, deja, nėra retas atvejis. Nėra retas atvejis, kai konfliktui išspręsti kažkodėl pasirenkama žiniasklaida, o ne teisinės priemonės. Vis dėlto atsižvelgdamas į tai, kaip plačiai ir skambiai ši situacija spaudoje buvo įsukama, kuo toliau, tuo labiau manau, kad tai kažkam neįtikusios personalijos, o ne netinkamo vadovavimo klausimas. Juolab kad net pačius aukščiausius postus užimančių asmenų komentaruose sunku išvelgti objektyvių argumentų, kas dėl dabartinio centro direktoriaus yra negerai.

Gerbiami kolegos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro užduotis yra nepaprastai reikšminga – liudyti atmintį ateities kartoms. Pasaulis, kuriame gyvename, globalėja sparčiu žingsniu ir tai palieka savo pasekmes. Daugelis mūsų tėvų gintų ir brangintų vertybių šiandien galbūt ne visiems suprantamos ir vertinamos. Taip jau yra, kad kiekviena karta formuoja savas vertybes, tačiau turiu vilties, kad viena niekada nepasikeis – atjauta ir pagarba savų žmonių likimams, ypač tų žmonių, kurie kovojo už Lietuvos laisvę.

Tad klausiu jūsų, gerbiamieji, ar mums, ar jums svarbu, kad Lietuvos gyventojų genocidas būtų objektyviai tyrinėjamas, kad lietuvių pasipriešinimas ir kova su okupaciniais režimais nebūtų menkinama? Neabejoju Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktoriaus A. Jakubausko kompetencija, atsidavimu darbui. Tačiau jeigu jūs vis tiek tuo abejojate, pabandykite atsikratyti savo asmeninių simpatijų, antipatijų bei viešojoje erdvėje gautos informacijos. Kolegos, vertinkime faktus, o ne emocijas.

Ir pabaigai. Kad ir kaip būtų paradoksalu, mes čia sprendžiame ir darbo santykį. Pagalvokite, čia sėdi, dirba daugelis žmonių, kurie anksčiau turėjo vienokį ar kitokį darbdavio statusą. Ar jūs priištumėte tokį sprendimą nutraukti darbo santykius su pareigūnu, žinodami, jeigu būtų tokia galimybė, kad tas sprendimas bus apskūstas teisiniu keliu ir teisme reikės įrodinėti ir pagrįsti faktus, dėl kurių viena ar kita personalija nėra tinkama? Dėl to kviečiu opozicinių frakcijų atstovus nedalyvauti balsavime, nepritarti centro direktoriaus atleidimui. Abejojantys kolegos, kurie dalyvaus balsavime, balsuokite pagal savo sąžinę. Tai nėra vien pono A. Jakubausko klausimas, tai yra kur kas gilesnis ir tai visi mes labai aiškiai ir suprantamai suprantame. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui gerbiamam opozicijos lyderiui. Dabar Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu – gerbiamas J. Jarutis. Prašom į tribūną.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, galbūt keistai atrodo, kad šiandien šitas klausimas yra darbotvarkėje teikiamas valdančiosios daugumos, kurios pagrindinę masę, ašį, ar kaip čia pavadinti, sudaro partija, kurios pavadinimas yra Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai. Kaip žinote, šiandien ir rytoj yra Didžioji savaitė prieš pačią gražiausią pavasario šventę ir teikti tokį klausimą tokiu metu, manau, turbūt suprantate, tikslas pateisina priemones.

Kaip šioje šalyje turėtų būti baisu gyventi, pagalvotų tūlas vakarietis ar užsienietis, jeigu jis suprastų mūsų istorinę praeitį ir žinotų, kaip šita situacija klostosi. Aš manau, kad labai puikai šitą supranta politiniai kaliniai ir tremtiniai, kurie savo kailiu patyrė, kaip galima pagal kaimyno skundą atsidurti geriausiu atveju sunkiųjų darbų kalėjime, lageryje, kai per vieną naktį vadina moji troika nusprendžia tavo likimą. Deja, XXI amžiuje, 31-aisiais šios nepriklausomybės metais mes tą turime patirti.

Iki praeitų metų birželio, liepos mėnesio aš nepažinau pono A. Jakubausko ir žinau, kad šioje salėje yra žmonių, kurie pažįsta jį ne vieną dešimtmetį. Ponui A. Jakubauskui aš neturiu priekaištų, nors buvau tos darbo grupės narys. Išankstiniai nusistatymai, dar nepradėjus darbo grupės veiklos, darbo grupės posėdžiai, kurių metu buvo formaliai klausoma arba įsiklausoma ir išgirstami tik tie, kuriuos reikia. Netyčia prie ataskaitos pridėti tik tų posėdžių protokolai, kuriuose dalyvavo ta tinkama istorikų grupė. Nepridedamas protokolas nei susitikimo su kita puse, nei atskiroji nuomonė. Formuluojamasis pasitikėjimo patikrinimas operatyviai paverstas atleidimo iš darbo klausimu. Aš šiandien rytą kalbovui sakau, tas greitasis traukinys, užkurtas prieš du mėnesius, važiuoja visu tempu.

Ar ankstesnio vadovo darbo metu nebuvo kilę skandalų? Buvo. Pirmiausia paskutinis, turbūt žymiausias skandalas – istorija su kardinolu V. Sladkevičiumi, aktoriumi D. Banioniu ar dirigentu S. Sondeckiu.

Vadovas buvo kaltinamas ir yra kaltinamas, neva jo įstaigoje varžoma žodžio laisvė. Tačiau pamėginkime pažvelgti, kiek minėti 17 suvaržytųjų ir juos palaikantys politikai turėjo galimybę pateikti savo tiesas žiniasklaidai, ir palyginkite, kiek eterio per šį laikotarpį turėjo centro vadovas ir jį palaikantys istorikai. Dėl ko apskritai kilo šis skandalas, kokie jo tikslai? Nors A. Jakubauskas buvo paskirtas įstaigos vadovu, šiandien lygiai devyni mėnesiai, prieš devynis mėnesius ankstesnės Seimo valdančiosios daugumos, jo nuvertimo priežastis iki to, kad būtina atleisti visus valstiečių paskirtuosius, kaip suprantu, nesupaprastinčiau. Priežastis yra siekis perrašyti istoriją tam, kad ji būtų priimtina tam tikroms žmonių grupėms. Kodėl siekiama, kokie to tikslai? Kas laimės paskyrus tinkamai mąstantį vadovą ir istoriją perrašys? Ką laimės Lietuva ir jos žmonės? O gal siekis yra dar labiau supriešinti Lietuvos žmones ir juos pažeminti?

Darbo grupė gavusi net nepristatė Seimo valdybai ir Seimo valdyba nesvarstė raginimų medžiagos, kurią pasirašė turbūt patys žymiausi pastarųjų dešimtmečių Lietuvos žmonės: kardinolas S. Tamkevičius, disidentė N. Sadūnaitė, partizanai J. Kadžionis-Bėda, J. Jakavonis-Tigras, J. Mocius, politiniai kaliniai A. Endriukaitis, A. Petrusevičius, A. Terleckas, P. Plumpa ir kiti.

Darbo grupė, nekreipdama dėmesio į Laisvės premijos laureatų, deja, mūsų darbo grupės pirmininkė ponija R. Morkūnaitė-Mikulėnienė yra ir tos Laisvės premijų komisijos pirmininkė, nekreipė į rezistentų, nevyriausybinų organizacijų raginimą nepagrįstai nekaltinti Genocido centro vadovo ir prieštaravimą, kad jis būtų atleistas iš užimamų pareigų. Šis Genocido centro vadovo atleidimas, jei jis įvyks, įeis į Seimo istoriją kaip chrestomatinis politinio susidorojimo pavyzdys, drįstu teigti.

Ar kada nors kokia Seimo darbo grupė, sudaryta iš valdybos narių ar dviejų Seimo komitetų ilguose posėdžiuose svarstė, už ką atleista viena, pabrėžiu, viena darbuotoja? Taip, kiekvienas pilietis mūsų valstybėje yra gerbtinas ir turi savo teises, bet manau, kad atleista darbuotoja turi teises ginti teisme, Darbo ginčų komisijoje, bet ne Seime. Ar buvo atvejų, kad nors vienas Seimo Pirmininkas tuoj pat priimtų atleistą darbuotoją tuo metu, kai vyksta tyrimas dėl šitos situacijos? Kodėl vieno asmens atleidimui skiriama tiek dėmesio ir tai tampa įstaigos vadovo atleidimo pretekstu? Ar buvo atvejų, kai Seimo Pirmininkas ar Seimo sudarytos darbo grupės vadovas, nesulaukęs darbo grupės tyrimo pabaigos, vos ne kasdien viešais komentarais reikštų išankstinę savo nuomonę? Kodėl?

Šioje situacijoje norėčiau pasakyti du dalykus. Pirma. Direktorius A. Jakubauskas nieko nepažeidė, kad šiandien balsuotume dėl politinio pasitikėjimo, o pagal kitą procedūrą... Direktorius paprasčiausiai nepatinka valdantiejiems ir bandoma sukurti skandalą ir įtampas, kad jis turėtų pasitraukti. Ne, ne jis sukūrė įtampą centre. Ji buvo sukurta kaip pretekstas šiam balsavimui.

Antra. A. Jakubausko persekiojimas turi ir ideologinę priežastį. Visi matome, kad ir Rusija, ir įvairūs Lietuvos visuomenės...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jau dabar laikas tikrai.

J. JARUTIS (LVŽSF). Taip, paskutinis sakiny. Puola Lietuvos laisvės kovos partizanus, ypač Birželio sukilimą, kurio jubiliejus bus šiais metais. Iš Genocido centro vis tikimasi išvadų, kad laisvės kovotojai buvo žydšaudžiai. Akivaizdu, kad A. Jakubauskas nepasiduoda spaudimui...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega!

J. JARUTIS (LVŽSF). Dėl šių priežasčių šios dienos balsavimą laikau gėda ir visus gėdos jausmo nepadaričius kolegas raginu jame nedalyvauti.

PIRMININKAS. Dėkui, bet jūs labai užtempėte laiką. Gerbiamas M. Puidokas – į tribūną. Aš tikrai paprašysiu kitų kolegų: gerbkime vieni kitus, kalbėkime trumpiau, nes tikrai nespės visi frakcijų atstovai pasisakyti. Numatytas pusvalandis, aš tikrai daugiau nepratėsiu, nes Seimas sutarė. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiamieji, frakcijoje buvome užprašę įrodymų apie teisės aktų pažeidimus. Atsakymų negavome. Tą patį klausimą uždaviau gerbiamam A. Jakubauskui, jis taip pat atsakė, kad nebuvo pateikta jokių įrodymų apie teisės aktų pažeidimus. Vadinas, mes vadovaujames nuomonėmis ir balsuojame dėl žmogaus pašalinimo iš užimamų pareigų būtent vadovaujantis nuomone, ar vieniems, ar kitiems politikams patinka vadovas, ar nepatinka. Tą galima vertinti tik kaip istorijos perrašymą. Ir šiandien balsuojame ne dėl profesoriaus A. Jakubausko, o dėl to, kaip elgsimės su Lietuvos laisvės kovų istorija.

Profesorius A. Jakubauskas tiesiog atsidūrė, kaip sakoma, ne laiku ir ne vietoje, skersai kelio visiems norintiems, kad Lietuva išsižadėtų savo didvyrių ir istoriją rašytų politikorektiškai bei, ko gero, kažkam naudingai. Ilgus metus Genocido ir rezistencijos tyrimų centras patiria tiek viešą, tiek ir teisinį spaudimą pasmerkti įvairius mūsų tautos laisvės kovų dalyvius: ir pirmąjį savanorį diplomata K. Škirpą, ir nacių Štutgarte kalintą, o sovietų galiausiai nukankintą generolą J. Noreiką, ir laikinosios Vyriausybės vadovą J. Brazaitį, apie kurį nevengiama net meluoti – neva JAV Senatas nebuvo priėmęs jį nuo bet kokių kaltinimų kolaboravimo su naciais išteisinančios išvados. Šie kaltinimai niekada nesibaigs, kol Lietuva visiems jiems nepasakys aiškaus ir griežto „ne“.

Mes jau matėme ne vieną atvejį, kai kaltintojai bandė mūsų kantrybės ir savigarbos ribas. Vienais metais R. Vanagaitė bandė teigti, kad žydšaudys buvo A. Ramanauskas-Vanagas, valstybė toliau remia jos knygas, kitais metais gerbiama F. Kukliansky bandė teigti, kad žydšaudys buvo ir J. Lukša-Daumantas. Izraelio portaluose buvo rašomas melas, kad žydšaudys buvo gerbiamo profesoriaus V. Landsbergio tėvas architektas V. Landsbergis-Žemkalnis, o mes naiviai žiūrime į tai kaip į išsišokimus. Tai – ne išsišokimai, tai – nuolatiniai patikrinimai, kiek stipriai galima spausti Lietuvą išsižadėti savo didvyrių.

Šie išpuoliai prieš Lietuvos didvyrius visada sutampa su priešišku jėgų propaganda ir jos naratyvais. Sutampa ir dėl pokario partizanų, ir dėl Birželio sukilėlių. Genocido centras yra šio spaudimo centre – jis kasmet spaudžiamas pasmerkti tuos, ką smerkia Kremlius ir minėti asmenys. Genocido centras iki šiol niekada nepasidavė spaudimui: gindamas Lietuvos garbę jis net laimėjo teismus prieš etatinį Lietuvos juodintoją G. A. Gočiną. Pagaliau Genocido centras atrado ir paskelbė, kad pats J. Noreika buvo Šiaulių antinacinio žydų gelbėjimo tinklo organizatorius ir priedanga. Puolantieji centrą tada pradėjo aiškinti, kad tai – ne istorikų išvada, nors ji buvo suderinta su centro istorikais.

A. Jakubauskas šioje situacijoje turi vienintelę nuodėmę – jis nepasiduoda spaudimui ir visiems gana aišku, kad jis nepasiduos. Jis netinka mūsų liberaliai koalicijai tuo, kad užkliūva pažangiems istorikams ir nacių medžiokle užsiimantiems įtakingiems veikėjams. Beje, netinka ir Kremlui. A. Jakubauską gina tokios asmenybės kaip kardinolas S. Tamkevičius, N. Sadūnaitė, A. Terleckas, daugybė rezistentų, tremtinių, laisvės kovotojų ir dauguma, pabrėžiu, dauguma paties centro darbuotojų, nes jie tikriausiai supranta tai, kas jiems svarbu, bet visai nesvarbu kai kuriems čia Seime raginantiesiems profesorių A. Jakubauską pašalinti iš jo užimamų pareigų. Jie supranta, kad patraukus profesorių ir matant šio Seimo sudėtį galima tikėtis tik tokio paskyrimo direktoriaus, kuris pradėtų dėti parašus po kaltinimais mūsų rezistentams.

Gerbiamieji, šiandien balsuojame ne dėl A. Jakubausko, balsuojame dėl mūsų laisvės kovų istorijos ir jos dalyvių garbės išsaugojimo. Kviečiu visus elgtis pagal sąžinę. Darbo partijos frakcija šiame balsavime nedalyvaus.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu į tribūną gerbiamą E. Gentvilą Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu. Dar kartą raginu taupyti laiką. Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Vis skatinami kolegos balsuoti pagal sąžinę, bet kai kuriems net neleidžiama balsuoti ir sakoma – nedalyvausite balsavime.

Šiandien profesorius A. Jakubauskas kalbėjo tik apie vadybinius pokyčius ar jų poreikį jo vadovaujame centre. Nieko šiandien nebuvo pasakyta apie ideologinius skirtumus. S. Skvernelis nustebo, kad M. Jurkutė pasitelkė žiniasklaidą save ginti, o štai A. Jakubauskas savo ideologinei linijai išdėstyti praėjusią savaitę pasitelkė užsienio žiniasklaidą. Remsiuosi šiuo ideologiniu benefitu užsienio televizijos kanale. Skamba tokios frazės: K. Markso ir F. Engelso šmėkla kaip bacila mutavo, šiuo metu raudonomis vėliavomis nebemojuoja. Ir tai mes stebime Lietuvoje.

Toliau. Lietuvoje išrinktas į Seimą jaunimas nori tas leftistines idėjas įdiegti Lietuvoje. Mes atstovaujame tradicinėms vertybėms, o Seime skiriami pareigūnai, kurie atstovauja kitoms – priešingoms vertybėms.

Gerbiamieji, Seimo paskirtas pareigūnas kritikuoja Seimą, kad kitus pareigūnus Seimas skiria ne tokius, kaip jis, kitokių ideologinių nuostatų atstovus. Atleiskite, Seimo paskirtas pareigūnas neturėtų nurodinėti Seimui ir piktintis Seimu užsienio žiniasklaidoje, kad Seimas kitus pareigūnus skiria ideologiškai kitokius negu jis, ginantis tradicines vertybes.

Toliau. Apie sveikąją Lietuvos visuomenės dalį. Suprask, kiti nesveiki. Taigi (cituojau): „Sveikoji Lietuvos visuomenės dalis neleis paniekinti tradicinių vertybių, kurias gina Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, turintis ministerijos rangą.“ Na, tiek to, susireikšmino. „Aš jaučiu tremtinių, politinių kalinių palaikymą, bet padėtis stabilizavosi.“ Nežinau, ar galima taip imti ir išdėstyti: šitie sveiki, kurie mane gina, kiti visi nesveiki. Nepykite, tada aš nesveikas, nors be galo vertinu Lietuvos pokario partizaninį judėjimą ir manau, kad aš galėčiau laikyti save sveika visuomenės dalimi.

Toliau (cituojau) apie mergaitę: „Nežinau, kodėl ta mergaitė (suprask, M. Jurkutė) vadinama televizijoje mergaitė.“ Šiandien ji pavadinama iš tribūnos mergaičiuke. Mano manymu, galima rasti kitus žodžius: specialistė, istorikė, darbuotoja, bendradarbė. Nežinau, ar tai požiūris į moteris, ar požiūris į jaunas žmones, bet dabar citata: „Pašalinome mergaitę, kuri užsiiminėjo intrigomis. Ji yra iš kitos mokyklos, kuri veši Vilniaus universitete, tai ta kita mokykla stoja ginti tą mergaitę.“ Įdomus požiūris, Vilniaus universitetas ideologiškai yra įvertintas, pasirodo.

Dar viena citata, kuri parodo, kad A. Jakubauskas mano, ko gero, arba taip pasakė, lyg Lietuva būtų ne Europos Sąjungos dalis, o kažkas šalia. Taigi (citata): „Susidūrė dvi pasaulėžiūros. Ta, apie kurią aš kalbėjau, ir ta, kuri, deja, ateina iš Europos Sąjungos šalių.“ Suprask, ta leftistinė ar žmogaus teises ginanti ideologija iš kažkur ateina į Lietuvą, iš Europos Sąjungos šalių. Lietuva sėdi ir jai įtaką daro Europos Sąjungos šalys. Gerbiamieji, tos idėjos ateina iš Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, tos idėjos yra įrašytos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir tie dalykai yra aptarti ir sutarti Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutartyje. Taigi, tai nėra Europos Sąjungos idėjos, tai yra Lietuvos idėjos.

Toliau. „Bet aistros rimsta ir visuomenė apgynė ir mane, ir mano vadovaujamą centrą. Valdantieji dauguma trapi ir jie nesurinks 71 balso. Valdantieji ratai suprato, kad manęs nenuvers ir, matyt, pasiūlys kitą planą. Jie padarė mane labai populiariu Lietuvoje, aš tapau savotišku simboliu.“ Matydamas, kas gina, kas remia A. Jakubauską, vadinu juos: euroskeptikai, antiglobalistai, prorusiški veikėjai, kai kurie bausti už savo žvalgybinę veiklą Rusijos naudai, antivakseriai, valstiečiai ir žalieji, gerbiamas Adai Jakubauskai, štai šių „sveikųjų“ jėgų simboliu jūs tapote.

PIRMININKAS. Paskutinis kalbės gerbiamas signataras Z. Vaišvila, jam Seimas suteikė žodį iki 5 minučių. Prašau laikytis reglamento. (*Balsai salėje*) Pirmas dėl vedimo tvarkos gerbiamas A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pirmiausia, aš manau, Seimo nariai turi prioritetą, frakcijų vardu mes turime įvardyti frakcijų poziciją, mes turime ją įvardyti. Dabar sakome, kad 30 minučių, nespėjome, nes pora kalbančių po 1 minutę ar ilgiau pakalbėjo. Klausykite!

PIRMININKAS. Gerai, supratome.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pirmiausia įvardijame frakcijų poziciją.

PIRMININKAS. Tuoj išklausysime visų. Gerbiamas V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Gerbiamas pirmininke, pritariu, manau, kad frakcijų vardu gali pasisakyti, tam skirkime daugiau laiko, tada išnagrinėsime klausimą...

PIRMININKAS. Gerbiamas P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš irgi norėjau paantrinti, kai buvo kalbama, kiek laiko skirti, bet buvo pasakyta paties E. Gentvilo, kad nuo frakcijos, kiekvienos frakcijos atstovas galės kalbėti.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Turiu siūlymą leisti užbaigti visų frakcijų vardu kalbantiesiems.

PIRMININKAS. Man atrodo, toks siūlymas jau buvo nuskambėjęs. Gerbiami kolegos, mes labai vėluojame su darbotvarke, bet matau, kad įvairių frakcijų atstovai ėjo prie mikrofono ir prašė pratęsti laiką tol, kol pakalbės frakcijų vardu užsirašę asmenys. Dabar gerbiamas Z. Vaišvila ir tada suteiksime galimybę frakcijų vardu užsirašiusiems kalbėti, o daugiau jau ne. Bet mes labai vėluojame su darbotvarke. Diskutuosime, ar motyvams bus laiko. Prašom.

Z. VAIŠVILA. Laba diena, gerbiamas Seime. Visų pirma kreipiuosi į Seimo narę R. Morkūnaitę-Mikulėnienę, noriu jai padėkoti, kad ji suskaičiavo dar gyvus signatarus ir viešai paskelbė, kad mūsų yra dar 87. Ačiū. Atsiprašau visų vardu, kad mūsų dar tiek ir kad mes trukdome Seimą.

Mes buvome pakviesti, tie signatarai, kurie kreipėmės dėl neišspręsto Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro klausimo praėjusios kadencijos Seime, nebaigto po tyrimo išvadų, ir norėdami pasinaudoti ta proga, kad šiandien, šiuo metu, šis Seimas tiria tą klausimą. Mums buvo sudarytos sąlygos dalyvauti Seimo valdybos posėdyje, tačiau svarstoma ataskaita mums nebuvo pateikta. Kaip mes galėjome dalyvauti svarstyme, jeigu ji mums nebuvo pateikta? Ji mums buvo pateikta po valdybos posėdžio, primygtinai reikalaujant dar kartą. O mūsų klausimas liko nesvarstytas, nes mat ataskaitai jau pritarta.

Gerbiamieji, pamatęs ataskaitą ir protokolus, aš noriu atkreipti dėmesį ne tik į skubotumą šitų išvadų, tačiau aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kad ji remiasi nuomone buvusios vadovės B. Burauskaitės, kuri teoriškai neturėtų žinoti, kas šiuo metu vyksta šitoje įstaigoje. O praėjusios kadencijos Seimo darbo grupė nustatė, kad už šią situaciją yra atsakinga B. Burauskaitė. Aš jums pasakysiu, kodėl būtina... Šiandien iš diskusijos klausimų aš matau, gerbiamas Adai Jakubauskai, ar jūs šią pažymą pasirašysite, ar šią pažymą pasirašysite, ar ne?

Sisteminė klaida buvo padaryta 2010 metais, pakeitus šitos įstaigos įstatymą, 5 straipsnį papildžius teise skelbti buvusios TSRS specialiųjų tarnybų dokumentus. Buvo sudaryta formali, visiškai formali, 2011 m. sausio 10 d.–gegužės 9 d. skelbimo tvarka Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre, pasitelkti kaip ekspertai akademikas A. Tyla ir V. Tininis iš Jono Žemaičio karo akademijos. Bet jų nevargino – kam dabar varginti akademikus, mes patys nuspręsimė, ką padaryti. Mes popiežių pasitikome su labai gera žinia – per 400 metų paskirtas antras kardinalas, apšmeižtas bendradarbiavęs su KGB.

Šita sisteminė klaida tęsiasi iki šiol. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras metų metais ignoravo pareigą, įstatymo pareigą, skirti du žmones į Tarpžinybinę liustracijos komisiją. Ji veikė tik dėl to, kad buvo kvorumas, iš penkių – trys. Tai reiškia, kad iš principo ydingas ir suprantantis žmogus ignoravo Seimo priimtą įstatymą tam, kad padarytų alternatyvą Liustracijos komisijai. Štai mes ir turime šią košę išsėbti.

Tai, kas yra užprogramuota, aš nepažįstu A. Jakubausko, jį matau tik kelintą kartą, bet esmė yra labai paprasta: turime spręsti sistemiškai, išanalizuoti, kas buvo padaryta, sankirtą tarp Liustracijos komisijos ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, o ne kaitalioti kas pusmetį vadovą. Tokia mano nuomonė. Ir aš kreipiuosi dabar į Seimo Pirmininkę. Deja, ji pabėga, bet aš tikiu, kad posėdžio pirmininkas perduos. Jeigu jau grįžote, mielai kreipiuosi į jus, gerbiamoji, nes prašau grąžinti šį klausimą svarstyti Seimo valdybai (mes dar pateiksime papildomos medžiagos, signatarai, kurie kreipėsi, į centrą jau kreipėsi daugiau kaip 17 signatarų) ir apsvačius sistemiškai žiūrėti, kas užsiima Lietuvoje liustracija, kodėl Liustracijos komisija ignoruoja

ma, kodėl tas pažymas apie bendradarbiavimą turi išduoti Genocido centras, kuris neturi teisės tai daryti.

Sistemą reikia keisti, reikia tvarką padaryti sistemoje. Liustracijos komisija turi būti ne nominali, o realiai...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, laikas!

Z. VAIŠVILA. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar, gerbiami kolegos, kadangi frakcijų atstovai išsireikalavo, kad būtų pratęstas laikas, ar galime bendru sutarimu sutarti, kad Vyriausybės pusvalandžio mes šiandien nedarome? (*Balsai salėje*) Jeigu darysime Vyriausybės pusvalandį, tada mes labai vėluosime pagal darbotvarkę. Tada nežinau, kada pietų pertrauka ir kada pradėsime jūsų klausimus popietinius svarstyti. Tikrai bus problemų. Tinka, kad nedarome? Balsuojame. Gerai. Kolegos, apspėsime po diskusijos, ar darome, ar nedarome.

Tada kviečiu į tribūną gerbiama V. Mitalą. Laisvės frakcijos vardu.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai jūsų laiko daug neatimsiu, bet keletą žodžių nuo Laisvės frakcijos norėjau pasakyti.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra jautri vieta. Pagrindinė to jautrumo priežastis yra sudėtinga Lietuvos istorija. Viena vertus, istorija jau yra įvykusi ir atrodytų, čia nėra ko daugiau pridurti. Antra vertus, mes, kaip visuomenė, lapas po lapo, puslapis po puslapio versdami tą istorijos knygą vis geriau pradedame suprasti, kiek daug mūsų istorijoje yra sluoksnių, kokia ji sudėtinga ir kai kuriais atvejais sunki.

Man gera matyti, kad vis didesnė visuomenės dalis tai supranta, kad turime daug stiprybės savyje, nepaisydami to istorijos svorio. Suprasdami, kad ne viskas mums iki galo sekėsi, ne viskuo galime didžiuotis, randame tą stiprybę ir einame į priekį. Šis sąmoningas suvokimas ir yra didžiausia vertybė, kuri tiek centro atveju turi būti vertinama, tiek mūsų visuomenės ir valstybės turi būti įvertinta.

Šis supratimas kartu yra ir didžiulė atsakomybė saugoti institucijas nuo šališkos, tendencingos veiklos. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui turi vadovauti jautrus, įtraukiantis ir įsiklausantis vadovas. Deja, šiandien gyvename laikais, kai kiekvienu faktiškai klausimu mėginama ar norima matyti šviesos kovą su tamsa ir labai lengva susipriešinti. Vis dėlto manau, kad kiekvienas šioje salėje supranta, kad pono A. Jakubausko klausimas nėra joks politinis susidorojimas, politinių girnų ar kaulo gerklėje čia taip pat nėra.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro klausimai jau ne pirmą mėnesį eskaluojami viešojoje erdvėje. Akivaizdu, kad dalis darbuotojų viešai teigia, kad jiems neteikiama informacija, neatsižvelgiama į lūkesčius savarankiškai atlikti istorinius tyrimus, aukščiausi valstybės pareigūnai yra jau išsakę nepasitikėjimą centro vadovu. Akivaizdu, kad tokiomis sąlygomis produktyvus centro darbas tampa sunkiai įmanomas. Darbuotojams sunku susitelkti, vykdyti tyrimus, jie yra verčiami rinktis poziciją už ar prieš direktorių. Įsivaizduokime būtent šio centro vietoje bet kokią kitą, ūkiškesnę, sakykime, valstybės instituciją, kurioje vyktų kovos tarp darbuotojų ir vadovo. Ar tikrai tada kiltų tokių ginčų, ar atmosfera tiek įkaistų, ar girdėtume kalbas apie neva vykstantį politinį susidorojimą?

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, kaip ir bet kuriai valstybės institucijai, reikia telkiančios lyderystės ir nepriekaištingos reputacijos vadovo. Man atrodo, kad dabartinis centro direktorius tokios lyderystės neparodė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Frakcijos vardu – gerbiamas J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, atsiprašau, skirtingai negu kiti kolegos, nepasirašiau jokių minčių, jokios kalbos. Galbūt dėl to gali būti tam tikrų problemų paskui. Ką aš noriu pasakyti?

Kai kilo šis klausimas Seimo valdyboje, aš paklausiau kolegų, ar iš tikrųjų galėčiau dirbti toje darbo grupėje, ar nebūtų traktuojama, kad aš galiu būti šališkas dėl vienos priežasties? Aš esu gimęs tremtyje ir turiu tremtinio statusą, ar nesudarytų problemų? Kolegos čia problemų nematė, nežinau, ką pagalvosite jūs.

Pritariu ką tik kalbėjusiam Vytautui, kad iš tikrųjų ta informacija, kuria disponuoja Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojai, kurią jie tiria, iš kurios paskui turi padaryti apibendrinimus, priimti sprendimus dėl įamžinimo ir pateikti kitus sprendimus, yra labai jautri. Ta mūsų istorija ne tik kad sudėtinga, įvairialypė, bet skaitydamas šeimos bylą matai, kad būta įvairių dalykų. Kai kuriems žmonėms šiandien jau turbūt nebesvarbu, bet daugeliui, manau, svarbu, nes tą istoriją ne tik lapą po lapo turime versti, bet kaip archeologai kultūrinius sluoksnius atsargiai su šepetėliais atskleisti, nes priešingu atveju...

Štai pažiūrėkime, kas atsitinka, kai į tokią įstaigą ateina žmogus, praeitos kadencijos Seime daugelis džiaugėsi, iš akademinio pasaulio, labai gerai, sakė, tačiau po to pažiūri, kažkodėl prasižada įtampos, kurios virsta gaisrais, ir vadovas bando tuos gaisrus gesinti ugniasvaidžiu. To aš tikrai nesitikėjau. Darbo grupėje kai kurių kolegų buvo kalbama, kad mes turime atlikti mediaciją, mes turime taikymo misiją atlikti. Taikymo misiją turi atlikti įstaigos vadovas tam, kad visi dirbtų darniai, o ne kapoti galvas vien todėl, kad žmogus išsako savo nuomonę. Iki to momento iš tikrųjų aš buvau tarp tų abejojančiųjų, kurie tikrai nežinojo, kokį sprendimą priimti, kai reikės pabaigoje balsuoti už vieną ar kitą išvadą. Tačiau ačiū profesoriumi A. Jakubauskui – savo budelio veiksmu jis nulėmė mano apsisprendimą. Lygiai taip pat, kaip buvo vienintelėje mūsų Prezidento apkaltoje, kai jis pats priėmė į patarėjus asmenį, kuris figūravo toje byloje. Šiandien, kai dar pamatėme Krymo TV reportažą, aš pagalvojau, štai kaip turi atsakinėti politikas į klausimus: neatsakinėti į tai, ko tavęs klausia, o atsakyti kaip kulkosvaidžio serija propagandine tirada – propagandine tirada, nukreipiant ugnį, labai gaila, į Lietuvą, nes Lietuva yra Europos Sąjungos dalis, kad ji kalta, kad čia vyksta tokie dalykai.

Žinokite, turbūt daktaras J. Gebelsas labai džiaugtųsi išgirdęs tokius interviu. Noriu pasakyti labai paprastai: mūsų frakcija dalyvaus balsavime, balsuos laisvai. (*Plojimai*)

PIRMINKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Mane žodžiu yra informavęs Mišrios grupės atstovas P. Gražulis, kad jis kalbės frakcijos vardu. Jeigu tai yra tiesa, tai aš tada kviečiu frakcijos atstovą P. Gražulį. (*Balsai salėje*) Gal po jo tuomet replika, jeigu galima.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, aš noriu paklausti, kodėl nebuvo jokių interviu ir nebuvo iš vidaus jokio šaršalo, kada buvo visai kita valdančioji dauguma? Kodėl? Jau nuo pat pradžių, kada buvo skiriamas ponas A. Jakubauskas, vienas dabar iš konservatorių ministrų, kuris faktiškai ir vadovavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, prieštaravo ir priešinosi, kad jis nebūtų paskirtas. Žinoma, aptarnavo ne tik jį šitas centras, knygas rašė, bet aptarnavo iš dalies ir Konservatorių frakciją.

O konservatoriai yra dideli intrigantai. Susiformavo nauja valdančioji dauguma ir jie pradėjo regzti per savo žmones intrigas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre. Taip, jie specialistai, jie suskaldė politinius kalinius, tautininkus, krikščionis demokratų, čia yra meistrai. Žiūrėkite, jie puikiai tuo pasinaudojo. Aš noriu paklausti, tai kodėl jūs nedalyvavote mitinge, gerbiamieji, jūs jau pradėjote skaldyti save, ponai konservatoriai. Mitinge dalyvavo vieni konservatoriai, politiniai kaliniai, kurie palaikė A. Jakubauską. Kodėl jūs ten neatėjote? Jūs suskaldė kitus dabar pradėdote skaldyti patys save, apsimetę patriotais, tautininkais. Ir jeigu A. Jakubauskas nebūtų pradėjęs pertvarkų, kad ten būtų tvarka ir nebūtų galbūt aptarnaujama viena organizacija, ir kad nebūtų daroma tokių klaidų, kaip buvo padaroma taip pat ne be vieno konservatoriaus, čia sėdinčio, kai kardinolas ir kiti buvo paskelbti KGB agentais, kad tokių dalykų nebūtų. Deja, jiems tas nepatinka. Jie nori, kad žmonės, kurie nėra dirbę KGB, būtų apjuodinti, o dirbę KGB būtų apkaltinti arba išteisinti.

Aš taip pat noriu pasakyti, kad šitas centras tikrai atlieka milžinišką darbą, reikalingą mūsų Lietuvai, kad nebūtų ištrinta iš Lietuvos žmonių atminties Lietuvos istorija, kad nebūtų perrašoma šita istorija, ką buvo bandoma daryti, kad visas mūsų partizaninis judėjimas ir partizanai nebūtų niekinami. Tie, kurie daugiausia prisidėjo, paguldė galvas už Lietuvą, kad jie nebūtų vadinami žydšaudžiais arba kad Lietuva nebūtų vadinama žydšaudžių tauta.

Didžiuojuosi ponu A. Jakubausku, kuris nepasidavė konservatorių spaudimui ir neatsistatydino. Tai vyras, žmogus, kurį reikia gerbti. Gaila man, kad istorikas V. Rakutis tik paspaudus konservatoriams staiga atsistatydino. Reikėjo laikytis, eiti iki galo.

Ir tie konservatoriai, arba buvęs krikščioniškas sparnas Konservatorių partijos, meskite šią Konservatorių partiją, bėkite iš ten ir jūs su savo kalbomis neklaidinkite žmonių, nes jie dėl savo sprendimų susiskaičiuoja balsus tiek, kiek trūksta, pasitelkia socialdemokratų. Ir tas vadinamasis 2K, dabar 2G projektas ir toliau veikia. Štai jie pasakė, jie dalyvaus, jie pritaro, nors balsuos laisvai, bet balsuos laisvai, kad būtų atleistas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovas.

Mielieji, jeigu esate sąžiningi, buvę krikščionys demokratai ir P. Saudargas, ir L. Kasčiūnas, ir kiti, išeikite iš Konservatorių frakcijos, palikite jūs ją, nes jinai suliberalėjo. Ji tapo visiškai liberalia organizacija. Jūs tik šitaip išgelbėsite Lietuvą, kitaip jūs neišgelbėsite nuo šito laisvės buldozerio, kuris traukia visus kitus, kurie mąsto kitaip!

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas Petrai. Dabar per šoninį mikrofoną – gerbiama J. Sejonienė. Prašom. Tuoj įjungsiu. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Aš labai prašyčiau įvertinti, matau salėje tris žmones, kurie dėvi tik veido skydelius, be kaukių, tad tikriausiai valdybos prašyčiau įvertinti, ar galima Seimo salėje būti tik su veido skydeliais. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, atkreipiu dėmesį, kad reikia būti Seimo salėje su kaukėmis. Parekomendavo, matyt, buvo pastebėta neteisingai dėvintų žmonių. Atkreipiame dėmesį.

Dabar į tribūną kviečiu gerbiamąjį A. Anušauską – frakcijos vardu.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš suprantu prieš tai kalbėjusio norą vairuoti kitą partiją ne nuo užpakalinės sėdynės, o bėgant šalia važiuojančio automobilio ir norinčio žodžiais pasakyti, kur sukti. Bet taip nebus. Informacinis karas, kuris vyksta prieš tikrus Lietuvos istorijos tragiškiausio laikotarpio tyrinėtojus, išibėgėjo ir, be abejo, pirmosiomis šio informacinio karo aukomis tapo keletas buvusių tremtinių, signatarų. Aš tuos žmones, daug mačiusius žmones, gerai pažįstu, gerbiu, todėl būtent ši aplinkybė ir neleidžia man nutylėti ar tylomis apeiti nepelnytą aureolę užsidėjusio valdininko klausimo.

Tie mano minėti žmonės iš tikrųjų tapo nutylėjimo aukomis, be abejo, būtent aukomis, nes jų vardais, nuopelnais yra manipuliuojama siekiant išsaugoti valdišką kėdę. Žmogui, kuris per 30 metų neprisidėjo prie Lietuvos istorijos, genocido ir rezistencijos tyrimo (paklauskite, o kodėl turėjo prisidėti?), iš tikrųjų rūpėjo kiti dalykai.

Prieš kelias dienas buvęs Tautinių bendrijų tarnybos koordinatorius I. Melianas, aptikęs informaciją apie A. Jakubausko gautus Rusijos imperininkų apdovanojimus, rašė, kad jis vis nerado laiko atsikratyti gėdingų rusiškų blizgučių. Aš iš tikrųjų visko necituosiu iš jo pasakymo, bet tikrai iki vakar dienos galvojau, kad tokio 2011 metais suveikto Šv. Stanislovo III laipsnio ordino, kuris skiriamas už ištikimybę, ištikimą tarnystę Rusijos imperijos rūmams, tėvynei, Rusų Stačiatikių Bažnyčiai, A. Jakubauskas nepriėmė. Pasirodo, klydau. Priėmė, bet po Krymo okupacijos ne išmetė, kaip pats rašo, o 2015 metais gražino. Gal tai nieko nereiškiantis apdovanojimas, šiek tiek pasakantis apie žmogų, garbės suvokimą, kaip jis vertina praeitį, bet tai – praeitis.

Žinoma, būtų logiška paklausti, kur tie nuopelnai, tiriant Birželio sukilimą, rezistenciją, genocidą, už ką avansu jau dabar keliamas į padebesius ir, kaip pats sakė Krymo totorių televizijai, tapo garsiausiu žmogumi Lietuvoje.

Bet grįžkime į dabartį. Dauguma A. Jakubausko pertvarkų, kitais žodžiais tariant, aš cituoju darbuotojų žodžius: „psichologinis smurtas“, „bauginimas“, „mobingas“, prasidėjo jam pačiam atsirinkus ir į centrą atsivedus keistus personažus, kurie, dabar sulaukę 74 metų amžiaus, per savo garbų gyvenimą, kaip galite spėti, taip pat nieko nenuveikė istorijos tyrimo baruose vien todėl, kad su šiais tyrimais niekaip nebuvo susiję. Ką nuveikė kituose baruose, jau kita kalba.

Viešaisiais ryšiais rūpinasi I. Stankovičius, kuris 1991 metais, kaip jau esu minėjęs, Vyriausybės sprendimu buvo atleistas iš Krašto apsaugos ministerijos už tai, kaip minėjau, kad neteisėtai ėjo direktoriaus pavaduotojo pareigas, nesirūpino krašto apsauga ir taip toliau. Po metų kaip Feniksas grįžo, kol galiausiai ministras L. A. Linkevičius jį galutinai atleido. Ir, kaip liudija tuo metu dirbęs generolas, už galimai nuslėptus Lietuvai siūstus kvietimus dalyvauti tarptautinėse misijose.

Matyt, turėjome visa tai pamiršti, nes A. Jakubausko vardu dabar skelbiami sklandžiai I. Stankovičiaus skyriaus surašyti tekstai apie nepaprastai giliai ariamus istorijos dirvonus, pasipriešini-

mą „netinkamiems“ istorijos tyrimams. Apie iš Europos Sąjungos einančią blogą įtaką čia jau pats A. Jakubauskas pasakė Krymo totorių televizijoje, čia jau niekas už liežuvio jo netempė.

Man iš tikrųjų neaišku, kas realiai valdo centrą, nes man atrodo, kad generalinio direktoriaus kėdėje šiuo metu įsikūrė mažiausiai trys sprendimų priėmėjai *de facto* ir būtent šis triumviratas be mažiausių nuopelnų šio laikotarpio tyrimuose, be jokių išpuoselėtų tarptautinių ryšių, be jokių skrupulų ėmėsi bauginimo ir mobingo veiksmų prieš Genocido tyrimo departamente dirbusius istorikus. Aš pats šio departamento direktoriaus vietą palikau prieš 12 metų, bet man puikiausiai žinomi ten dirbantys žmonės, jų darbai. Jie savo darbo vietos nekeitė, nors ir prieš tai buvo skleidžiama klaidinga informacija. Rašė knygas, straipsnius, dalyvavo konferencijose, tai yra tikri savo srities profesionalai.

Kaip teigia patys istorikai, juos dabar mokė, kaip tirti šaltinius, kad jie juos blogai tiria. Pirmiausia, beje, buvo nutrauktas V. Komičienės atliekamas okupacijos žalos skaičiavimas. Iš internetinės prieigos išimti KGB dokumentai, prie kurių buvo istorikų komentarai apie tikrus KGB agentus ir prirašytus KGB agentų slapyvardžius niekuo dėtiems žmonėms. Tai, beje, viena svarbiausių KGB kompromitavimo technologijų, ji buvo atskleista, bet vienu mostu sunaikinta, pasiūlant visiems norintiems susipažinti su tuo dokumentu, keliauti į archyvą, kuriame istorikų komentarų kaip tik ir nėra. Prasidėjo atviras, daugkartinis tyrimų departamento direktoriaus spaudimas palikti savo postą. Iš tikrųjų žmogus 30 metų dirba šį darbą, geriausiai žinomas vokiečių okupacijos laikotarpio, holokausto, Armijos Krajovos Lietuvoje istorijos tyrinėtojas, turintis geriausių ryšių su tyrinėtojais Vokietijoje ir Lenkijoje. Daug ką dar galėčiau pasakyti, bet A. Jakubauskas savo laiku pasakė, kad tie istorikai buvo pervertinti.

Štai M. Jurkutė, kaip jau buvo paminėta, išleido knygą apie J. Lukšą-Daumantą. Aš iš direktoriaus atsakymo supratau, kad jis ne tai kad nesuprato per šiuos mėnesius, ką reiškia istorinis tyrimas archyvuose, ieškant dokumentų, kurie nėra į lenteles padėti, analizuojant juos, perduodant Lietuvos visuomenei, žalio supratimo neturi žmogus! Absoliučiai! Nekompetencija dar užmaskuojama melu.

Iš tikrųjų istorikų bendruomenei pasipriešinus spaudimui, centro vis dar nepaliko dalis istorikų. Bet dar kartą primenu, kas nesupranta, apie ką mes čia kalbame. Po mobingo, psichologinio spaudimo, nutraukė okupacijos žalos skaičiavimo darbą, *de facto* nutraukė KGB dokumentų publikavimą su itin svarbiais istorikų komentarais interneto svetainėje. Išmetė iš darbo darbuotojų profsąjungos tarybos narę ir Lukšos metais atsikratė šio rezistentų veiklą užsienyje tyrusios ir apie tai knygą išleidusios istorikės.

Aš manau, taip, sprendimas reikalauja mūsų apsisprendimo ir atsakomybės suvokimo. Todėl siūlau ir frakcijos vardu raginu palaikyti atleidimą iš užimamų pareigų.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje dalyvavo visų frakcijų atstovai. Dabar pereisime prie motyvų. Dėl balsavimo motyvų už, prieš – tik po keturis. Už kalba gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Šiandien šioje salėje vis skambėjo, kad vyksta istorijos klastojimas. Vienas humoristinės laidos personažas sakė, kad istorijos nesuklastosime, nors ir kaip mes norėtume. Todėl šiandien čia ne istorijos klastojimas, šiandien mes sprendžiame žmogaus, pareigūno klausimą, jo atsakomybės klausimą, nes tai yra politinio pasitikėjimo pareigūnas. Ir jokio aš čia susidorojimo nematau. Gerbiamas A. Jakubauskas paprasčiausiai neišlaikė, liaudiškai šnekant, išbandymo valdžia. Tikrai buvau tas, kuris agitavau už jį, kviečiau balsuoti ir balsavau, kad jis taptų šio centro vadovu. Deja, gyvenimas parodė, kad tai sunkus išbandymas ir ne kiekvienas jį gali atlaikyti. Todėl, aišku, balsuosiu už tai, kad tenkintume valdybos sprendimą, nes man pirmas skambutis buvo, kai ponas A. Jakubauskas sugalvojo būti vyriausiuoju Lukiškių aikštės prižiūrėtoju. Jau tada buvo tokie dalykai nesuderinami, kai viešosios įstaigos, kaip sako pats Adas, ne mokslo įstaigos... perimti Lukiškių aikštės prižiūrėjimą. Aišku, po to buvo įvairūs laiškai Seimo nariams. Jie kėlė man labai keistus jausmus.

Na, ir visiškai nesuderinamas, jau vien dėl to pats pareigūnas turėtų atsistatydinti, nes būnat Europos institucijos vadovu, nes Lietuva yra Europos Sąjungos narė, taip sakant, varyti anti-europinę propagandą yra du nesuderinami dalykai. Aš suprantu – galima būti antieuropiečiu, bet ne vadovauti institucijai, kuri yra šitos valstybės. Todėl aš balsuosiu už.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalba M. Puidokas. Nėra salėje. Tada E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, aš norėčiau pasakyti keletą žodžių. Prieš keletą metų Lietuvos mokslų akademija paskelbė trilogiją „Nerimas“. Dėl šios trilogijos aš parašiau tam tikrą studiją, kurioje analizavau katalikiškos istoriografijos atstovų darbus, kaip jie vertina Lietuvos istoriją, jos įvykius, ir aš atradau tokių dalykų, kad mes labai mėgstame saviplaką, kartais pašneka-me labai, sakyčiau, nepagarbiai apie praėjusių laikų įvykius ir žmones.

Žinote, noriu pasakyti, kad tas klausimas, kurį šiandieną svarstome, turi labai gilią šaknį. Tai yra ir ideologinis klausimas, ar mes norime konstruoti mūsų tėvynės istoriją vien tik laikydamiesi vienintelės istoriografinės tradicijos, ar mes vis dėlto norime konstruoti turėdami ir kitų nuomonių apie mūsų Lietuvos istoriją.

Mano kelias yra demokratinis kelias, kad Lietuvos istoriją gali būti įvairių, įvairiai traktuojamų ir jas reikia pagarbiai priimti. Bet kaip žmogus, kaip pilietis niekada negalėsiu priimti paniekos ir informacijos skleidimo apie, sakyčiau, netinkamus priešistorės žmones.

Antras dalykas, dėl ko aš negaliu dalyvauti šiame reikale, yra tai, kad labai įdėmiai susipažinau su darbo grupės atliktais veiksmais, kurie manęs negali patenkinti, negali patenkinti nė vieno, kuris nori objektyvaus, aiškaus tyrimo. Todėl aš niekaip negaliu dalyvauti šiame balsavime.

PIRMININKAS. Dėkui. Už kalba gerbiamas A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų labai svarbu, kad iš Seimo tribūnos neskambėtų netiesos. Pavyzdžiui, direktorius leido sau ją pasakyti, ir aš labai atsakingai noriu dar kartą patikslinti, ką patiria tie darbuotojai, kokį psichologinį spaudimą. Buvo paminėta, kad M. Jurkutė, jo antipodas, išleido 7 tūkst. eurų rašydama knygą, kuri, pasirodo, tik 20 lapų. Skirta 7 tūkst. Realybėje suma dvigubai mažesnė, nes tuo metu ji nebuvo centro darbuotoja, užbaigė knygą tik įsidarbinusi. Iš 4 tūkst. eurų kelionė į JAV, archyvus, gyvenimas JAV, tyrimo valandos, teksto vertimas, archeografinis sutvarkymas, dalykinių komentarų parašymas, Centrinės žvalgybos agentūros ir sovietinių struktūrų terminų žodynas, rodikliai ir visa kita. Ar direktorius bent turi supratimą, kaip daromi tokie darbai? Žmogus, kuris J. Lukšos metais yra išmetamas į gatvę, iš tikrųjų nusipelno mažų mažiausiai pagarbos, o ne tokios paniekos ir melo iš Seimo tribūnos.

Kviečiu Seimo narius būti atsakingus, nenusileisti spaudimui. Aš žinau, kad jūs patiriate visokeriopą spaudimą elektroniniu paštu, žinutėmis, skambučiais ir visu kitu. Aš žinau, kad tas žmogus, kuris iš tikrųjų realiai vadovauja šiam centrui, tą moka padaryti, bet siūlau nenusileisti ir dalyvauti balsavime.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalba R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš kviečiu konservatorių Seimo narius nepasiduoti spaudimui. Nepasiduokite, nes tai yra spektaklis, farsas dėl kelių kažkokių darbinių, bendravimo priežasčių atleisti už nieką žmogų tiems, kuriems nepatinka.

Gerbiami Lietuvos politiniai tremtiniai, jaunime, jūs girdite, matote tiesiogiai, kas vyksta dabar šioje salėje. Salėje kiekvienas mes turime tris mygtukus ir vienas iš jų yra sąžinės, tiesos mygtukas. Prašyčiau nesusvyruoti. Labai gaila, ir, ko gero, Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas yra sutrikęs, liūdnas, kad keli įtakingi lietuvičiai šitaip negarbingai elgiasi su Lietuvos totoriumi. Kviečiu nedalyvauti balsavime.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas kolega. Toliau už pasisako A. Pocius. Gal kortelės neįdėjęs? Taip, įdėkite kortelę.

A. POCIUS (TS-LKDF). Atsiprašau.

PIRMININKAS. Prašau.

A. POCIUS (TS-LKDF). Aš noriu kalbėti kaip laikinosios komisijos narys ir kaip žmogus, turintis ilgametę praktinio vadovavimo patirtį. Šio tyrimo metu mes išsiaiškinome situaciją, išklausėme visas konfliktuojančias puses. Manau, visi susidarėme nuomonę, kad situacija centre tikrai yra nenormali ir reikalingos tikrai kokios nors rimtos priemonės, kad būtų normalizuotas šiame centre darbas ir nekiltų daugiau naujų kokių nors ekscesų ir konfliktų.

Aš esu įsitikinęs, kad ne kiekvienas krepšininkas gali būti geras treneris, kaip ir ne kiekvienas karys gali vadovauti kariniam vienetui ir būti geras vadas. Todėl man atrodo, kad galbūt gerbiamas A. Jakubauskas yra tikrai geras mokslininkas, kuris galėtų savo potencialą realizuoti eida-

mas kitas pareigas. Dabar dėl to, kad išsaugotume centrą, kurį puoselėjome 30 metų visi kartu, su darbuotojais esame padarę daug puikių darbų, suradę daugybę partizanų palaikų palaidojimo vietų, pastatę esame daugybę paminklų, mums tai yra labai svarbi institucija, aš palaikau instituciją ir esu už tai, kad šioje situacijoje reikia keisti vadovą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalba gerbiamas D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš labai džiaugiuosi, kad esu narys Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos, kuri vieningai paskelbė, kad šiame farse nedalyvaus. Dėkoju savo kolegoms už tai. Ir dėkoju A. Jakubauskui, kurį tos baisios jėgos norėjo įbauginti ir tikėjosi, kad jis išsigandęs pasitrauks, o jis stovi čia kaip karžygys į nieką nekreipdamas dėmesio. Jis dabar taps kankiniu, nes kankinasi už tiesą, tai yra ypatinga kančios rūšis – kentėti už tiesą.

Mielas Jakubauskai, aš jums už tai labai dėkoju. Jūsų dėka mes dabar sužinojome, kas prikišo rankas prie kardinolo V. Sladkevičiaus, kas bandė nuskriausti D. Banionį, jų atminimą, S. Sondeckį, kas pasikėsino į jų šviesų atminimą ir dabar kėsinaisi į T. Ivanausko atminimą. Jūsų dėka mes sužinojome, kas yra „Fermeris“, kas yra „Magnolija“, kas yra „Dėdulė“. Aiškėja Lietuvai visa tai. Ačiū jums už tai. Jūsų dėka mes sužinojome, kas buvo *troika*. *Troika* tada buvo, kai trise nusprendavo likimą žmonių, tautų ir taip toliau.

Šiandien mes matome tikrą, gyvą *troiką*. Čia sėdi daug jaunimo, kuris buvo dar neapsiplunknavęs tuo metu, kai vyko Sąjūdis. *Troika* yra Istorijos institutas, ten turbūt kažkoks vienas didelis veikėjas yra, yra kažkoks universitetams atstovaujantis veikėjas ir yra mūsų jaunoji Seimo Pirmininkė, kurią jos buvęs frakcijos lyderis šiandien pakišo po tanku, kad ji atsakytų už visą šitą velniavą, kurią sugalvojo jos veikėjai, nusidėjėliai, kuriems dabar reikia atgailauti. Iki Velykų liko kelios dienos. Atgailaukite jūs, vargšai, ir baikite šitą velniavą mums skleisti per Lietuvą. O mes kartu su jumis, Adai. Aš džiaugiuosi savo frakcija. Sėkmės visiems.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas kolega. Didžiojo ketvirtadienio metu tikrai būtų neprošal visiems paatgailauti ir šiek tiek rimties, ir kalbėti konstruktyviai. Gerbiamas E. Gentvilas kalba už.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Didįjį ketvirtadienį aš tikrai nereaguosiu į kliedesius apie įtaką ir poveikį Seimo Pirmininkei, bandysiu racionaliai ir nuoširdžiai, taip, kaip aš suprantu, pasakyti. Taip, vadybos dalykai pono A. Jakubausko, matyt, stringantys, tai nustatė komisija, darbo grupė.

Antras dalykas, apie ką aš daugiausiai kalbėjau iš tribūnos, tai nesiorientavimas, ką valstybės pareigūnas gali sau leisti kalbėti apie Lietuvą užsienio žiniasklaidoje. Valstybės pareigūnas neturi teisės nesuvokti, kad kalbėjimas apie Lietuvą tokiais terminais yra nepriimtinas mums, kaip Seimo nariams, paskyrusiems į valstybės pareigūnu.

Trečias dalykas. Nuolatos buvo prisidengiama per tuos du mėnesius patriotu, tikru patriotu tremtinių, politinių kalinių, kankinių vardu ir laiškais, maskuojant visas kitas problemas. Tai nėra gražus dalykas, kai prisidengi, o pats darai kitaip.

Tačiau labiausiai mane baimina ketvirtas dalykas, kad esama situacija nepavirstų į neobjektyvų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbą. Jeigu šitaip žmogus kalba užsienio žiniasklaidai apie ideologizavimą, apie tai, kokias vertybes jis gina, tai žinote, ideologinis angažavimasis gali tapti ir kliūtimi dirbti. Tikrai nevertindamas A. Jakubausko kaip netinkamo žmogaus, netinkamo mokslininko, aš manau, kad jis yra netinkamas šito centro vadovas.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir paskutinis kalba į savo darbo vietą sugrįžęs gerbiamas M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų matome precedento neturinčią situaciją. Aš suprantu, kad Laisvės partijos leftistams, kurie savo provokacijomis skaldo visuomenę jau daug savaičių, tikrai nėra smagu girdėti savo tikrąjį pavadinimą. Bet jeigu kalbėtume apie profesorių A. Jakubauską, akivaizdu, kad mes matome situaciją, kai tai yra tų visų provokacijų tęsinys, kuris ne vienija, ne ramina, ne suteikia kokios nors rimties visuomenei, bet ją skaldo. Kolegos, aš jums galėčiau įvardinti daugybę įmonių, į kurias atėjęs naujas vadovas pakeičia dešimtis darbuotojų, ne vieną ar du darbuotojus. Tie visi pakeitimai yra puikiai, gražiai pridengiami restrukūrizacijos ir panašių dalykų skraistėmis. Šiuo atveju viso to nebuvo.

Galiausiai buvo užduoti aiškūs klausimai dėl teisės aktų pažeidimų. Ar buvo pažeisti kokie nors teisės aktai? Atsakymas – ne, nebuvo. Kiek laiko dirba vadovas? Vadovas dirba šiek tiek dau-

giau nei pusmetį. Ar yra buvę, kai Seimo paskirtas vadovas, kuris taip trumpai dirba, dėl visiškai menamų priežasčių, dėl nuomonių, kas vieniems ar kitiems patinka ar nepatinka, yra keičiamas ir reikalaujamas šalinti iš savo užimamų pareigų? Tai yra tam tikra politinė egzekucija, kuri skaldo tautą, skaldo žmones, ir tie dalykai tikrai negali privesti prie gero. Aš raginu tuos išmintingus valdančiosios daugumos atstovus išgirsti žmonių balsą, išgirsti visuomenės poreikius, kad dabar žmonėms reikia vienybės, dabar žmonėms reikia ne kivirčių, ne tokių skandalingų sprendimų, bet tiesiog aiškaus atsako į pandeminius iššūkius. Mes dabar duodame žmonėms daug reikalavimų dėl prievartinio testavimo, dėl kaukių nešiojimo, bet kur žmonėms leidimas, laikantis visų reikalavimų, dirbti savo darbus? Gerai, ribokime žmonių tankį tuose darbuose, bet leiskime jiems dirbti. O dabar viso to nėra ir viskas nukeliauja link Laisvės partijos projektų. Ar tikrai Lietuvoje jie dabar svarbiausi?

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Balsavimas bus slaptas pertraukos metu. Kada tiksliai, mes tuoj susitarsime, nes pagal darbotvarkę jau gerokai pavėlinome. Norėčiau patvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Jis yra šiek tiek kitoks. Dėl pareigūnų atleidimo yra du laukeliai, tai yra atleisti iš pareigų ir neatleisti iš pareigų. Tai yra alternatyvus balsavimas, tai šiek tiek kitaip, negu mes esame įpratę – už, prieš, susilaikome. Žinoma, reikia palikti tai, už ką mes balsuojame, o kita išbraukti. Ar galime bendru sutarimu patvirtinti balsavimo biuletenį? Dėkui. Patvirtinta bendru sutarimu. Balsuosime tada, kai numatysime.

Dabar norėjau šiek tiek pasitarti dėl darbotvarkės, gerbiami kolegos. Dabar mes vykdysime balsavimus dėl projektų, kurie susikaupė, ir tada pagal darbotvarkę turėtų būti Vyriausybės pusvalandis. Dabar aš noriu pateikti vieną pasiūlymą Seimui, tik prašau, nepradėkite šaukti iš vietų, kol aš iki galo nepasakysiu. Mano siūlymas būtų nedaryti šiandien Vyriausybės pusvalandžio, nes yra jautrus klausimas, mes labai susivėlinome, visi norėjo pakalbėti. Bet aš suprantu, kad tai yra Statute įtvirtinta norma ir mes negalime atimti iš Seimo opozicijos teisės paklausti Vyriausybės balsuodami. Tik bendru sutarimu. Jeigu mes visi sutartume ir niekas nebūtų prieš, tokiu atveju iš darbotvarkės galėtume šiandien išbraukti Vyriausybės pusvalandį. Tai aš noriu jūsų atsklausti, ar bendru sutarimu mes galime sutarti, kad šiandien nėra Vyriausybės pusvalandžio, ar ne? (*Balsai salėje*)

Dabar, matau, gerbiama A. Norkienė prie šoninio mikrofono. Prašom.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gerą dieną, kolegos. Jeigu matome, kad reikia sutarti, tai tada vietoj to pusvalandžio mes, opozicija, prašytume valandos po Velykų, kai bus ketvirtadienis, valandą klausinėti tik opozicijai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, kompromisas yra kompromisas. Ar visi galėtume pritarti šiam kompromisui? Labai ačiū, gerbiami kolegos. Tikrai labai dėkoju, šiandien mes neužvėlinsime labai smarkiai darbotvarkės.

Dabar pereiname prie balsavimo dėl visų susikaupusių klausimų. Tada bus pertrauka, balsuoti kiek užtruksime? 10–15 min., paskui bus pertrauka ir galėsime išeiti į slaptą balsavimą. Matyt, tai bus apie 13 val. 40 min.–13 val. 45 min.

13.27 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-240(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar dėl Elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-240. Priėmimas. Kviečiu grįžti į darbo vietas ir balsuoti dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126 Seimo nariai, balsavo 126: už – 120, prieš – 1, susilaikė 5. Taigi skelbiu, kad Elektros energetikos įstatymo 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymas (projektas Nr. XIVP-240) priimtas (*Gongas*)

13.28 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-241(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-241. Taip pat priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 128 Seimo nariai, balsavo 128: už – 127, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymui (projektas Nr. XIVP-241) pritarta. (*Gongas*)

13.29 val.

Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13 ir 13¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-242(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau – Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-242. Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126, balsavo 125: už – 122, prieš nėra, susilaikė 3. Taigi Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo kelių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsniu įstatymas (projektas Nr. XIVP-242) yra priimtas. (*Gongas*)

Kitiems mes pritarėme bendru sutarimu.

13.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Birutės Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-232 (priėmimo tęsinys)

Ir Seimo nutarimo „Dėl Birutės Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIVP-232. Čia mane informavo Sekretoriatas, kad yra padaryta klaida. Tik vienas straipsnis buvo reikalingas, mes čia bendru sutarimu pritarėme 1 straipsniui, 2 straipsniui, kuris skelbia, kad nutarimas įsigalioja nuo priėmimo. Patikslinama, kad nereikėjo to straipsnio. 1 straipsniui mes pritarėme ir dabar balsuosime dėl viso projekto. Balsuojame dėl B. Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 127, balsavo 127 ir visi 127 balsavo už. Taigi Seimo nutarimas „Dėl B. Janavičiūtės atleidimo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigų“ (projektas Nr. XIVP-232) priimtas. (*Gongas*)

13.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-386 (priėmimo tęsinys)

Keliaujame prie rezervinių klausimų. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-386. Reikia balsuoti. Priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 127, balsavo 127 ir vėl visi 127 už. Sveikinu. Nutarimas „Dėl Seimo komisijų sudarymo“ (projektas Nr. XIVP-386) priimtas. (*Gongas*)

13.33 val.

Seimo savaitės (2021-04-12–2021-04-16) – 2021 m. balandžio 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimo tęsinys

Dabar atkeliavome iki rezervinio 2 klausimo – Seimo savaitės, prasidedančios balandžio 12 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimas.

Čia buvo bandoma bendru sutarimu, bet kažkas reikalavo nukelti į balsavimų eilę. Gal dabar bendru sutarimu galėtume pritarti? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Galime. Dėkui, pritarta savaitės, prasidedančios balandžio 12 diena, posėdžių darbotvarkei.

Dėl visų klausimų balsuota. Taigi dabar pažiūrėkime į mūsų laiką. Kaip aš ir minėjau, 13 val. 40 min. pradėdamas slaptas balsavimas, jam numatyta pusė valandos, o vėliau, atitinkamai 14 val. 20 min., matyt, rinksimės į vakarinį posėdį. Šiek tiek pavėlinome.

Taigi iki pasimatymo slaptame balsavime!

Pertrauka

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Gerbiami kolegos, dar komisija tebeskaičiuoja, bet pagal susitarimą turi prasidėti vakarinis posėdis. Skelbiu rytinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 43 STENOGRAMA

2021 m. balandžio 1 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ*

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Skelbiu vakarinį posėdį. Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė. (*Gongas*)
Registruojamės. Užsiregistravo 53 Seimo nariai.

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

14.22 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-267 (*pateikimas*)

Svarstomas popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-267. Kolega A. Veryga. Prašom į tribūną.

A. VERYGA (LVŽSF). Noriu pristatyti jums Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pakeitimą, kuris yra susijęs su dabartine situacija, su pandemine situacija. Šio pakeitimo pagrindinis tikslas yra palengvinti pačią vakcinaciją, sudaryti lengvesnes sąlygas. Pirmiausia pasakysiu, ką siūlome keisti. Siūlome papildyti 1 straipsnį 16¹ straipsniu ir nurodyti sutikimo skiepytis nuo užkrečiamosios pandemiją sukėlusios ligos, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio situacija ir (ar) karantinas, išreiškimą, tai yra kas tokiu išreiškimu būtų laikoma. Tai laikoma, kad savanoriškai į sveikatos priežiūros įstaigą ar kitą sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus atitinkančią skiepijimo vietą skiepytis nuo šios ligos, dėl kurios yra paskelbta arba ekstremali situacija, arba karantinas, atvykęs pacientas yra informuotas ir sutinka, kad jis būtų paskiepytas, jeigu sveikatos priežiūros įstaiga arba asmenys, atsakingi už pacientui teikiamą paslaugą, suteiktų jam tokią informaciją, o pačioje įstaigoje ministro nustatyta tvarka būtų prieinama pacientui pateikta informacija apie galimus šalutinius poveikius ir kita svarbi informacija, kuri yra reikalinga pacientui.

Kad būtų paprasčiau paaiškinti, kokia čia yra tvarka, tai panašus analogas yra su greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimu, kai yra laikoma, kad jeigu jau pacientas paskambino greitajai pagalbai ir ją išsikvietė, tai suprantame, jis nori, kad jam pagalba būtų suteikta, ir sutinka, kad jina būtų suteikta. Šiuo atveju yra lygiai toks pats principas siūlomas. Jeigu pacientas atvyko skiepytis, laikoma, kad jisai sutinka būti paskiepytas, ir jam nereikėtų pildyti labai didelio kiekio dokumentų.

Kodėl mes tokią pataisą siūlome? Turbūt visi puikiai žiūrite, stebite naujienas ir žinote, kad artimiausiu metu į šalis atkeliaus vis didesni ir didesni vakcinų skaičiai. Tikrai nebus paprasta tą procesą organizuoti. Šitą procesą stabdo dabar esanti tam tikra biurokratinė tvarka, kai pacientui reikia užpildyti daug dokumentų, daug visko pasirašyti. Galų gale patys, tie, kas ejo skiepytis, atsimenate – spausdinomės lapus, pildėme. Žmogus, kuris to yra nepadaręs namuose arba negali to padaryti, atėjęs visa tai turi padaryti toje vietoje, kur yra vakcinuojamas.

Kaip visiškai priešingas pavyzdys, kaip galima efektyviai ir greitai dirbti, irgi turbūt matėte reportažus kad ir iš tų pačių Jungtinių Amerikos Valstijų, kur pacientai yra skiepijami tiesiog per automobilio langą: nuleidžiamas automobilio stiklas ir jam į petį suleidžiama vakcinos. Neduoda

ten niekas krūvos popierių pildyti, nes vis dėlto, jeigu pacientas apsisprendė atvažiuoti skiepytis, išreiškė tokią valią, suprantame, kad jis kaip ir sutinka, kad jam pats skiepavimo procesas ir bus atliktas. O Lietuvoje jau girdėjome medikų nusiskundimų dėl to, kad tie biurokratiniai popierių pildymai užima daug laiko ir trukdo paskiepyti daugiau pacientų.

Šitie pakeitimai nepaneigia prievolės informuoti pacientą apie galimus pašalinius poveikius, jam prieinamoje vietoje, matomoje vietoje paskelbti kitą reikalingą informaciją. Kurie skiepavosi, turbūt prisimenate, kad slaugytoja tuo metu, kol ruošia patį skiepą, kol jūs pasiruošiate, paaiškina, kas gali atsitikti, kaip reikia elgtis. Tai visa šita prievolė niekur nedingsta. Tuo metu, kol žmogus yra paskiepiamas, jį vis tiek reikės informuoti.

Taip pat artėja skiepavimas vaistinėse, irgi išsiplės taškų skaičius. Būtų gerai, kad jos nebūtų apkrautos tuo biurokratišku procesu. Tie pakeitimai, kaip aš minėjau pristatydamas, galiotų tik tokių pandeminių vakcinacijų metu, kai yra karantinas arba ekstremalioji situacija, paskelbta valstybės lygiu. Dėl visų kitų vakcinų išliktų įprastinė tvarka, tai reiškia, kad žmogus vėl ta įprastine tvarka būtų supažindinamas.

Tokia yra pakeitimų esmė. Aš manau, kad jie tikrai padėtų mūsų medikams greitinti procesą, atlaisvintų juos nuo nereikalingo darbo ir tikrai padėtų efektyviau vykdyti vakcinacijos procesą, kai vakcinų į Lietuvą atkeliaus daug. Prašyčiau pritari šitiems pakeitimams.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmas klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, man atrodo, tikrai labai racionalus pasiūlymas (na, gal aš čia kažką praleidžiu), kurį, mano supratimu, reikia įgyvendinti čia ir dabar. Ar jūs konsultavotės su Vyriausybe ir kokia yra ministerijos pozicija? Gal yra kokių rizikos veiksnių, su kuriais mes nesame susipažinę. Bet jeigu taip nėra, galbūt reikėtų paieškoti būdų, kaip galėtume jį priimti tam, kad jau dabar tie skiepavimo procesai vyktų sklandžiau.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, kol neaiški jūsų nuomonė, ar pritaris Seimas, ar ne po pateikimo, bet jeigu būtų toks pritarimas, mes siūlytume frakcijos vardu net ir skubos tvarka tai svarstyti, nes balandį turi atkeliauti vakcinas ir tai būtų aktualu dabar, ne kada nors po kelių mėnesių. Su Vyriausybe mes nesame kalbėję.

Bet noriu paaiškinti. Tai nėra kokia nors ypatinga nauja tvarka. Aš minėjau, analogija yra greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimas, galioja toks pats principas. Tikrai čia nereikėtų kokių sudėtingų darbų nuveikti. Ministras tik turėtų patvirtinti tvarką, kur ta informacija pacientams ir kaip turėtų būti pateikta, ir viskas. Tiesiog atkristų dalis popierių, kuriuos reikia pasirašyti.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiptutė. Ruošiasi M. Puidokas. Orintos nematyti. Kolega Mindaugas. Irgi nematau. Tada A. Matulas. Prašom, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš manau, kad racionalus pasiūlymas, siūlau pritari.

PIRMININKAS. Ir V. Bakas. Taip pat nematau salėje. Yra. Atsiprašau, ne ten pažiūrėjau. Prašom, Vytautai.

V. BAKAS (MSNG). Taip, ne tarp valstiečių. Ministre, ačiū už pasiūlymą, bet mano toks būtų klausimas. Kiek teko savanoriauti, medikai stipriai apkrauti popierizmu, pasižiūri, kiek ten siaubingai visko reikia pildyti, keliose vietose pasirašinėti. Ar nebūtų tikslinga tokius klausimus spręsti tiesiog per e. sveikatą? Tobulinant e. sveikatą. Žmonės galėtų tiesiog vienu mygtuku sutikti, nesutikti, pasirašyti ar ne. Čia tarsi atimame iš žmonių galimybę pasigilinti ir sužinoti, kad būtų išaiškinta informacija, susijusi su jiems svarbiais klausimais. Laikoma, jeigu tu išengei pro duris, vadinasi, tu sutinki su viskuo. Kartais žmonės nori tiesiog pasiklausti. Gal verta čia tobulinti e. sveikatos sistemą? Kaip jūs žiūrite į tai? Ar čia jau jinai...

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Bet kokių atveju visi duomenys apie skiepavimą ir panašiai keliauja per e. sveikatą. Žmogus bendrai dėl tam tikrų dalykų išsako savo sutikimą, pasitikėdamas ta įstaiga, į kurią atkeliauja. Jeigu tai yra, pavyzdžiui, pirminės sveikatos priežiūros vieta, mes jau ten papildomai nebepildome.

Bet vakcinas yra tokia kaip atskira kategorija ir šiaip, kaip aš minėjau, čia yra neeliminuojamą prievolė žmogų informuoti. Privalu jam yra pasakyti dalykus, kurie yra svarbūs tiek dėl kokie nors pašalinio poveikio, atsakyti į klausimus. Tas vyksta paties skiepavimo proceso metu. Žmogui

yra duodamas lapelis su bendra informacija apie vakciną. Tik tiek, kad jam tada nereikia ten užpildyti krūvos visokių grafų, kur jis nurodo, kad susipažino, susipažino ir panašiai.

Galima būtų ateityje, matyt, ir per e. sveikatą daryti. Bet čia aš jau tikrai negaliu pasakyti, dabar jau ir nurodyti, kad būtinai tai per e. sveikatą turi būti, nes tais dalykais užsiima ministerija, Vyriausybė. Šiaip racionalus siūlymas, tik tiek, kad turėkime galvoje, kad labai daug žmonių nesinaudoja technologijomis, ypač vyresnio amžiaus. Aišku, dalis, kas moka, galėtų pasinaudoti, jeigu toks funkcionalumas atsirastų, bet manau, kad iki balandžio, jo deja, tiesiog fiziškai niekas nesuprogramuos ir nesukurs.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Gal galima būtų... Taip, kolega M. Majauskas už. Bendru sutarimu pritariate?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ar galima? Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano gal vienas toks prašymas, gerbiamas Aurelijau. Jeigu iš tiesų yra tokie projektai, kur matote, kad jie galėtų duoti naudos čia ir dabar, gal tikrai neverta laukti opozicinės darbotvarkės, tiesiog pasikalbėti su atsakingais ministrais, pasiūlyti ir priimti tokius sprendimus tikrai skubos tvarka.

Jeigu jau gerbiamas A. Matulas pritaria gerbiamo A. Verygos pateiktam projektui, tai ką dar aš čia galiu pridurti, tiesą pasakius. Nebent tik pasiūlyti tikrai priimti sprendimą skubos tvarka, jeigu, aišku, Seimo Pirmininkė išreikštų tokią valią.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, bet pradžioje gal galime sutarti bendru sutarimu šį klausimą po pateikimo priimti? Taip? Pritarta bendru sutarimu.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 18 dieną. Ar galime pritari? Galima. Ačiū. Pritarta.

A. VERYGA (LVŽSF). Jeigu...

PIRMININKAS. Minutėlę, jeigu galima. Gerai, ką jūs norėjote?.. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Jeigu, pirmininke, galima, mes frakcijoje esame tą aptarę, jeigu būtų galima, norėčiau prašyti frakcijos vardu svarstyti skubos tvarka, nes gegužės 18 dieną tikrai bus jau nebe laikas.

PIRMININKAS. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, matau, esate Seimo salėje, ką jūs galvojate dėl skubos tvarkos? Pritarta. Tada svarstymo laikas turbūt bus kitoks. Balandžio pradžioje pagal Statutą turbūt. Minutę. Kolegos, ar tiktų balandžio 13 dieną, ar dar kitą? 15 dieną. Gerai, tinka, 15 dieną. Fiksuojame balandžio 15 dieną.

Kolega, Aurelijau, žinau, kad jūsų kitas klausimas, bet truputėlį, sekundę. Turėčiau įgarsinti slapto balsavimo protokolus dėl Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“.

14.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projektas Nr. XIVP-368(2) (priėmimo tęsinys)

Protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ projekto Nr. XIVP-368(2) priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Išduota biuletenių 123, rasta biuletenių 123, galiojantys 122, negaliojančių 1.

Už pasisakė 120, prieš nėra, susilaikė 2. Ponas G. Šimkus skiriamas Lietuvos banko valdybos pirmininku. (*Plojimai*) Nutarimas „Dėl Gedimino Šimkaus skyrimo Lietuvos banko valdybos pirmininku“ priimtas. (*Gongas*)

14.36 val.

Nutarimo „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“ projektas Nr. XIVP-382 (priėmimo tęsinys)

Kitas protokolas „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Išduota biuletenių 84, rasta biuletenių 84, galiojančių 83, negaliojančių 1.

Už tai, kad būtų atleistas iš pareigų balsavo 79, neatleistas – 4. Nutarimas „Dėl Ado Jakubausko atleidimo iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus pareigų“ (projektas Nr. XIVP-382) priimtas. (*Gongas*)

Dėl vedimo tvarkos.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Replika dėl balsavimo, pirmininke, jeigu galima.

PIRMININKAS. Taip, taip, prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kadangi čia buvo tokia įtampa ir man to žodžio nelabai buvo leista gauti, tai noriu pasakyti valstiečiams, kurie šiek tiek moralizavo. Tarkime, vienas jų siūlė nepasiduoti spaudimui, nors jie patys nedalyvavo balsavime, nes vadas pats liepė nedalyvauti balsavime, ir jie pasidavė spaudimui, o mums sakė nepasiduoti spaudimui. Geras moralizavimas.

Kitas labai jautrus žmogus, kurio pavardės nenoriu įvardyti, nes jis tuoj įsijautrins ir skųs mane Etikos ir procedūrų komisijai, mokė, kad nereikia dalyvauti žiniasklaidos akcijose, kad žiniasklaida per daug įsitraukusi. Aš noriu priminti, kad šitas jautrus žmogus kažkada, kai miegojo, o Seimo Pirmininkė jam skambino ir vertė iš lovos spręsti valstybei svarbius klausimus, kaip tik žiniasklaidą pasitėlkė sau.

Dar vienas jautrus žmogus mokė kažką apie istorinius naratyvus, kalbėjo apie sąvokas, kurių pats nesupranta.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Na, opozicijos lyderis visada turi teisę kalbėti. Prašau. S. Skvernelis. Arčiau prie mikrofono, jeigu galite, negirdėti. Įjungta.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). (Dabar įjungta.) Neminėsiu to žmogaus pavardės, kuris dabar kalbėjo, tai jis dar kartą pasakė savo išsigalvojimus. Niekada S. Skvernelis jokios žiniasklaidos paramos, kalbant apie tuometinę Seimo Pirmininkę, neprašė. Vadinas, reikės dar kartą tęsti, matyt, jums tos reklamos, kaip sakėte, labai reikia, prašote manęs, kad aš jus reklamuočiau. Tai jūs pats save reklamuojate pačiu geriausiu būdu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, siūlau nutraukti replikas. Balsavimo rezultatai buvo paskelbti, bet mes nepasveikinome pono G. Šimkaus su paskyrimu į naujas pareigas. Linkime kuo geriausios kloties ir klestėjimo bankui ir valstybei. Ačiū. (*Plojimai*)

14.39 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5031(2) (pateikimas)

Svarstomas popietinis darbotvarkės 2-2 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5031(2). Pristato A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, šitas pakeitimas jau yra nesusijęs su kovidu ar su pandemine situacija, bet tikrai šita problema egzistuoja daugybę metų, su ja man teko susidurti dar būnant sveikatos apsaugos ministru, važinėjant po savivaldybes, susitinkant su gyventojais, bendraujant dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo. Viena iš tokių problemų labai dažnai įvardindavo gyventojai nutolusiose savivaldybėse, tokiose, kurios yra šiek tiek toliau nuo tų pagrindinių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo centrų, arba net ir tų vietų gyventojai, kur nėra ir pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, tai yra kažkokios mažos gyvenvietės arba maži kaimai.

Kuo gyventojai skųsdavosi, tai tokiomis labai konkrečiomis situacijomis, kai išsikvietus, pavyzdžiui, greitąją medicinos pagalbą ir pacientą nuvežus į priėmimo skyrių, jo būklę ten stabilizavus ir žmogaus nepaguldžius į lignonę, žmogui tiesiog nebūna kuo grįžti namo, jeigu jis neturi artimųjų, jeigu jis neturi šeimos narių, kas juo pasirūpintų ir jį pargabentų. Ir jeigu tuo metu nevažiuoja viešasis transportas, jeigu nėra autobusų, o nutolusiose kaimiškose vietovėse, jūs puikiai žinote, autobusai kursuoja ir šiaip ypatingai retai, tai žmogui tiesiog nelieka kuo grįžti namo.

Ir kas tokiais atvejais vykdavo? Medikai, aišku, visada žiūri žmogaus interesų ir neretu atveju tokį žmogų bent parai paguldo į lignonę. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad žmogus yra be reikalo

hospitalizuojamas, už tą tokią stacionarinę gydymo parą Ligonių kasa moka pinigus. Žmogus tokiu būdu kaip ir nėra išmetamas į gatvę, kitą dieną jis gali grįžti namo kad ir autobusu.

Tos problemos sprendimas kitose šalyse yra rastas, bent jau man žinomas pavyzdys yra funkcionuojantis Suomijoje, kada pacientai turi galimybę arba kreiptis į tam tikrą valstybės atrinktą agentūrą, arba pagal kokį nors kitą mechanizmą gauti arba kompensaciją už parvykimą, kad ir taksi, arba gauti kompensaciją už parvykimą traukiniu ar autobusu, jeigu žmogus neturi savo transporto.

Šiuo atveju teikdami įstatymo pataisą mes to būdo nenurodome, tiesiog įpareigotume savivaldybę pasirūpinti pacientu tokioje situacijoje. Socialinių taksi sistema pirmiausia ne visur egzistuoja, ne visos savivaldybės tokią sistemą turi, be to, tokie socialiniai taksi paprastai neveikia natūraliai ir žmogus vis tiek neturi galimybės grįžti namo. Kartais yra iki labai rimtų konfliktų nukeliamama, kai reikalaujama, kad žmogų ir parvežtų greitoji medicinos pagalba namo, iš kur atvežė. Tai sukuria tokią labai ydingą situaciją, kada greitosios pagalbos automobiliai, kurių realiai tokioje situacijoje nereikia, nes nereikia grįžtant žmogui medikų priežiūros, nereikia ypatingos technikos, jie yra tada papildomai varinėjami, dėvisi. Tai yra labai brangus transportas ir nėra taip lengva atnaujinti parką, tikrai yra panaudojama visiškai ne pagal paskirtį.

Mūsų siūlymas yra labai paprastas. Mes siūlome papildyti Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį 46 punktu ir nurodyti, kad asmenų, gyvenančių vietose, kuriose nėra užtikrintas reikiamas susisiekimas viešuoju transportu, neatlygintinu pavėžėjimu į (ir iš) asmens sveikatos priežiūros įstaigą bei namus, kuomet vykstama dėl ligos, nėštumo, gimdymo ir reabilitacijos, turėtų pasirūpinti savivaldybė. Toks yra siūlymas.

Kaip ir minėjau, jau tikrai daug metų apie tai yra diskutuojama, kalbama. Mes ir praeitoje kadencijoje buvome panašų projektą registravę. Deja, bet kovidas tikrai sumaišė kortas, atsirado svarbesnių darbų ir jo net ir pateikti nespėjome. Dabar yra nauja redakcija, šiek tiek pakoreguota. Kviesčiau pritari šitam pakeitimui, nes jis tikrai yra aktualus žmonėms, kurie neturėtų būti dėl transporto kažkokių neišvystytų infrastruktūrų atriboti nuo galimybės arba nuvykti į gydymo įstaigą, arba iš jos grįžti namo.

PIRMINKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia E. Pupinis. Ruošiasi E. Sabutis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, jeigu sprendimas, teikiant įstatymo pataisą, paprastas, tebūnie visa tai įgyvendinti paprasta. Žinote, viskas kainuoja, ir patys kilniausi darbai kainuoja. Turbūt šiandien būtų sunku įsivaizduoti, kaip atvežti ir nuvežti, nes pacientas galbūt ne vienas važiuoja. Manysčiau, reikėtų kalbėti iš karto ir apie pinigus. Kiek tos paslaugos ir pats įgyvendinimas kainuotų? Kaip jūs siūlytumėte: ar būtų dar vienas budintis automobilis prie greitųjų, ar kas būtų, ar autobusas paleistas, kad važinėtų kas pusvalandį į seniūnijų centrus? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų jūs esate teisus, kad nėra labai paprasta atsakyti, kaip tai būtų įgyvendinama. Bet aš galiu duoti tokius kelis praktinius siūlymus, kurie diskutuojant savivaldybėse ir su savivaldos atstovais, ir su gyventojais buvo ne sykį išsakyti. Vienas toks labai konkretus pavyzdys – sudaryti sutartį su vežėjais arba tiesiog turėti kokį nors numatytą fondą. Tai gali sudaryti vietos gyventojams papildomą galimybę užsidirbti.

Jūs žinote, kad dabar pavėžėjimo paslauga labai išplitusi, ir net žmonės, kurie turi savo asmeninį transportą, gali dalyvauti pavėžėjimo paslaugų tinkluose. Jums turbūt teko net ir naudotis tokiomis paslaugomis. Savivaldybė galėtų ją tiesiog nusipirkti konkurso būdu, o paskui kompensuoti pagal faktą, jeigu tokių poreikių gyventojams iškiltų.

Vaikyti autobusą, kaip jūs sakote, tikrai yra neracionalu. Jeigu tai būtų buvę racionalu, matyt, jis ir taip važinėtų, kaip jūs sakote, kas pusvalandį greičiausiai tuščias, ir žmonės nesiskųstų, kad jiems nėra kaip nuvažiuoti ir grįžti. Juo labiau turėkime galvoje, kad čia nebus dažni atvejai, – nėra labai daug žmonių, kurie neturi nei artimųjų, nei galimybių. Dažnu atveju artimieji pasirūpina parsivežti žmogų, jeigu iškyla tokia situacija. Tai nebūtų kažkokie dideli pinigai, bet, aišku, skaičiavimo dabar ar kokios nors apklausos, kiek naudotųsi, niekas nėra daręs. Aš tik miniu, kad gyventojai išsakydavo tokią pastabą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Sabutis. Ruošiasi G. Paluckas.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš gerbiamam kolegai Aurelijui norėjau užduoti vieną klausimą, kurį uždavė ponas Edmundas. Bet kuriuo atveju tikrai palaikysčiau šimtu procentų, jeigu siūlytumėte dėl valstybės deleguotų funkcijų, visų prima, o ne dėl savarankiškų. Kadangi siūlytote dėl savarankiškų, norėjau paklausti: projektas registruotas jau praeitais metais, praeitoje kadencijoje, suprantu, kad kovidas sutrukdė, bet ar teko bent jau kalbėti ir derinti su Lietuvos savivaldybių asociacija šį klausimą? Jeigu teko, kokį požiūrį išsakė asociacija?

A. VERYGA (LVŽSF). Konkrečiai dėl šio projekto ne, be kituose kontekstuose yra tekę diskutuoti su Savivaldybių asociacija. Kalbant apie greitosios medicinos pagalbos tinklo tvarkymą, tai buvo vienas iš elementų, apie kurį buvo kalbama. Ir, kaip sakau, dėl konkretaus projekto mes nesikalbėjome, bet tokio priešiško iš savivaldybių, kad būtų purtomasi nuo tokios prievolės, neteko man girdėti.

Ką savivaldybės įvardindavo, įvardindavo net tą socialinį taksį, kur kai kurios ir turi. Tik tiek, kaip ir minėjau, dažnu atveju jis naktį nedarba, nes tai yra susiję su žmonių papildomu apmokėjimu. Tai nėra pigu. Nebūtinai jo gali prireikti. Tad ir sakau: nebūtinai socialinis taksis yra geriausias sprendimas. Gal tiesiog pagal faktą tiems pavėžėjams kompensuoti jų parvežimą. Nutolusiose vietose galbūt vienas kitas žmogus net ir susigundytų dirbti tokį darbą. Jiems irgi būtų kažkokios papildomos pajamos, ypač kaimiškose vietovėse.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Paluckas. Ruošiasi B. Petkevič.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, mes čia, matyt, iš eilės visi tokie pabuvę savivaldybininkai šį klausimą mėginame išsivaizduoti, kaip jis spręstų tikrą problemą, tikrai egzistuojančią. Bet ar tikrai pataisos dėl to įstatymo? Šiaip ir šiandien netrūksta teisinio reguliavimo, jeigu yra valia, jeigu yra savivaldoje valia ir galimybės, tai yra pinigai. Kitaip tariant, Savivaldos įstatymu suteikiant, įrašant savarankiškas funkcijas, tokia galimybė, problema savaime vis tiek neišspręst. Viena vertus, suvokdamas ir problemos mastą, ir jūsų teigiamas intencijas, noriu paklausti, galbūt reikėtų vis dėlto nurodyti lėšų šaltinį, tai yra dėl kito įstatymo siūlyti pataisą, kur yra pinigų, sakykim, nežinau, PSDF pinigai ar kažkas kita. Čia yra dabar... Socialinį taksį gali organizuoti bet kas, bet kuri savivaldybė, bet bėda, kad pinigėlių tam dažnai neturime.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Nežinau, ar būtų tinkama galvoti, kad čia PSDF kaip nors turėtų būti susijęs, greičiausiai ne, nes tai nėra sveikatos priežiūros paslauga. Kas galėtų būti lėšų šaltinis, iš tikrųjų man dabar sunku būtų įvardinti, bet, kaip aš ir minėjau, tai neturėtų būti koks nors labai masinis reiškinys, tai bus greičiausiai vienas kitas atvejis, kai yra iš nutolusių vietų žmogus atvežamas ir tiesiog jis neturi kuo grįžti.

Dar daugiau. Dažnu atveju, kaip ir sakiau, yra be reikalo žmogus išlaikomas toje pačioje gydymo įstaigoje, žinome, kad ypač mažesnėse ligoninėse savivaldybės iš biudžeto net ir prisideda prie tokių ligoninių išlaikymo, kur skyriai jau yra nedideli, ligoninės yra tikrai neteikiančios daug paslaugų. Manau, kad tais pavieniais atvejais savivalda, ko gero, rastų lėšų. Juo labiau, sakau, kiek man teko kalbėtis, kiek teko važinėjant diskutuoti, neteko girdėti kokio nors labai didelio pasipriešinimo. Aišku, dabar, kai yra konkretus projektas, matyt, diskusijų bus, bet čia juk nėra jokios skubos, bus galima komitetuose diskutuoti. Galima teikti kokį nors, nežinau, pasiūlymą prie projekto, bet manau, kad čia pati idėja, kaip jūs ir sakote, ta problema yra ir reikia galvoti, kaip ją išspręsti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia B. Petkevič. Ruošiasi A. Matulas.

B. PETKEVIČ (MSNG). Gerbiamas kolega, ši idėja tikrai yra gera, pasakysiu taip, bet, kaip ir kiti kolegos sakė, praktikoje sunkoka įgyvendinti. Remiantis analogija su vaikų pavėžėjimu mokyklose, galbūt vertėtų pagalvoti apie tai, kad sveikatos priežiūros įstaigos galėtų tokią galimybę – organizuoti tokį pavėžėjimą? Ką jūs galvojate apie tai?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Kai kurios sveikatos priežiūros įstaigos tą ir daro kai kur. Yra toks veikiantis pavyzdys, kuomet Klaipėdos regiono Skuodo ligoninė yra prijungta prie didelės Klaipėdos ligoninės, ten ligoninė organizuoja pacientų nuvežimą tyrimams atlikti, ką nors padaryti. Bet, aišku, ji visko suvežioti negali, nes sudėtinga, matyt, ligoninei būtų tą daryti. Ši problema gal galėtų bent iš dalies būti išspręsta, jeigu Seimas apsispręstų centralizuoti greitosios me-

dicinos pagalbos pačią sistemą ir kažkokią sistemos dalį paskirti pacientams parvežti. Bet, kaip ir sakiau, turėkime galvoje, kad greitosios medicinos pagalbos transportas yra specialus transportas, jam yra specialūs reikalavimai, jis yra brangus. Klausimas, ar verta užkrauti gydymo įstaigai, kai tikrai yra kas galėtų tą padaryti, neužkraunant tokių darbų, kurie yra nespecifiniai. Juo labiau kad čia yra ne sveikatos klausimas, tai yra socialinis klausimas, kurį paprastai savivaldybės ir sprendžia, jeigu gyventojai susiduria su socialinėmis bėdomis.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ta idėja gal ir nieko, bet, aišku, keista, kad su nieku nederinta, kiek tai kainuos, iš kur papildomi pinigai. Bet jūs pabaigoje bandėte ir atsakyti, galbūt tai galima daryti priėmus greitosios pagalbos įstatymą, nes šiandien ir taip savivaldybės dengia valstybės funkcijas. Pasitarimuose su savivaldybėmis jūs matėte, kad nustatyta, pavyzdžiui, Kupiškio savivaldybei du greitosios postai turi būti, valstybė finansuoja 0,98 posto. Skuode turi būti du, kai finansuoja 1,2. Druskininkuose sezono metu padvigubėja žmonių, kaip minėjai, Druskininkuose 80, berods, vieną dieną paslaugos buvo suteiktos nesaugiai, nes nebuvo nė vienos mašinos. Galbūt kompleksiskai sprendžiant tą problemą ir valstybei apmokant už savo funkcijas, būtinają pagalbą, ką Konstitucinis Teismas yra pasakęs, tada atsirastų kokių nors papildomų lėšų ir būtų logiškiau spręsti per greitosios pagalbos sistemą, nebūtinai siunčiant tą specializuotą automobilį. Ar sutiktumėte, kad galbūt idėją paliekame jums, bet tai realizuojame labiau padiskutuavę, ir paprašome Vyriausybės iniciatyvos, nes dabar labai daug nežinomybių yra?

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Nežinau, ar reikia laukti, nes neaišku, kada mes turėsime tą greitosios medicinos pagalbos pačią koncepciją ir suformuotą tinklą. Manau, kad kai visas tas procesas vyks, ir taip ten bus daug visokių reikalų prisitaikyti ir su savivaldybėmis suderinti. Jūs tikrai teisingai sakote: čia yra tokia užprogramuota problema su tomis brigadomis, nes tie skaičiai yra susiję su gyventojų skaičiaus mažėjimu savivaldybėse, todėl taip keistai išeina. Manau, jeigu Seimas priims sprendimus, jeigu Vyriausybė juos paruoš dėl greitosios pagalbos, ten ir taip bus daug veiksmo. Man atrodo, gal nereikėtų mūsų sveikatos sistemos apkrauti tokių retų socialinių problemų sprendimais. Aišku, ir dabar stengiasi medikai, kitą kartą palaukia greitosios pagalbos automobilis, kol paaiškėja, ar žmogų guldys, ar neguldys į lignoninę, bet ne visada taip atsitinka.

Aš siūlyčiau apsvarstyti šitą pasiūlymą. Tikrai, kaip ir sakiau, nėra čia jokios skubos, galime paklausti ir savivaldybių, kaip jos tą vertintų, pasitarti su Savivaldybių asociacija ir tada apsispręsimė. O dabar kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į klausimus. Matau iš užsirašiusiųjų, kad negaliu siūlyti pritarti bendru sutarimu. Už kalbės A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Pratešdama ministro A. Verygos mintį, tikrai siūlyčiau pritarti įstatymo projektui. Modeliai iš esmės yra galimi įvairūs ir dėl jų reikėtų diskutuoti, bet, manyčiau, principinė nuostata turėtų išlikti, kad mes norime palengvinti ypač regionų gyventojams susisiekimą su sveikatos priežiūros įstaigomis ir ypač grįžimą iš tų sveikatos priežiūros įstaigų, nes tikrai susitikimuose su gyventojais nuolat minima problema, kad jiems yra sunku, ypač jeigu jie yra išrašomi ne visai tuo laiku, kada vyksta susisiekimas autobusais, arba, žiūrint traukinių grafikus, jiems yra sunku sugrįžti į namus. Dėl to dažnai artimieji yra priversti turėti ne darbo dieną ir parvežti savuosius, o kai kuriems po tikrai sunkių ligų tenka ilgai laukti susisiekimo transporto. Tikrai siūlau pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Dėkoju, pirmininke. Gaila, kad nėra atskiro dar vieno ekrano, kur galėtum pasakyti, kad aš palaikysiu, bet su išlygomis. Iš tikrųjų nebalsuosiu prieš šitą projektą, bet noriu pasakyti, kad pranešėjas turėjo labai atkreipti dėmesį į Teisės departamento išsakytas pastabas, ir aš savo pastabų turiu. Tikrai norėtusi, kad tai nebūtų priskirta savarankiškomis funkcijoms, o būtų deleguotos funkcijos.

Užvakar pats pristačiau savo klausimą ir kalbėjau, kad reikia palaikyti idėjos įgyvendinimą, galima diskutuoti, tai aš tikiu, kad šita idėja bus palaikyta ir Valstybės valdymo ir savivaldybių

komitete mes galėsime ją išdiskutuoti, kaip tai būtų galima įgyvendinti, mano manymu, neapkraunant greitųjų, nes tikrai tai nėra jų funkcija ir nereikia greitosiomis atgal vežti, tarkime, jau pasveikusią pacientų, nes tikrai automobiliai yra brangūs, specializuoti ir jų tikrai nėra tiek daug.

Nemanyčiau, kad reikėtų išradinėti kokį ypatingą dviratį. Sistema galėtų būti iš esmės kompensacinė. Tai būtų nedaug taisyklių, nedaug apibrėžimų ir žmogus, pasinaudojęs už savo pinigų pavėžėjimu, taksi ar kuo nors panašiu, galėtų tiesiog kreiptis į savivaldybę, kad kompensuotų tas išlaidas. Tai tokia tikrai esanti socialinė problema, su kuria susiduria daug žmonių. Pats esu matęs, kadangi dirbau greitosios sistemoje, tikrai esu susidūręs ir žinau. Manau, kad tokia paprasta kompensacinė sistema, be didelių aprašų, be didelių tvarkų, galėtų egzistuoti. Šita idėją palai kysiu, bet labai kviesiu buvusį ministrą diskutuoti, kad ji būtų modifikuota. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuoti neteikiu, balsavimas vyks pagal numatytą darbotvarkę maždaug 17 val. 20 min.

15.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-376 (pateikimas)

Svarstomas kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-376. Pranešėjas – E. Jovaiša. Prašau.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, kreipiuosi į jus ir prašau priimti, leisti...

P. GRAŽULIS (MSNG). Kodėl nebalsavome?

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, atsiprašau. Kolega Petrai, balsavimas vyks 17 val. 20 min. (*Balsai salėje*) Pono valia. (*Juokas salėje*)

Prašau. Atsiprašau už trukdymus.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, leiskite jums pristatyti universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo pakeitimo projektą. Juo yra prašoma leisti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo specialistus rengti ir Klaipėdos universitete.

Gerbiamieji, 2020 metų pradžioje Vytauto Didžiojo universitetas yra padaręs apklausą dėl mokytojų stygiaus Lietuvoje. Buvo apklausti 929 mokyklų direktoriai, 2 tūkst. 588 mokytojai iš 59 šalies savivaldybių. Žinote, nustatyta, kad stygius yra. Jau dabar trūksta vieno penktadalio mokytojų. Jeigu kalbėtume apie atskiras disciplinas per artimiausius dvejus trejus metus, atsiprašau, trejus – penkerius metus, štai koks Lietuvoje būtų trūkumas. Matematikos trūks 213, fizikos – 213, anglų – 167 mokytojų, lietuvių – 140, antrosios užsienio kalbos – 96, pradinio ugdymo – 167, chemijos – 151 ir taip toliau, ir taip toliau.

Kitai tariant, dabartiniu metu jau yra jaučiamas maždaug 2 tūkst. mokytojų poreikis. Daugelis, ne daugelis, bet iš apklaustų savivaldybių atsklinda minčių apie tai, kad jeigu išeis tam tikri mokytojai – fizikos, matematikos, tai tos savivaldybės jau nežino, kaip reikės išspręsti mokytojų problemą.

Noriu pasakyti, kad Klaipėdos universitetas turi senas mokytojų rengimo tradicijas, bet dar kartą noriu pabrėžti, kad kalbama yra apie ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogus. Nematyti, kad jie kol kas dėl savo pajėgumų galėtų rengti dalykininkus, pavyzdžiui, matematikos, fizikos, kitų, kad ir tos pačios istorijos.

Taigi, gerbiamieji kolegos, laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū, pranešėjau. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmas klausia A. Gedvilas. Ruošiasi S. Tumėnas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Aš noriu pranešėjo paklausti, kaip taip nutiko, kad Vilniaus universiteto Šiaulių akademija šiame projekte liko paraštėse. Ar jūs neižvelgiate tuo klausimu tiesioginio Vilniaus universiteto ir Kauno universitetų protegavimo, nes priėmus tokį sprendimą Šiaulių akademijai, kurią nuo vaikystės žinojau kaip pedagoginį institutą, šiuo sprendimu būtų įkalta paskutinė vinis į karstą? Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas kolega, Šiaulių universitetas dėl šio sprendimo tikrai neliktų paraštėje. Jis negali likti paraštėje, tuo labiau kad dabar yra priimtas nutarimas sujungti, kaip žinote, su Vilniaus universitetu. Tam yra skirti, jeigu neklystu, 4,2 mln. – ir dėstytojų palaikymui, ir atlyginimų išlyginimui ir niekas nesikėsina į Šiaulių universiteto nei į specialiosios pedagogikos rengimą, niekas nesikėsina ir į vaikystės pedagogikos dalykus. Aš esu giliai įsitikinęs ir nuosekliai laikausi tokios nuomonės, kad regioninius universitetus arba universitetinius mokslo centrus reikia vystyti ir toli gražu jų nenuvertinti. Aš galvoju, kad kai bus skiriamos vietos, jeigu būtų toks sprendimas priimtas, tai vaikystės pedagogikai iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos būtų paskirta papildomų krepšelių ir tai jokių būdu negali pakenkti Šiauliams. Galų gale yra tam tikras regionalizmas: yra Šiaurės Lietuva su daugybe savivaldybių, yra Vakarų Lietuva su daugybe savivaldybių. Juo labiau kad net 15-os Vakarų Lietuvos savivaldybių merų yra pasirašę tokį memorandumą dėl specialistų rengimo. Aš tikrai nuoširdžiai negaliu suprasti, kaip tai gali pakenkti. Žinote, čia yra labai svarbu, kad pats universitetas augtų, kad pats universitetas tvirtintų savo dėstytojus, profesorius ir atitinkamas programas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi V. Targamadžė.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, praeitą kadenciją buvote švietimo sistemos vedlys Seime, reformuotojas, komiteto pirmininkas. Ką jūs man, paprastam Seimo nariui, galėtumėte patarti, kaip man žiūrėti Šiaulių universiteto bendruomenei į akis, kai jie išgirs šitą įstatymo projektą? Juk Šiaulių universitetas 2017 metais patikėjo Seimu. Patikėjo. Pagrindinis koziris, kad sutiko, nesikreipė į jokių konstitucinius teismus, buvo tai, kad bus trys pedagogų rengimo centrai. Dabar mes čia viską griauame, ką 2017 metais įrodinėjome. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas, tame įstatymo projekte tokie keisti terminai, tiesiog nebėra tokių darinių. Minitė Šiaulių universitetinį mokslinį centrą, jau seniai yra Vilniaus universiteto Šiaulių akademija. Yra daug tokių netikslių dalykų šitame nutarime. Bet norėčiau išgirsti jūsų patarimą man, kaip man žiūrėti į akis žmonėms, kurie patikėjo Seimo sprendimais?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Tiesiai patarčiau žiūrėti Šiauliams į akis, nes patys Šiauliai nėra nei apgauti, nei išmesti į paraštę. Niekas jiems netrukdo toliau dirbti, stiprinti savo potencialą. Jie pinigų gauna ir gaus pinigų tam rengimui. O jeigu jau taip labai norite atvirai šnekėtis, tai aš matau tą mokslinio potencialo kaitą iš Šiaulių į kitas vietas. Tai pasakykite, ar čia Seimas yra kuo nors dėtas?

Antras dalykas, jūs sakote – nutarimas. Nutarimas yra priimtas ankstesniais metais. Aš taisyčiau tik tas dalis, kurias taisyčiau, ir tose dalyse, kurias aš taisyčiau, nėra tokių dalykų kaip Šiaulių universitetas ir panašiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Targamadžė. Ruošiasi E. Pupinis.

V. TARGAMADŽĖ (LSDPF). Ačiū. Aš iš karto galiu pasakyti, kad iš tikrųjų buvo įsteigti trys pedagogų rengimo centrai, kaip ir buvo duoti pažadai, bet nebuvo sustyguota nei strateginiu, nei sisteminiu požiūriu, nes rengė daugiau aukštųjų mokyklų ir kolegijų. Tai viena. Kad Vakarų Lietuvai ir Šiaurės Lietuvai iš tikrųjų trūksta pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų, buvo aišku ir tada. Bet tai buvo neįvertinta ir dabar tik teigiama. Tai dabar man lieka neaišku. EBPO parašė labai daug pastabų dėl pedagogų rengimo. Pedagogų rengimo sistema nesutvarkyta. Ar jūs dabar įvertinote ir kontekstiniu, ir sisteminiu požiūriu, galų gale potencialo galimybes ir panašiai? Aš tikrai nebalsuosiu prieš Klaipėdos universiteto steigimą, bet negalima detalę ant seno drabužio, naują lopą siūti. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Professore, aš tiesiog neturiu atsakyti į klausimą.

PIRMININKAS. Čia toks komentaras labiau. Ačiū. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi J. Šiugždinienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas akademike, jūs čia paminėjote, kad nuosekliai laikotės nuomonės. Nuomonė buvo kaip ir šiek tiek kitokia. Jūs buvote optimistas poros centrų. Na, paskui Šiaulių reikalai atsirado. Ir tas nutarimas buvo sukurtas faktiškai įgyvendinti iki 2020 metų. Jūs dabar norite peržengti tuo pačiu nutarimu jau į kitos Vyriausybės teritoriją. Galbūt ir šios Vyriausybės programoje yra nuostata padiskutuoti, peržiūrėti pedagogų rengimo modelį, skatinant tų išteklių telkimą, ką jūs norėjote, taip pat tų ugdymo įstaigų tam tikras galimybes. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų duoti naujai Vyriausybei peržiūrėti tą programą ir dalyvauti ją rengiant, o ne tik įmesti vieną ar kitą sakinį, kas buvo anksčiau atmesta, o dabar norima vėl kažkokiu būdu įdėti į tą patį seną nutarimą. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū jums. Labai teisingos pastabos. Gyvenimas bėga, gyvenimas keičiasi, keičiasi ir sprendimai. Tada atrode tokie sprendimai pagrįsti, dabar mes kiekvienas galime apžvelgti, čia aš profesorei atsakysiu kartu į jos komentarą, kas iš to išėjo. Ar pasiteisino Lietuvos edukologijos universiteto prijungimas prie Vytauto Didžiojo universiteto, dar nėra aišku. Ar pasiteisino Šiaulių universiteto prijungimas prie Vilniaus universiteto, dar nėra aišku.

Dėl Vyriausybės programos. Taip, aš žinau Vyriausybės programą. Taip, žinau, kad peržiūrėta ir šis projektas kaip tik ir tarnauja tokiam dalykui. Pasakyti, kad jis nesistemiškas, tai sistemiškumo požiūriu pasakysiu taip. Sistema yra viena: kuo mažesnis vaikas, tuo didesnis reikia mokytojo. Bet štai jeigu mūsų Lietuvoje kas nors suskaičiuotų, kas kiek rengia ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogų, tai pamatytų, kad liūto dalis tenka kam? Kolegijoms. Ar ne laikas aktyviau įtraukti ir universitetus į šį procesą, ypač tokį universitetą, kuris... Štai aš turiu šitą sąrašą, kuris rodo, kokius žmones, kokios potencijos žmones ir programas turi Klaipėdos universitetas. Į tai, kad ir kaip mes svarstysime komitete ar visur kitur, mes negalime neatkreipti dėmesio. Taigi permainų reikia, ir aš tikrai toliau tęsiu tai, ką galvoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamos ministrės Jurgitos nematau salėje, tai paskutinis klausia M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (DPF). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Teisės departamento išvadoje atkreipiamas dėmesys į tai, kad pakeitimo tekste nurodoma, kad pradinio ugdymo pedagogų rengimas gali būti vykdomas Klaipėdoje. Raktinis žodis „gali būti“, taigi nėra aišku, ar tai konkretaus universiteto pasirinkimo klausimas. Vis dėlto kaip jūs paaiškintumėte, ar manote, kad tokie pakeitimai pagerintų pedagogų rengimo kokybę ir nesusilpnintų ir taip ganėtinai sudėtingoje situacijoje esančio Šiaulių universiteto? Dėkui.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Atsiprašau, Mindaugai, neišgirdau iš tikrųjų klausimo, kokia jo esmė.

M. PUIDOKAS (DPF). Kaip galėtumėte jūs paaiškinti, ar visi šie siūlomi pakeitimai pagerintų pedagogų rengimo kokybę, ar vis dėlto tai yra kažkoks pasirinkimas tarp Klaipėdos ir Šiaulių ir ar tai nesusilpnintų ir taip ganėtinai silpno Šiaulių universiteto?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Geri klausimai. Kas turi sustiprinti Šiaulių, kaip jūs sakote, universitetą, tiesą sakant, akademiją? Šiaulių akademiją turi sustiprinti pati Šiaulių akademija. Ir jeigu, sakykime, bus išskirta krepšelių daugiau šitam pradiniam ugdymui, tai kaip gali pakenkti tam parengimui?

Antras dalykas apie kokybę. Aš jums dar kartą noriu parodyti tą didžiulį sąrašą akademinų žmonių, kurie yra padarę didžiulius tyrimus, mokslinius straipsnius: profesoriai, docentai, rektorai, kurie iš tikrųjų kelia pagarbą savo kompetencijomis, rengiant ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo, atsiprašau, pradinio ugdymo pedagogus, ir moksliniais tyrimais.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į klausimus. Motyvai. Yra. Nuomonės išsiskyrė. Kolegė V. Targamadzė kalba už.

V. TARGAMADZĖ (LSDPF). Aš tikrai sakau, kad reikalinga plėsti pedagogų rengimo centrus, bet reikia sustyguoti, kad būtų sąsąuka, ir nepasisakau, kad Klaipėdos universitete nebūtų. Labai pritariu kolegai S. Tumėnui – yra palikta nekorektiškų vietų. Pavyzdžiui, Šiaulių universitetinis mokslo centras, na, tokio nebėra. Pasižiūrėkime į Teisės departamento pastabas. Mano pasiūlymas būtų neatmesti galimybės, kad Klaipėdos universitete būtų pedagogų rengimo centras, ir paprašyti Vyriausybės ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos išvados, kad būtų ne gabaliukais keičiama, o būtų sisteminis požiūris. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, mes dažnai girdime apie nepasitikėjimą Seimu, politikais, Vyriausybe dėl jų priimamų sprendimų. Aš įsitikinęs, kad šis sprendimas tikrai neprisidės prie mūsų autoriteto gerinimo. Aš nieko neturiu prieš uostamiesčio pedagogus, universitetą, jį puikiai pažįstu, žinau, kiek ten daug gerų mokslininkų, kurie pradėjo savo darbą dar 1975 metais, kai Šiaulių universitetas komandiravo visą fakultetą į uostamiesį. Ne apie tai šneka.

Šneka apie tai, ar mes vykdomė savo įsipareigojimus, tai, ką priimame, nes dabar faktiškai viską griauname savo sprendimu. Pavyzdžiui, Šiaulių universitetas patikėjo tuo, ką mes sakėme, kad bus trys pedagogų rengimo centrai. Deja, realybė rodo, kad pedagogai dabar rengiami bent aštuonuose universitetuose.

Kitas dalykas. Čia kalbėta apie tai, kad trūksta mokytojų. Kad mokytojų trūks, aš jau kalbėjau nuo 2000 metų, taip ir atsitiko. Tačiau kalčiausia čia yra, manyčiau, krepšelinės sistemos krikštavių kūryba, kai regioniniai universitetai nebegavo krepšelių, deja, tai juos pražudė. Čia neteisingai M. Puidokas užsiminė, kad reikia stiprinti universitetą. Aišku, reikia stiprinti, bet daugybė Šiaulių universiteto mokslininkų sustiprino Lietuvos universitetus: G. Mažeikis, V. Butkus, V. Biukčius, ir dešimtis galiu vardinti. Čia ne ta problema, problema – Vyriausybės požiūris. Vadinausi, jeigu Vyriausybė neduos užsakymo ir neskirs krepšelių, tai ir toliau bus stumdama vienam nuo kito ir panašiai.

Naujoji švietimo ministrė, manyčiau, turėtų tuos visus dalykus koreliuoti ir kitais būdais spręsti tas problemas, negriauti mūsų pačių priimtų nutarimų ir įstatymų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsavimas bus numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Nėra balsavimo, kolega Petrai, balsavimas bus 17 val. 20 min. Dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Dėl vedimo tvarkos. Na, šiandien, šią Melagių dieną, konservatoriai sukilo prieš mirtinguosius konservatorius, valstiečiai sukilo prieš valstiečius. Gal baigiame tą posėdį, nes net nežinau, kaip balsuoti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aš norėčiau paprašyti, kad kalbėtume iš esmės, čia nesusiję su svarstomu klausimu, kolega Petrai.

15.19 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-248 (pateikimas)

Svarstome darbotvarkės 2-4 klausimą – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-248. Pranešėja – A. Kubilienė. Prašau į tribūną.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pristatau Švietimo įstatymo pataisas, jų iš tikrųjų yra dvi. Pirmiausia Švietimo įstatyme iki šiol nebuvo teisinio pagrindimo, kuris numatytų tėvams teisę pateisinti vaikų nedalyvavimą pamokose dėl svarbių priežasčių. Šis projektas ir ištaiso šią teisinę, techninę spragą. Kaip žinote, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pakeitė pažymos formą dėl neatvykimo į darbą, darbo biržą ar ugdymo instituciją. Šiuo metu pažyma nėra išduodama dėl ligos, vaikai negali į mokyklą atnešti jokios pažymos. Ši pataisa yra dar labiau aktuali.

Kita šio projekto pataisa ir uždavinys yra papildyti dabar galiojančią įstatymo nuostatą, kuri suteikia teisę tėvams reikalauti savo konstitucinės teisės nevaržomai rūpintis savo vaikų doroviniu, religiniu auklėjimu. Pažymėtina, kad valstybės teikiamas privalomas švietimas ideologiškai turėtų būti neutralus, o srityse, kuriose nėra galimybės išvengti dorovinių ir moralinių temų, privalo būti gerbiama mokinių ir jų tėvų sąžinės ir religijos laisvė.

Gerbiami kolegos, siekdama, kad būtų išvengta manipuliacijų šiuo klausimu ir sąmokslų teorijų, noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, kurią šis Seimas yra ratifikavęs, 2 straipsnis sako (pacituosiu): „Valstybė rūpinasi švietimu ir mokymu, įsipareigoja gerbti tėvų teisę parinkti savo vaikams švietimą ir mokymą pagal savo religinius ir filosofinius įsitikinimus.“

Taip pat noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika teisės į mokslą klausimu sako: byloje „Ericsson“ prieš Švediją, neminėsiu viso to didelio numerio, teismas išaiškina, kad tėvų teisę parinkti savo vaikams švietimą ir mokymą pagal savo religinius ir filosofinius įsitikinimus yra jų išimtinė teisė. Taip pat byloje (...) prieš Jungtinę Karalystę teismas išaiškino, kad konvencijos tekstas nustato šalims narėms pozityvią pareigą gerbti tėvų teises. Tikiuosi, kad Žmogaus Teisių Teismas neturės bylų iš Lietuvos. Todėl kviečiu palaikyti šią projektą ir galiu atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmas klausia G. Paluckas. Ruošiasi E. Pupinis.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, neprieštaraujant toms konvencijoms ir šalies Konstitucijai, mano klausimas yra susijęs su tuo, ar jūs iš tikrųjų nemanote, jog tokia formuluotė, kokia yra teikiama, formuoja pavojingą sąsają tarp Konsti-

tucijos užtikrinamo kokybiško išsilavinimo ir tėvų dorovinių, religinių įsitikinimų ir panašių dalykų? Elementarus pavyzdys: jeigu kreacionistai, matysime mokyklą, kuri prieštarauja Č. Darvino teorijai, sakys, mums nepatinka, kaip yra dėstomas tas dalykas, mes manome, kad yra kitaip. Ar tai pagal šį įstatymą lems, jog toks ugdymo turinys yra nekokybiškas, taip, kaip apibrėžia mūsų šalies įstatymai? Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, aš iš tikrųjų manau, arba nėra įsigilinta į įstatymą, arba yra sąmoningas manipuliavimas šia tema. Šiuo metu Č. Darvino teorija taip pat yra dėstoma mokyklose, ten niekas neateina ir nekelia šitų minčių. Aš noriu pasakyti, kad ideologiškai mokslas turi būti neutralus. Mes žinome, kad Bažnyčia yra atskirta, bet kuri Bažnyčia, ne tik katalikų, nuo valstybės, mokyklose tai neturi būti dėstoma. Bet jeigu mes kalbame apie ideologinius dalykus, mes žinome, kad dabar mokykloje galima pasirinkti etiką arba tikybą, vaikams neturėtų būti brukamos tam tikros ideologijos, kur patys vaikai ir jų tėvai, šeimos nepritaria tam. Jeigu jūs manote, kad reikėtų tikslinti tas formuluotes, tikriausiai tai būtų galima daryti komitetuose, galbūt klausymuose, ir manau, kad tai būtų teisinga, diskutuojant su tėvais, nevyriausybinėmis organizacijomis, mokyklų atstovais ir panašiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi L. Slušnys.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, matyti jūsų angažuotumas tuo klausimu, jūs dažnai keliate klausimus dėl tikybos laisvės ir panašiai. Tai viskas gerai, bet ar nemanote, kad čia neturėtų būti tokio politinio kišimosi ir nuolatinio kartojimo, o paprasčiausiai laikomasi Konstitucijos. Ar tikrai kur nors jums kas nors apribojo, ar tikrai yra kokių pažeidimų? Tai fiksuokite pažeidimus, kad kažkas nesilaiko, kažkas kišasi į šeimų gyvenimą, kažkas nori priversti mokytis kito tikėjimo negu tėvai. Suprantu, bet nemanyčiau, kad tai turėtų būti politinio veikimo, politinio populiarumo reikalas.

Ar nemanote, kad vis dėlto pas mus pakankamai gerai viskas sureguliuota ir nereikėtų to reikalo kaitinti, kadangi visada atsiras prieštaravimų, ir jūs ne padėsite, o trukdysite savo idėjomis? Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, aš iš tikrųjų gaunu labai daug laiškų ir susitikimuose keliamas tas klausimas. Bet aš pasakysiu savo asmeninę patirtį. Mano 14 metų sūnus grįžo iš mokyklos, tai buvo prieš dvejus metus, ir man labai rimtu veidu pasakė, kad jam liepė pagalvoti, ar jis yra vyras, ar moteris.

Aš esu katalikė, aišku, mes tą problemą išsprendėme namuose, bet iš tikrųjų tokių atvejų yra labai daug. Yra ir kitokių atvejų, kai tėvams skambinama ir aiškinama, ar jie sutinka, kad būtų dėstoma LGBT ideologija per biologijos pamokas. Aš kalbu apie tai, kokius laiškus aš gaunu. Tėvai pasako, kad nesutinka, tada jiems yra atsakoma, kad vis tiek bus dėstoma, ar jie sutiks, ar nesutiks. Aš galvoju, kad yra paminama tėvų konstitucinė teisė auklėti vaikus taip, kaip jie nori.

Dar kartą pabrėžiu, kad mokslas ideologiniu požiūriu turi būti neutralus. Bet kada mes imame vertybinius dalykus, tai tikrai tėvai turėtų išlaikyti savo konstitucinę teisę, pagaliau ir tarptautinių dokumentų, kuriuos mes esame ratifikavę, kad jie būtų vykdomi.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Slušnys. Ruošiasi A. Sysas.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Idėja apie tėvų atsakomybę už praleistas nelankomas pamokas yra tikrai galbūt ir gera, bet ji akivaizdžiai turi būti prie tėvų pareigų, bet ne Švietimo įstatymo šiuo atveju čia nuostatos. Netgi perkelčiau į vaiko teisių priežiūros ir vaiko teisių apsaugos nuostatas, tai būtų daug logiškiau, negu užkrauti dar vieną problemą švietimo sistemai.

Dar viena jūsų siūloma pataisa, mano akimis, mokyklose programuoja beprotiškai didelį multikultūrinį konfliktą. Jeigu mes pradėsime nurodinėti, reikalauti, kad būtų daroma viena ar kita, mokyklai užkrausime labai rimtą atsakomybę ir tėvai tada turės teisę šokdinti mokyklos pedagogų kolektyvus ir panašiai.

Dar viena noriu pasakyti.

PIRMININKAS. Kolega, laikas. Formuluokite klausimą. Atsiprašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Negirdėjau, kiek problemų kyla dėl nepateisintų pamokų. Kiek tokių problemų? Paprastai problemos būna, kai nėra rimtų priežasčių. Taigi visi sudėlioti pakeitimai yra pertekliniai ir jau viskas reglamentuota Švietimo įstatymo 31 straipsnyje. Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Nežinau, ar čia klausimas, bet vis dėlto noriu jums atsakyti. Aš manau, kad šitos nuostatos turi būti švietimo įstatyme, nes mes kalbame apie vaikų neatėjimą į mokyklą. Tėvų pareiga yra, kad vaikas lankytų mokyklą. Tačiau nėra jokios teisės paaiškinti, pateisinti, kodėl jis neatėjo. Dabar mes neturime pažymų, kad vaikas serga. Iš tikrųjų būna sloga ar kokie kiti dalykai, kur trys dienos. Baigsis pandemija ir vaikai tikrai turės eiti į mokyklą.

Dėl konflikto. Manau, jokio konflikto čia nebus. Atvirkščiai, dabar yra konfliktas, kai vaikai parsineša tokias ideologijas, kokias turi pati auklėtoja ar mokyklos direktorius, ar kas nors, kas užsako tuos lektorius. Manau, kad tokie dalykai turėtų būti aptariami tėvų komitetuose ir į mokyklą negali įeiti bet kokia sekta, bet kas, kurie visiškai yra netinkami mokyklai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi R. Šarknickas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, pirmiausia, ideologija – ne bulvės, negali parsinešti jos į namus. Niekaip. Aš labai norėčiau kur nors pasiimti kokios nors ideologijos ir parsinešti, bet niekaip neišeina.

Man kyla klausimas, kodėl daroma invazija jūsų, kaip medicinos specialistės, į švietimą? Ir savo pavyzdžiu. Jūs sakote, kad turėjote tokį atvejį. Iškart kyla klausimas, kodėl dvejus metus kankinotės ir tylėjote, esant tokiai blogai situacijai švietimo įstaigose ir mokyklose? Ir apeliavote į Europos Teisingumo Teismą. Aišku, labai sunku spręsti, kai nežinai konteksto, nes kreipiasi dėl įvairiausių dalykų. Gal galite paaiškinti, kodėl į Europos Teisingumo Teismą dėl mūsų švietimo sistemos iki šiol niekas nesikreipė, nors, jūsų samprotavimu, yra blogai sutvarkyta ir pažeidžiamos tėvų teisės? Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Atsakymas čia tikriausiai būtų labai paprastas. Nuo šios kadencijos pradžios pradėjau dirbti ne Sveikatos reikalų komitete, o Švietimo ir mokslo komitete. Geriau susipažinau su švietimo sistema, jos problemomis ir natūraliai gimė šis projektas. Negalėčiau pasakyti, kad jis yra vien švietimo. Aš jau minėjau, kad mes neturime galimybių pateisinti dėl ligos, tai šiek tiek įsiejasi ir su sveikata.

PIRMININKAS. Ačiū. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš gal šiek tiek iš dalies pritarčiau L. Slušniui dėl mokytojų apkrovos. Yra trikampis: mokytojai, tėvai ir vaikai. Mokytojo darbas yra mokyti, daugiau nieko. Bet ne auklėti. Tuo turi užsiimti tėvai ir būti atsakingi. Tai mano toks požiūris buvo ir anksčiau, ir lieka toks pat nekintantis.

Dabar norėčiau paklausti dėl vaikų, kurie neateina. Ar jūs galėtumėte patį principą aiškiau suformuluoti? Kas turi atlikti šį darbą? Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Pirmiausia atsakysiu dėl ugdymo. Švietimo ir mokslo komitetas mane jau išmokė, kad mokytojai ugdo. Atsakydama į jūsų klausimą galėčiau pasakyti truputėlį plačiau, nes turėtų būti dar papildomai sąrašas tų dalykų, dėl ko vaikas neatėjo. Šiuos sąrašus priešasčių, dėl ko vaikas neatėjo, šiuo metu savo nuožiūra įvairiai daro savivaldybės ir pačios mokyklos. Įstatyminiu lygmeniu to nėra.

Aš tikrai prašyčiau palaikyti tą įstatymo projektą bent pateikimo stadijoje. Tada galbūt komitetas organizuotų klausymus, diskutuotų su švietimo bendruomene ir tėvais. Man atrodo, mes čia turėtume patį geriausią rezultatą tiek mūsų teisės aktų požiūriu, tiek ir laikydamiesi tarptautinių teisės aktų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai už, prieš. Už pasisako A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš, kolegos, labai nustebusi esu, kad jūs mano kolegę užsipuolėte iš esmės dėl to, kad ji įstatymo tekste pacitavo iš esmės kelias Konstitucijos normas, o tiksliau, Konstitucijos 26 straipsnio 5 dalį, kurioje sakoma, kad tėvai ir globėjai nevaržomi rūpinasi vaikų ir globotinių religiniu ir doroviniu auklėjimu pagal savo įsitikinimus. Aš taip įsivaizduočiau, kad, matyt, kai yra cituojama arba naudojamos Konstitucijoje įtvirtintos konstrukcijos kituose teisės aktuose, tai neturėtų tapti priekaištu, ypač mums, Seimo nariams.

Vis dėlto tikrai siūlyčiau palaikyti minėtą įstatymo projektą, nes tikrai jis neprasilenkia nei su tarptautinėmis normomis, nei tuo labiau su mūsų Konstitucijos tekstu, ant kurio, tikrai priminsiu, padėję ranką mes prisiekėme.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – kolega L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū. Labai ačiū A. Širinskienei. Iš tiesų pati pasakė, kad įstatymo pakeitimai yra pertekliniai ir jau daug kas visur sudėliota. Galiu tik pritardamas ir sekdamas ta mintimi pasakyti, pakartoti, kad jis yra perteklinio pobūdžio. Religijos laisvė ir galimybė rinktis – viskas reglamentuota Švietimo įstatymo 31 straipsnyje. Mokykloje jau šiandien yra sudaromos galimybės rinktis tradicinės religinės bendruomenės tikybą arba etiką. Vaiko teisių apsaugos įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje jau yra įtvirtinta, kad tėvai ir kiti vaiko atstovai pagal įstatymą nevaržomi rūpinasi vaikų religiniu ir doroviniu auklėjimu pagal įsitikinimus, tačiau įsitikinimais ir praktikuojama religija ar tikėjimu negali būti pateisinamas įstatymų nesilaikymas. Taigi aš dar sykį sakau, kad pateikimas yra perteklinio pobūdžio, tai pažymi ir Teisės departamentas, todėl prašau atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės išsakytos, balsavimas 17 val. 20 min.

15.36 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209 (pateikimas)

Einame prie 2-5 klausimo – Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209. L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Pristatau Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimą. Jo tikslas yra išspręsti susidariusias praktines situacijas dėl išmokų skyrimo ir skolų išieškojimo iš pareiškėjų bei skolininkų. Kokie būtų mūsų pagrindiniai uždaviniai įgyvendinant ir priėmus kai kurių straipsnių pakeitimus?

Pirmiausia, jeigu yra priteistas vaiko išlaikymas vienam iš tėvų arba iš abiejų tėvų ir kai iš dalies vaikas yra nedarbingas ir jam yra priteista išmoka iki gyvenimo pabaigos, tai yra tol, kol jis gyvens, nes jis iš dalies yra nedarbingas, tokiais atvejais jis dažnai gali pats apsitarnauti, tačiau jam nėra skirtas globėjas. Tai mums yra labai svarbu, nes šiuo atveju specialistai pagal šiandien galiojančius teisės aktus negalėdavo skirti. Buvo tiesiog taikoma išimtis, tai buvo vienetiniai atvejai, nes kitaip negalėjo, vis tiek reikėjo paskirti išmoką, nes tėvas nemokėjo išlaikymo, valstybė tą išmoką skyrė, o po to, aišku, vyko išieškojimas.

Dar 2019 metų lapkričio mėnesį buvo Konstitucinio Teismo sprendimas, kurį reikėjo irgi užtikrinti ir įgyvendinti. Ankstesniame teisės akte, įstatyme, buvo perteklinis reikalavimas, kad asmuo pareiškėjas ir vaikas nuolat gyventų Lietuvoje. Dabar tuose straipsniuose mes siūlome šitą perteklinį reikalavimą išbraukti.

Toliau. Vis dėlto mes susiduriame su piktnaudžiavimu. Aš manau, kad tie specialistai, kurie dirba, susidūrė, nes realiai būdavo, kad reikia skirti išmoką tam, pas ką vaikas auga, nes dažnai pasitaikė atveju, kad vaikas auga, pavyzdžiui, pas senelius, tėvas ir mama jo neaugina, o išmoką gauna, pasiima vienas iš tėvų, kurių vienam priteista išmoka, o kitam nepriteista. Faktiškai tikrai kreipiasi ir mums, kaip specialistams, kurie skiria šitą išmoką, reikia, kad tai būtų užtikrinta teisės akte.

Toliau, kad būtų nutrauktas mokėjimas, kai yra nuginčyta tėvystė. Žinote, Lietuvoje ne vienas atvejis, kai praeina keletas metų, tėvas kreipiasi dėl DNR nustatymo, yra tikrai dešimtys atvejų, kai yra nuginčyta tėvystė faktiškais įrodymais, ir jam nepriklauso mokėti vaiko išlaikymą, nes jis jau būna išsituokęs, bet jam buvo priteista, tokiu atveju ir nereikėtų iš jo išieškoti ir tokiu atveju tada jau jinai pati turi išlaikyti ir kreiptis dėl socialinės išmokos skyrimo.

Antras momentas taip pat, kad būtų nutraukta laiku, kai yra neskiriama, nes valdžia yra apribojama kartais abiem tėvams arba vienam iš tėvų. Pasitaikė tokių atvejų, faktiškai dirbant specialistams, tikrai ne vienas pareiškėjas kreipiasi, o būna taip, kad jam yra apribotos tėvystės arba motinystės teisės.

Toliau, kad dar turėtų galimybę sudaryti su pareiškėjais ir dėl skolos išieškojimo išdėstymo. Dėl kokios priežasties? Labai dažnai pasitaikė atveju, specialistai negali sudaryti ir išieškoti susidariusios skolos iš skolininko ilgesniam terminui. Būna labai trumpas terminas, o faktiškai šitas asmuo dažnai yra sudaręs antrą santuoką ar trečią santuoką, reikia išlaikyti esamą šeimą, tai jis

yra nepajėgus iš karto sumokėti visos skolos, todėl yra siūloma pritarti, kad būtų maksimalus 60 mėnesių išdėstymas. Tas terminas ir ta skola, kuri susidaro, o tos skolos būna, patikėkite, kai pasidomėjau skyriuje, o pačiai teko 2018 metais perimti visą šitą išmoką ir pati dirbau tiesiogiai, tai, žinote, buvo po 10, po 15 ir iki 20 tūkst.

Toliau. Labai dažnai pasitaiko atvejų, tarkime, vienas iš skolininkų, kuriam buvo priteista išmoka, tai yra kuris turėjo mokėti tuos, kaip mes žemaitiškai sakydavome, *elementus*, miršta ir vaikas paveldi jo turtą. Pagal teisės aktus iš paveldėto turto turim išieškoti ir skolą. Tai yra siūlymas, kad paveldėjus mirusiojo turtą vaikui nebūtų priteista ta išieškotina suma ir kad jis galėtų paveldėti, nes kartais lieka ar būstas, ar dar kas nors, tikrai yra siūloma tokia pataisa. Labai kviesčiau tikrai pritarti. Tai yra praktiniai įstatymo dalykai, tikrai kviesčiau pritarti.

Ir dar yra vienas iš pasiūlymų, kad nebūtų skaičiuojamos, kadangi didelės darbo sąnaudos yra, palūkanos ir delspinigiai. Pasižiūrėjus į lentelę šiandien galima pasakyti, mes turime skolą 147 mln., yra skola, kurią visą laiką išieškome, ir reikia skaičiuoti delspinigius kas 180 dienų, po to skaičiuojamos palūkanos. Delspinigių turime virš 1 mln., o palūkanų yra 22 mln. bendra skola. Tai tiek.

Labai kviesčiau tikrai Seimo narius pritarti po pateikimo. Tai tikrai palengvintų ir skyriui, ir išmokų gavėjams atliekant šitą darbą, atsiliepiant. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmas klausia M. Lingė. Ruošiasi A. Sysas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Paminėjote, kad siūlote daug iš praktikos išplaukusių siūlymų, kaip būtų patogiau įgyvendinti ir administruoti šiuos klausimus. Tačiau esminė problema yra, matyt, tų pačių išmokų vaikams išieškojimas. Įsiskolinimas valstybei iš to fondo kasmet yra vis augantis, priaugantis, ir dabar netekote, jūs minėjote, 149 mln. Man teko matyti – jau arti 170 mln. bendrą sumą yra skolingi tėvai, nemokantys savo vaikams išlaikyti. Tokių skolininkų turime per 66 tūkst., tokių tėvų, kurie vengia geranoriškai mokėti vaikams išlaikyti. Tiesiog esminis klausimas būtų, kaip mažinti šią skolą, kad nebeaugtų, o kad kaip tik išieškotų valstybė efektyviai iš įsiskolinusių tėvų ir kad nebūtų piktnaudžiaujama valstybei krentančia našta?

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą, gerbiamas kolega. Perėmus šitą išmoką buvo per 200 mln. skola, tai ir noriu pasakyti, kad šita skola mažėja šiek tiek visą laiką, nes nepamirškime, kad kiekvieną mėnesį yra paskiriama, kiekvieną mėnesį vidutiniškai yra 21 tūkst. gavėjų ir išmokame vidutiniškai apie 700 tūkst. kiekvieną mėnesį. Ir po to kiekvieną mėnesį tą skolą turime išieškoti. Skola yra tikrai ne auganti, kaip jūs paminėjote, iš viso bendra skola, aš turiu omeny sausio 1 dienos rodiklius, yra 147 mln. 635, bet į tą skaičių, kaip aš minėjau, įskaičiuoti delspinigiai ir palūkanos, į tą skaičių.

Tad ta skola visą laiką bus kintanti, visą laiką kintanti! Aišku, veiksmai, kuriuos atlieka dabar specialistai, jie tikrai intensyviai dirba ir tai turėtų... Jeigu bent kada nors pasidomėtumėte, koks tai darbas yra, patikėkite – perėmus nebuvo nė vienos bylos užvesta. Aš stebėjau, kad dar tokia institucija veikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi V. Giraitytė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, aš neabejoju jūsų kompetencija šiuo klausimu, nes jūs vadovavote skyriui, kuris tuo užsiėmė, ir puikiai išmanote būtent praktinę dalį. Mano gal praktinis, kadangi buvau vienas šio įstatymo rengėjų, o jūs darote kai kurias pataisas, dėl noro arba siūlymo išbraukti nuolat gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius: jūs vienoje vietoje išbraukiate, į kitą įrašote. Ar neatsiras galimybė piktnaudžiauti, jeigu jie bus ne Lietuvos piliečiai, išvykę į užsienį? Mano tik toks praktinis klausimas. Labai ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Įstatyme kaip tik buvo nuolat gyvenantys, tačiau Konstitucinis Teismas pasakė, kad tai prieštarauja 38 straipsnio 2 daliai, 39 straipsnio 3 daliai. Dėl to ir yra ši pataisa. Čia tik dėl to.

Aišku, sutinku su jumis, piktnaudžiavimo visada yra, bet jį reikia sekti. Kiekvieną dieną tai yra nuolatinis darbas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Giraitytė. Ruošiasi J. Sabatauskas.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Ačiū. Gerbiama Laima, noriu pasitikslinti: teisę į išmoką gali gauti vaikas, kuris yra tik Lietuvos Respublikos pilietis?

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Taip.

V. GIRAITYTĖ (DPF). Ar negalvojate, kad taip diskriminuosime vaikus, nes visi vaikai turi teisę į tėvų išlaikymą. Ar tai nebus diskriminacija kitų vaikų atžvilgiu, nes tėvai gali suteikti ir kitą pilietybę, jeigu, pavyzdžiui, motina ar tėvas yra užsieniečiai.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Čia yra diskusija. Jeigu bus priteistas išlaikymas, aš manau, kad Lietuvos Respublikos pilietis, bet yra dar kita sąlyga: registruotas arba turintis gyvenamąją vietą, arba registruotas prie savivaldybės. Irgi svarbu, kad Lietuvoje būtų registruotas. Sutinku, čia diskusija, aš manau, komitete galime apie tai diskutuoti ir aptarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, jūs įstatymo projektu siekiate, kad išmokos gavėjas, kuris paveldi mirusių vaikų išlaikymo išmokų skolininko turta, būtų atleistas nuo prievolės gražinti išsiskolinusio tėvo ar motinos skolas. Šiaip, mano manymu, čia ne vien šio įstatymo reikalas, dėl to reikėtų ir Civilinį kodeksą... Gali būti, kad čia bus paliesti pagrindiniai visų tų išsiskolinimų principai, ypač susiję su paveldėjimo klausimais. Klasikinis principas: jeigu paveldi turta, paveldi ir skolas.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų sutinku su jumis, bet praktikoje, žinote, pasidaro, kad vaikas kartais užauga be tėvų meilės. Kai tu matai, kokia situacija, kad faktiškai vaikas negavo išlaikymo išmokos iš savo tėvo, ir, tarkime, kažkokį turta, nedidelį (bet tai yra vieningai atvejai), vaikas paveldi, vaikas! Aš kalbu, kad ne bet kas, kai vaikas paveldi savo tėvų turta, – tik tokiais atvejais. Aišku, reikia žiūrėti, sutinku su jumis, jūs teisininkas, galbūt kai kuriuose kodeksuose bus pakeitimų. Nežinau. Aišku, komitete galime apie tai diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Matau, nėra nuomonių už ir prieš. Gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nesutinkate, taip? Tai balsavimas bus 17 val. 20 min.

15.50 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-265 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-6 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-265. Prašom.

Dėl vedimo tvarkos? Prašom, K. Mažeika. (*Balsai salėje*) Tuoj, atsiprašau.

K. MAŽEIKKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio, nes pranešėja L. Mogenienė dėl sveikatos būklės šiandien negali dalyvauti posėdyje, ji pati norėjo pristatyti šį klausimą ir atsakyti. Tai prašome pertraukos.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Kolegos, gal balsuojame dėl šito klausimo? Galime? (*Balsai salėje*) Yra pageidavimas balsuoti dėl darbotvarkės 2-6 klausimo nukėlimo į kitą posėdį, nes nėra pranešėjos. Balsuojame. Kas spaudžiate už, pritariate tam, kad iš darbotvarkės būtų išbrauktas klausimas. Iki kito posėdžio, atsiprašau.

Ačiū. Už tai, kad būtų pertrauka iki kito posėdžio, balsavo 39, prieš – niekas, susilaikė 4. Pertrauka iki kito posėdžio.

15.51 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-311 (pateikimas)

Svarstomas kitas darbotvarkės 2-7 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-311. Prašom, L. Savickas. Prašom, kolega.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegos, iš tikrųjų norėčiau paprašyti jūsų dėmesio mūsų registruotam įstatymo projektui, kuris yra ypač aktualus ne tik sprendžiant mūsų darbo rinkos sistemines problemas, tačiau taip pat ypač aktualus ir valdant COVID-19 pandemijos pasekmes mūsų ekonomikai. Manau, kad keli skaičiai ir keli faktai kalbės patys už save.

Šių metų sausio 1 dieną Užimtumo tarnyboje buvo registruota, atkreipiu dėmesį, 106 tūkst. darbo neturinčių asmenų be kvalifikacijos. Tai yra net 38 % visų registruotų darbo neturinčių asmenų. Per metus nekvalifikuotų bedarbių skaičius išaugo daugiau negu du kartus. Jeigu mes kalbėtume apie ilgalaikius nekvalifikuotus bedarbius, pirmą šių metų dieną jų skaičius buvo 25 tūkst., 80 % jų buvo vyresni negu 25 metai. Per metus ilgalaikių nekvalifikuotų bedarbių skaičius išaugo tris kartus. Skaičiai iš tikrųjų leidžia ir reikalauja susimąstyti. Tikėtina, kad pramonės inovacijos, robotizacija, spartėjanti procesų automatizacija greitu metu dar labiau išaugins nekvalifikuotos darbo jėgos perteklių rinkoje. Darbdaviai jau dabar indikuoja, kad kvalifikuotos darbo jėgos regionuose tikrai trūksta, ir akcentuoja poreikį mokytis ir mokytis keisti kvalifikacijas. Būtent todėl ir inicijuotos kartu su kolegomis Profesinio mokymo įstatymo pataisos, kurios atlieptų ir šiuos poreikius, ir Europos Komisijos ir ekspertų teikiamas rekomendacijas.

Europos Komisija semestro ataskaitoje teigia, kad aktyvios darbo rinkos politikos priemonės yra itin svarbios, siekiant didinti žemos kvalifikacijos darbuotojų įsidarbinimo galimybes ir tokių darbuotojų pasiūlą. Asmenų, neturinčių nei vidurinio išsilavinimo, nei profesinės kvalifikacijos, skaičiaus mažinimas yra bendras Europos Sąjungos iššūkis, nes išsilavinimo ir profesinės kvalifikacijos neturintys asmenys rizikuoja tapti bedarbiais, patekti į skurdo ir socialinės atskirties spąstus. Todėl profesinis mokymas kaip viena iš lanksčiausiai ir greičiausiai gebančių reaguoti į darbdavių poreikius priemonių, taip pat dabartinis reguliavimas demonstruoja, kad nėra tikslus ir skatinantis persikvalifikuoti. Šiuo metu tęstinis profesinis mokymas yra skiriamas ne pirmai kvalifikacijai įgyti. Vadovaudamiesi šia nuostata profesinio mokymo teikėjai negali priimti į tęstinio profesinio mokymo programas bedarbių, ilgalaikių bedarbių, kurie vis dar neturi įgytos kvalifikacijos, tačiau turi darbo patirties ir įvairų išsilavinimą.

Todėl įstatymo projekto tikslas – patobulinti Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo nuostatas, sudaryti teisinę prielaidą tęstinio profesinio mokymo būdu vyresniems negu 25 metų asmenims, neturintiems kvalifikacijos, įgyti pirmąją kvalifikaciją pagal tęstinio profesinio mokymo programą. Tai, kad esamas reguliavimas nekuria būtinų prielaidų efektyviam kvalifikacijos neturinčių bedarbių gražinimui į darbo rinką, iliustruoja šios aplinkybės.

Darbdaviai per metus įregistruoja beveik du kartus daugiau laisvų darbo vietų kvalifikuotiems darbininkams nei nekvalifikuoto darbo ieškantiems. Taigi kintanti situacija darbo rinkoje iš esmės reikalauja greitai rasti priemones, kurios leistų sparčiai, efektyviai suteikti reikiamas kvalifikacijas nekvalifikuotiems bedarbiams. Būtent tęstinio profesinio mokymo programos yra intensyvesnės, jose koncentruojamasi į profesinių įgūdžių stiprinimą, intensyvesnis mokymas taip pat yra patrauklesnis ir vyresnio amžiaus asmenims, kurie mokymąsi turi derinti su finansais, šeimos ir kitais įsipareigojimais.

Ir keli paskutiniai akcentai. Fiksuojamas nuoseklus kvalifikacijos neturinčių bedarbių dalyvavimo profesinio mokymo programose mažėjimas. 2020 metais profesinio mokymo programose pradėjo mokytis tik 371 kvalifikacijos neturintis bedarbis. Primenu, sausio 1 dieną tokių asmenų turėjome 106 tūkst. Viso labo tai yra tik 0,3 per metus įregistruotų nekvalifikuotų bedarbių. Kitais žodžiais tariant, daugiau negu 99 % nekvalifikuotų bedarbių nesirenka naudotis šiandien jiems vieninteliu prieinamu profesinio mokymo keliu – pirmojo profesinio mokymo programa. Todėl mūsų su kolegomis vertinimu, situacija reikalauja skubių sprendimų siekiant mažinti nedarbo lygį šalyje, darbuotojų trūkumą regionuose ir išvengti sisteminių ir ilgalaikių problemų darbo rinkoje.

Ačiū, kad išklausėte, esu pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus. Tikiuosi, palaikysite.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmas klausia E. Pupinis. Ruošiasi O. Leiputė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų turbūt vis dėlto pirminis mokymas turėtų būti pagrindas. Ar nemanote, kad vis dėlto iš karto leidžiant eiti prie tęstinio sumažės kontingentas ir profesinėse mokyklose, ar nereikės tada spręsti dėl tinklo mažinimo, kam jūs faktiškai ruošiatės prieštarauti, nes visada valstiečiai, kuomet tik ką nors uždarai ar sumažini, iš karto prieštarauja. O šiuo įstatymu jūs siūlote mažinti profesinių mokyklų kontingentą. Tai čia vienas klausimas.

Antras. Kodėl 25 metai? Pavyzdžiui, kai kuriose kitose šalyse, Švedijoje – nuo 20 metų, kitoje yra kitų kriterijų.

Ir trečias. Ar nemanote, kad vis dėlto būtų darbinė patirtis tam tikra, nes žmogus, kuris ateina iš gatvės, iš karto į tęstinį?.. Manau, kad vis dėlto tada pirminis geriau. Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū už tris tikrai teisingus klausimus. Atsakydamas į pirmąjį, sakyčiau, kad priešingai. Dabartinė situacija kalba apie tai, kad į profesines mokyklas iš nekvalifikuotų bedarbių ateina viso labo tik 0,3 %. Tai yra tikrai sisteminė problema, kad mes nesukuriame galimybių ir pasiūlos, kur nukreipti šiuos žmones. Kaip tik priešingai – mes matysime daugiau dalyvaujančių negu dabar esančioje sistemoje.

Antras klausimas dėl amžiaus kategorijos. Iš tikrųjų teisinga jūsų pastaba, kad nereikėtų sukurti paskatų nebaigti pirminių programų, tačiau 25 metai – jau tam tikra diskutuotina riba, kad jeigu iki to amžiaus nepavyko pasiekti kitų pasiekimų, jau galėtume leisti reaguoti į darbo rinkos poreikius, įgyti bent jau kvalifikaciją, kad grįžtų atgal į aktyvią darbo rinką.

Paskutinis klausimas dėl patirties. Tai amžiaus kategorija yra bendrasis kvalifikacinis, tačiau kiekviena tęstinė programa turi savo specifinius reikalavimus, tarp kurių gali būti ir tokie kaip darbo patirtis ar kiti. Pati programa reikalaus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia O. Leiputė. Ruošiasi M. Lingė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Mano būtų vienas klausimas. Sakykite, pritarus ir priėmus šią pataisą, kaip jūs galvojate, kiek išaugtų paklausa, tai yra kiek būtų žmonių, norinčių ir galinčių dalyvauti šiame tęstiniame profesiniame mokyme?

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Ruošdamasis projektui konsultavausi su Užimtumo tarnyba. Užimtumo tarnybos duomenimis (dar atsiversiu, tiksliai), orientuojamasi, kad tikėtinas scenarijus būtų pakelti bedarbių dalyvavimą iki 3,5 % visų registruotųjų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Lingė. Ruošiasi J. Šiugždinienė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš galbūt pratėsiu kolegos Edmundo pradėtą mintį tiesiog dėl to siūlymo, kad nuo 25 metų būtų galima pretenduoti į tęstinį mokymą ir be kvalifikacijos. Iš tiesų tai panašu į profesinio mokymo sistemos tam tikrą griovimo elementą. Gal jūs tada panašų principą ir dėl aukštojo mokymo galėtumėte siūlyti, jeigu, pavyzdžiui, tau 25 metai, tai galima tiesiai į magistrą be bakalauro? O jeigu rimčiau klausiant, vis dėlto ar sprendžiant klausimą daugiau dėmesio nereikėtų fokusuoti ir skirti neformaliu švietimo būdu įgytoms kvalifikacijoms pripažinti? Gana apgailėtinais skaičiais atrodo dabar, kad sausio mėnesį tik du, vasario – septyni yra tokie pripažinti. Gal negriaunant tiesiog profesinio mokymo sistemos labiau orientotis būtent į šią sritį, kad neformaliu būdu įgytos kvalifikacijos būtų pripažintos?

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Manau, kad siūlymas tikrai nekoduoja sistemos griovimo. Jis kelia labai esminį klausimą, kuris, deja, taip pat yra skubus. Mes turime labai didelę dalį mūsų gyventojų, kurie yra atsidūrę situacijoje, kai neturi pasirinkimo, kuris realiai padėtų jiems nelikti užimtumo sistemoje neturint darbo, o per aktyvias darbo rinkos priemones juos grąžinti atgal. Manau, kad čia kaip tik mes sistemos negriauname, o sukuriame realius sprendimus, kurie padėtų žmonėms šiandien.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamos ministrės nematyti salėje. Klausia S. Lengvinienė. Prašau, ponija Silva.

S. LENGVINIENĖ (LF). Dėkoju. Gerbiamas kolega, turbūt žinote, kad tęstinio mokymo programos ir kursai savo turiniu labai skiriasi nuo formalaus pirminio profesinio mokymo programų. Daugelį metų rengiami profesinių mokyklų absolventai gauna priekaištų iš darbdavių, kad nėra parengti darbo rinkai ir neatitinka kvalifikacinių reikalavimų. Ar dėl šio populiaraus ir gana, sakyčiau, dabar aktualaus jūsų pasiūlymo nekils dar daugiau nesusipratimų, nes iš trumpalaikių tęstinio mokymo programų nematau, kad galime per tris ar keturis mėnesius parengti gerą specialistą. Kokius šio sprendimo saugiklius jūs matote, kad taip neatsitiktų? Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų rengdami šį projektą mes konsultavomės ne tik su Užimtumo tarnyba, bet ir su darbdavių atstovais. Manau, kad pats geriausias kokybės įvertinimas yra darbdavio reakcija, ar tos kompetencijos ir kvalifikacijos, ir žinios yra tenkinančios. Iš darbdavių organizacijų tikrai girdime šio sprendimo palaikymą, kad tai galėtų būti tikrai konkretus ir greitas būdas pagelbėti kvalifikacijos neturinčius asmenis greitai ir efektyviai perkvalifikuoti suteikiant reikiamą žinių ir kvalifikacijų, kurios yra aktualios ir reikalingos darbo

rinkoje. Tas saugiklis yra, be abejo, galutinis darbdavio įvertinimas ir sėkmės kvalifikaciniai aspektai. Turime sėkmės procentą, kiek žmonių vis dėlto aktyviai įsilieja į darbo rinką po šių programų, jis yra tikrai gana aukštas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti S. Tumėnas. Ruošiasi L. Jonaitis.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, man irgi užkliuvo tas atsispyrimas nuo 25 metų. Tai ką, jeigu 24 metai, jau nebegalioja tie dalykai? Aš matyčiau čia šį cenzą reikalingą, jeigu būtų atsižvelgiama, ar jie įgyja kvalifikaciją. Pavyzdžiui, jei baigia kokią nors valstybės finansuojamą studijų programą, į juos investavusi valstybė. Apie pinigus čia nieko nesakoma. Ar jums neatrodo, kad tada jis turėtų mokėti už tą profesinį mokymą, ar ne? Kaip yra dėl finansavimo? Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Pradedame nuo finansavimo. Finansavimas šiai sričiai yra skirtas. Iš tikrųjų yra galimybių daug daugiau įtraukti specialistų į šias programas, tačiau nėra norinčiųjų, kuriuos mes galime pritraukti, nes pasirinkimas eiti į pirmines programas nėra pakankamai patrauklus. Čia ir yra sprendimas, kuris pagaliau sukurtų galimybes esamus ir turimus resursus realiai panaudoti, kad mes sistemiskai spręstume mūsų darbo rinkos problemas.

25 metų amžiaus kategorija yra iš esmės bandymas suderinti ir subalansuoti du tikslus siekiant, kad kuo daugiau asmenų įgytų pirminį reikiamą mokymą bet tuo pačiu metu, jeigu pasiekus tam tikrą amžiaus kategoriją nėra įgyjama, tai bent jau būtų užtikrinta, kad tie asmenys turėtų realų šansą įgyti kvalifikaciją ir grįžti atgal į aktyvią darbo rinką.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Jonaitis. Ruošiasi V. Targamadžė.

L. JONAITIS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas kolega, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija formuoja profesinio mokymo politiką, organizuoja, koordinuoja, kontroliuoja jos įgyvendinimą. Šiuo jūsų projektu siekiamas gana esminis profesinio mokymo sistemos pakeitimas. Aš įsivaizduoju, kad dideli pinigai yra užimtumo tarnybose, kaip visada juos reikia panaudoti. Ir kitą sykį susidaro nuomonė, ar mes tikslingai tuos pinigus panaudojame visiems mokymams. Noriu paklausti, ar teikdamas šitą projektą jūs derinate su kuo nors, su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, su centrais? Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, kiek spėjau, tiek turėjau, kai kur turėjau formalius užklausimus, turėjau galimybę formaliai apsisiekti rašto forma su Užimtumo tarnyba. Deja, su keliomis profesinėmis mokyklomis teko konsultuotis neformaliai. Žinau, kad nuomonių yra įvairių, darbdavių atstovai labiau teigiamai tą įstatymą vertina. Bet manau, kad būtent šią dieną pritarus įstatymui po pateikimo pradėsime, tikiuosi, svarstymo procedūrą ir turėsime galimybę išklausti tiek vieną pusę, tiek kitą pusę ir surasti tiek skubius sprendimus, kurie reikalingi šią dieną, tiek visus saugiklius, kad profesinio mokymo sistemoje nekiltų kokio nors šoko ar neatitikimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (LSDPF). Jūs turbūt žinote, kad kai kurie Švietimo ir mokslo komiteto nariai inicijavo, o paskui tą idėją perėmė ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kad bus rengiamas Profesinio mokymo įstatymo projektas. Ar apsimoka dabar su detalėmis, gal reikia turėti visą paketą? Iš tikrųjų ir mokslininkai, ir praktikai sako, kad yra labai daug tobulintinų vietų, konceptualiai tobulintinų vietų. Ačiū.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą, tikrai žinau. Galbūt situacijos aštrumas ir greitų sprendimų poreikis labiausiai buvo iliustruotas skaičiais. Mes iš tikrųjų turime pandeminę situaciją ir turime ženkliai padidėjusį mūsų bedarbių skaičių, ypač nekvalifikuotų bedarbių skaičių. Būtent tuos skaičius aš pateikiau savo pristatyme. Manau, kad šis sprendimas yra itin opus šią dieną, norint mums teisingai ir operatyviai surasti sprendimus, kad galėtume aktyviai gražinti į darbo rinką tuos tikrai 106 tūkst. žmonių, kurie atitinka tą kategoriją, kad jie turėtų realias pagalbos priemones, aktyvias darbo rinkos priemones, o neliktų mūsų socialinės globos sistemoje.

PIRMININKAS. Ačiū pernešėjui, jūs atsakėte į kolegų klausimus. Deja, bendru sutarimu priimti negalime, nes nuomonės išsiskyrė. Už pasisako K. Mažeika, bet nematau salėje. Tada L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kviečiu paremti šį projektą, ypač šiuo laikotarpiu, kai Užimtumo tarnyboje 100 tūkst. bedarbių, kurie neturi kvalifikacijos, realiai neturi jokių rimtų priemonių, kurios padėtų jiems grįžti į darbo rinką. Tai yra didžiuliai skaičiai. Šitoje

situacijoje, pandemine situacijoje būtinos tokios aktualios priemonės. Todėl kviečiu pritarti pateikimo stadijoje. Tuos kylančius klausimus tvarkyti Seimo komitetuose. Dėkui.

PIRMININKAS. Prieš pasisako L. Jonaitis.

L. JONAITIS (LSDPF). Mieli kolegos, kadangi Profesinio mokymo įstatyme nėra jokių trukdžių vykdyti tęstinio mokymo, dar mes norime pakeisti ir metus, tai aš galvočiau, kad tai būtų kažkoks perteklinis Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas. Aš prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsavimas vyks numatytu laiku, maždaug 17 val. 20 min. Ačiū, kolegos. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Dėl vedimo tvarkos dar T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Norėčiau paklausti, ar dėl komitetų dabar bus apsispręsta?

PIRMININKAS. Po balsavimo.

16.10 val.

Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-285 (pateikimas)

PIRMININKĖ (R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Judame pagal darbotvarkės klausimus toliau. Darbotvarkės 2-8 klausimas – Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-285. Pranešėja – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerą vakarą, kolegos. Leiskite pristatyti Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo pakeitimus. Jie iš tikrųjų buvo išprovokuoti didžiąja dalimi pačios teisėjų bendruomenės. Tiek susitikimuose, tiek laiškais kartkartėmis vis buvo atkreipiamas dėmesys į šiuo metu esantį, taip būtų galima pasakyti, reguliavimo netolygumą. Teisėjai faktiškai vieninteliai iš visų subjektų, kurie turi teisę gauti valstybines pensijas, negali gauti valstybinės pensijos tuomet, kada jie yra pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais. Tuo tarpu tiek kariai ir pareigūnai, tiek mokslininkai šią galimybę turi. Ir, be abejojimo, tie teisėjai, kurie išėjo iš tarnybos ne dėl pensinio amžiaus, bet dėl to, kad jie tapo nedarbingi, šios galimybės neturėjo. Todėl iš tikrųjų būtų galima sakyti, kad toks reguliavimas buvo juos diskriminuojantis, jis nėra iš esmės pagrįstas kokiais nors argumentais, bent jau man tokių argumentų surasti neteko.

Dėl šios priežasties, kad būtų panaikintas toks netolygumas, arba galbūt net galima sakyti, neteisingumas teisėjų, kurie nedirba ir sulaukė jau pensinio amžiaus dėl to, kad... anksčiau pradėjo, tiksliau sakant, nedirbti nei sulaukė pensinio amžiaus, nes buvo pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais, kad šis netolygumas būtų ištaisytas.

Yra siūlomos pataisos, kurios skamba analogiškai, kaip šiuo metu tos formuluotės yra taikomos reguliuojant karių, pareigūnų valstybines pensijas, mokslininkų pensijas. Tai yra tiesiog siūloma 3 straipsnio 2 punktą papildyti formuluote, kad ne tik tie asmenys, tai yra teisėjai, kurie sukako Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės amžių, galėtų pretenduoti į valstybinę pensiją, tačiau ir tie, kurie yra pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais, netekusiais 60 % ar daugiau darbingumo iki 2005 m. liepos 1 d., tai buvo tuomet vadinama pirmos ir antros grupės invalidai. Atitinkamai papildžius šią formuluotę Lietuvos teisėjai, kaip ir kiti subjektai, turintys šiuo metu teisę į valstybines pensijas, kurie yra nedarbingi, galėtų į jas taip pat pretenduoti. Tai būtų tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Dėkui pranešėjai. Jūsų nori paklausti J. Sabatauskas. Juliau, prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama kolege, visi žinome, kad socialiniu draudimu draudžiami asmenys, pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais, turi teisę į socialinio draudimo netekto darbingumo pensiją. Nustatę šią reguliavimą mes pažeistume dvigubo išmokėjimo principą, jie įgautų teisę gauti dvi išmokas. Plius, jeigu aš teisingai suprantu, mes vos nenustatome galiojimo atgal. Ką jūs apie tai?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Jūs neteisingai suprantate, tai vienas dalykas. Niekas apie galiojimą atgal nekalba. O kitas dalykas, tai vis dėlto teisė gauti valstybinę pensiją nėra tas pats, kas netekto darbingumo išmoka. Nepamirškime, kaip aš ir minėjau, kad tiek kariai, tiek pareigūnai, tiek mokslininkai turi galimybę gauti valstybinę pensiją ir vienu, ir kitu atveju, tai yra kai jie sulaukia senatvės pensijos arba kai jie yra nedarbingi. Tuo tarpu teisėjai yra vienintelė grupė, kuri gali pre-

tenduoti šiuo metu į valstybinę pensiją, kada sulaukia tik senatvės pensijos amžiaus. Šiuo atveju kitos grupės, kurios turi teisę į valstybinę pensiją, yra privilegijuotos teisėjų atžvilgiu. Ir tikrai ta grupė pažeidžiamų teisėjų, kurie yra nedarbingi, teisės į valstybinę pensiją negauna. Manychiau, kad šiuo atveju reguliavimas turėtų būti vienodas. Aišku, jau komiteto pasirinkimas, ar teisėjai pensiją gaus, o galbūt ji bus atimta iš mokslininkų ar karių, kurie turi nedarbingumą.

PIRMININKĖ. Dėkui, pranešėja. Nematau daugiau kolegų, norinčių paklausti. Dėl motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Gal tada galime sutarti, kad bendru sutarimu pritariame? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Galime. Dėkui.

Pagrindinis Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 11 dieną. Nematau prieštaraujančių, judame toliau.

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero...“ Labai atsiprašau.

16.16 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-207 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-207. Pranešėjas – S. Tumėnas. Prašom, kolega.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau Konstitucinio Teismo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies pakeitimo projektą Nr. XIVP-164, kuriuo siekiame papildyti teisinį reguliavimą, susijusį su konkrečiomis Konstitucinio Teismo sudėties ir sudarymo tvarkos nuostatomis, nes dabar įstatyme įtvirtintas konkrečiai neapibrėžtas terminas suteikiant Seimui teisę atidėti naujo teisėjo paskyrimą.

Kokia yra situacija? Lietuvos Respublikos Konstitucija numato, kad Konstitucinio Teismo teisėjai skiriami devyneriems metams, o devynių teisėjų sudėtis kas treji metai atnaujinama naujais trimis teisėjais. Konstitucinio Teismo teisėjus skiria Seimas, o jų kandidatūras teikia Prezidentas, Seimo Pirmininkas ir Aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Trijų teisėjų, paskirtų 2011 metais kovo mėnesį, įgaliojimai baigėsi 2020 m. kovo 19 d., taigi daugiau negu prieš metus. Aišku, nepaskyrus trijų naujų teisėjų, jie, remiantis Konstitucinio Teismo įstatymu, toliau eina savo pareigas, iki bus paskirtas ir prisieks naujas teisėjas.

Keista, kad per daugiau nei 30 metų įgalioti subjektai oficialiai neginčijo Konstituciniame Teisme tokios Konstitucinio Teismo sudėties atnaujinimo trečdaliu rotacijos tvarkos, kuri įgyvendinama ignoruojant iš pažiūros pakankamai įsakmias Konstitucijos nuostatas. Taip pat keista, kad valstybės institucijos paprastai sugeba atrinkti ir pasiūlyti tris kandidatus į vieną Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjo vietą, kuri rezervuota Lietuvai, tačiau nepaisant Konstitucijos 103 straipsnio 1 dalies nelinkusios kas trejus metus teikti Seimui tiek pretendentų į Konstitucinio Teismo teisėjus. Čia išvelgiu pirmą politizavimo situaciją.

Reikia pripažinti, kad tai ne pirmas atvejis, kai Seimas nepakeičia kurio nors pareigūno pasibaigus jo kadencijai. Manychiau, kad šis kartas yra akcentuotinas, kad Seimas neįvykdo teisėjų rotacijos pasibaigus Konstitucijoje numatyta devynerių metų kadencijai, taip pat tiesiogiai pažeidžia Konstitucijos normas.

Taigi susidarė situacija, kai vieni teisėjai eina pareigas ilgiau, negu numatyta Konstitucijoje. Terminų, per kiek turi būti paskirti nauji teisėjai, nėra, tačiau teisėje yra ir protingumo bei atsakingo valdymo principai, o atsakingo valdymo principas yra konstitucinis principas ir jis paprastai sako apie tai, kad asmenys, kurie atsakingi už vienos ar kitos srities valdyseną, turi savo pareigas vykdyti tinkamai ir prisiimti atsakomybę. Atsižvelgiant į tai, kad Konstitucinio Teismo teisėjų kadencija baigėsi kovo 19 dieną, atsakingo valdymo principas tarsi įpareigoja, kad jei naujų kandidatų patvirtinti nepavyko, reikėtų rasti kitus kandidatus ir gana greitai paskirti į pareigas. Apie tai yra kalbėję ir autoritetingi Lietuvos teisininkai, buvę Konstitucinio Teismo teisėjai, kurie irgi čia išvelgia lyg ir Konstitucinio Teismo krizės situaciją, išvelgia manipuliaciją ir galimą politikų kišimąsi į šią situaciją. Tokia situacija, be abejonės, trikdo Konstitucinio Teismo darbą ir nedera su konstitucinės justicijos, konstitucinio teisingumo samprata.

Žmogiškasis veiksnys. Konstitucinio Teismo teisėjai taip pat palikti nežinioje, negali modeliuoti savo tolesnio tvaraus darbo. Pažymėtina, kad Seimas turi diskreciją nepritari teikiamoms kandidatūroms į teisėjus, tačiau Konstitucija sako, kad Seimas turi susitarti dėl vieno ar kito kandidato paskyrimo, nes svarbiausias Konstitucijos bruožas ir yra sutartis, bendradarbiavimas ar, kaip teigia mūsų Konstitucijos preambulė, santarvė, kitaip tariant, Konstitucija gali veikti tik tuo atveju, jei visos institucijos ir pareigūnai tinkamai vykdo savo pareigas ir siekia susitarti bei rasti kompromisą. Akivaizdu, kad Konstitucija – tai mes visi. Ji turi būti gerbiama. Todėl būtina apginti jos nuostatas, o mūsų, kaip vienos iš pagrindinių šalies valdžios institucijų, pareiga ir atsakomybė rodyti tinkamą pavyzdį, tiesiog imti susitarti ir paskirti Konstitucinio Teismo teisėjus. Kviečiu pritari mano pasiūlytam projektui, kurio pagrindinis uždavinys, trumpai pasakius, ir yra nustatyti ir įteisinti konkretų terminą, per kurį Seimas turi paskirti Konstitucinio Teismo naujus teisėjus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, pranešėjau. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. Pirmasis – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pranešėjau, už iniciatyvą spręsti šią aktualią problemą, kuri kartais susiklosto mūsų respublikoje. Bet aš norėjau pasiteirauti dėl keleto momentų. Pirmas dalykas, šitas imperatyvas Seimui dėl privalomumo. Kaip jūs manote, o kas nutiktų, jeigu Seimas nesilaikytų šios įstatymo nuostatos ir to privalomumo neįgyvendintų per tris mėnesius? Kokia poveikio priemonė yra numatoma?

Antras dalykas. Vis dėlto, jeigu aš teisingai supratau, jūsų tikslas – pasiekti, jog per tuos tris mėnesius būtų paskirti Konstitucinio Teismo teisėjai, o jeigu ne, jie baigia savo įgaliojimus ir taip sukuriama situacija, kai tiesiog atsiranda būtinybė juos paskirti. Štai būtent paskutinis sakinytis, kaip jis yra suformuluotas, suponuoja loginę konjunkciją iš dviejų dalių, kurios viena kitai gali tam tikromis aplinkybėmis prieštarauti. Ar būtumėte linkę taisyti šiek tiek formuluotę ir atsisakyti būtent paskutinės dalies, kol bus paskirtas ir prisieks naujas teisėjas? Tuomet paskutinis sakinytis įgyja prasmę. Tiesiog po trijų mėnesių nutrūksta įgaliojimai ir tada Seimas trūks plyš privalo susisukti, susitarti ir paskirti. Tokie klausimai. Ačiū.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, kolega. Be abejo, aš to ir siekiu. Aš nesu teisininkas ar teisės profesorius, tačiau aš noriu padaryti aktyvesnę šį susidariusį procesą. Vadovaujuosi Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintu principu apie aiškumą, sistemiškumą, į tai žiūrėjau ir teikdamas pataisą. Aš kviečiu visus čia, salėje, esančius teisininkus, kad mes tiesiog padirbėtume, išspręstume pagaliau šią problemą ir paneigtume, na, norėjau sakyti, perfrazuosiu, bet, atrodo, tikslus profesoriaus E. Kūrio žodžius: „Atrodo, kad dangaus karalystė ateis anksčiau, nei įvyks Konstitucinio Teismo teisėjų rotacija.“ Aš norėčiau, kad vis dėlto tai įvyktų anksčiau, nei ateis dangaus karalystė. Čia taip truputį metaforizuotai pasakiau, bet, taip.

PIRMININKĖ. Ačiū, pranešėjau, už jūsų kalbos vingrybes. Kitas norintis paklausti – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Ačiū pranešėjui. Sakykite, jūsų manymu, ar šitas pasiūlymas nevaržo konstitucinės Seimo diskrecijos ir laisvo Seimo nario mandato paskirti geriausią ir tinkamiausią kandidatūrą į teisėjus? Ar vis dėlto jūs neįžvelgiate prieštaravimo ir konstitucinėms teisėms ir laisvėms? Gal iš tiesų, juk mes esame suinteresuoti, kad būtų paskirti geriausi, o ne bet kas, kad baigiantis terminui būtinai būtų įvykdyta prievolė. Gal galima šią formuluotę tikslinti, kad Seimas turėtų per tuos tris mėnesius, na, privalo būti pateikta ir svarstoma kandidatura, bet be prievolės paskirti, nes tos situacijos gali būti pačios įvairiausios.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Seimo nary. Tikiuosi, kad šitą pasiūlymą jūs pristatysite svarstant komitete. Tačiau aš šneku apie konstitucinę prievolę, kuri tarsi įpareigoja visa tai daryti, o ne palikti visa tai iki begalybės. Konstitucija mus įpareigoja spręsti problemas, o ne kurti naujas. Kaip sakoma, tikiuosi, kad bendromis jėgomis pasieksime konsensusą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas kolega, du imperatyvai jūsų naujame pateikime nurodomi. Pirmas – privalomai Seimas turi paskirti. Antras, kad nepaskyrus ankstesni teisėjai pareigas eina ne ilgiau kaip tris mėnesius, tačiau vis tiek yra sąlyga – iki bus paskirtas naujas teisėjas.

Šiuo atveju, mano manymu, tai nesprendžia problemos. Gerai, kad jūs susirūpinote šita problema, kuri tęsiasi metai ir savaitė. Bet, mano įsitikinimu, jeigu iš viso išbrauktume sąlygą, kad

kitas teisėjas eina, nepaskyrus naujo teisėjo, pareigas, tada liks šeši teisėjai iš devynių. Pagal įstatymą jie gali svarstyti, nagrinėti bylas, tačiau tada Seimas nori nenori, tiek Seimas, tiek Prezidentas, tiek Seimo Pirmininkas ir Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, kurie turi teisę teikti kandidatūras, stengsis kuo greičiau paskirti naujus teisėjus, nes palikimas visokių išimčių tik sukuria landų vengti tos atsakomybės, ir, kaip jūs sakėte, laikytis teisingo valdymo principo, kad vis dėlto būtų užtikrinta, kad Konstitucinis Teismas būtų tikrai pajėgus spręsti, nagrinėti bylas.

Bet mes turime dar vieną problemą. Šiandien Teismui pirmininkauja pirmininkas...

PIRMININKĖ. Kolega, trumpinkite.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...kurio kadencija baigėsi prieš metus. Pirmininko kadencija, ne teisėjo. Atsiprašau.

PIRMININKĖ. Suteikiau daugiau laiko gimtadienio progą. Juliau, su gimtadieniu. Prašom, pranešėjau, atsakyti.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Juliau, už pastabas. Taip, problema yra ir Konstitucinio Teismo vadovai, bet tie dalykai tarp savęs, aš manyčiau, koreliuoja. O dabar teisinis reguliavimas neatima iš Seimo nario (kaip čia bandė kolega paminėti, kad tada suvaržoma) konstitucinės teisės nepaskirti vieno ar kito kandidato, bet numato terminą, kad nesitęstų pasaka iki begalybės ar iki artėjančių rinkimų ir panašiai. Aš todėl ir numaciau tą terminą, kad trys mėnesiai.

Yra tokių teisininkų, atrodo, profesorius E. Šileikis sakė, kad reikėtų dar trumpinti tą terminą – ne tris mėnesius, o dar mažiau. Yra daug įvairių profesorių pasisakymų. (*Balsai salėje*) Taip, teisingai sakote. Tikiuosi, kad mes kartu tobulinsime šią nuostatą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūsų nori paklausti R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Metai ir savaitė turbūt yra pasekmė, dėl ko jūs čia ir stovite tribūnoje. Tai mes, visi politikai, ir turime suprasti. Jūs, kaip projekto pristatytojas, ar negalvojate, kad tas Konstitucinio Teismo teisėjų skyrimo atidėliojimas yra politizuojamas? Juk apie tai kalba net ir konstitucinės teisės žinovai.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Na, taip. Aš čia nesu koks nors išradėjas. Apie tai šneka mūsų profesūra, teisės korifėjai – ir profesorė T. Birmontienė, ir E. Šileikis, ir profesorius T. Davulis, ir V. Nekrošius, ir V. Vaičaitis. Jie irgi nebijo pasakyti, kad čia yra tokių Konstitucinio Teismo krizės galiomybių. Kiti sako, net manipuliacijų. Vadinas, mes, Seimas, turėtume... Konstitucija mus įpareigoja tartis, diskutuoti ir susitarti.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Garbusis kolega, jeigu galite atvirai kaip komiteto bičiulis, kas jums parašė tą visą tekstą, kurį jūs taip nelabai sklandžiai perskaitėte, ir kodėl jūs dabar iš kultūros sektoriaus einate tiesiai į teisės ir teisėtvarkos? Tai yra mūsų kiekvieno teisė, be jokios abejonės, bet vis dėlto nejau nėra jūsų frakcijoje asmenų, kurie būtų geriau susipažinę ir turėtų didesnę kompetenciją būtent šioje srityje?

Kita vertus, žinoma, kad politikai turi teisę daryti ką nori ir kalbėti ką nori, bet... Ar mane išduoda atmintis, ar ne, bet jūs praėjusioje kadencijoje buvote turbūt Seimo nariu ir pamenate, kuo baigėsi, koks buvo būtent Konstitucinio Teismo kandidatų likimas ir kad tai darė būtent toji valdančioji dauguma, kuri tą ir darė. Tas kamuolys dabar persirito per kadencijų tarpsnį ir taip pat tą, sakysime, krizę, kurią jūs įvardinote, nors čia yra ne krizė, tiesiog tokia situacija susidariusi išliko, bet vėlgi dabar vyksta pateikimo procedūra ir, be jokios abejonės, tai bus išspręsta. Bet iš tikrųjų tai, ką pasakė kolega M. Lingė, kad jūs norite įreminti arba pakinkyti, ar įkinkyti Seimą laikytis termino, užuot ieškojęs paties geriausio sprendimo ir variantų. Konstitucinis...

PIRMININKĖ. Trumpinkite.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Konstitucinis Teismas yra per daug atsakinga ir svarbi institucija, kad mes galėtume leisti sau kaip nors supaprastinti procedūrą, kaip ten patenkama. Aišku, kad visada atsakomybė yra tų, kurie teikia kandidatus, bet mums turbūt patiems reikia irgi susitelkti, kai mes balsuojame už vienus ar kitus kandidatus. Taigi aš kviečiu jus sugrįžti į Kultūros komitetą, ten mes taip pat turime daug svarbių darbų. Ačiū.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Garbusis komiteto pirmininke, nenorėčiau sutikti su viskuo, ką jūs sakote. Mūsų priedermė Seime, jei matome nesprendžiamas užsitęsusias problemas, kurias pripažįsta teisės profesūra, mūsų uždavinys jas aktualizuoti.

O kas man padėjo konkrečiai? Tai padėjo man rengti mano padėjėja teisės magistrė, kitas yra mano minėtų profesorių mokinys, einantis teisės studijas. Taigi dirbo mano konkrečiai komanda be jokių pašalinių iš šono. Kaip mums pavyko, taip, toks yra mūsų siūlymas.

O aš manyčiau, kad visa tai, ką jūs pasakėte, galime toliau kartu visi tobulinti, kad ta problema būtų išspręsta. Kaip sakiau, į visas svarbias pareigas Europos struktūrose mes sugebame išrinkti, nusiūsti tiksliai viską, o čia nesugebame patvirtinti savo Konstitucinio Teismo teisėjų. Todėl aš ir esu tribūnoje, kad taisytumė tą padėtį. Aš čia taip ne kaip teisininkas atsakiau.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega Tumėnai. Klausimų dar būtų, bet, deja, numatytas laikas baigėsi. Kadangi, matau, motyvų yra ir už, ir prieš, tai balsuosime numatytu laiku. Pirmiausia motyvai už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Neplanavau pasisakyti, aišku, palaikau, bet po komiteto pirmininko nelabai kultūringo pasisakymo norėčiau kultūringai pasakyti, kad mes turime Seimo statutą, kuris leidžia kiekvienam Seimo nariui bet kokią sritį analizuoti ir pristatyti čia, iš tribūnos, įvairius projektus. Tai nėra draudžiama. Prisiminkite, jūs patys, gerbiamas pirmininke, pristatinėjote kitų sričių įstatymus praeitoje kadencijoje. Prašyčiau šiuo atveju šiokios tokios pagarbos. Ačiū. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nematau prasmės šio projekto ir man keistas jo siūlymas dėl įvairių aplinkybių. Pirma, aš pasigendau logikos, kai kolega stovėdamas čia, tribūnoje, sako, aš nesu teisininkas ir remiasi anonimine teisininkų, profesorių dar netgi, nuomone. Aš noriu pasakyti, kad visi socialiniai mokslai yra subjektyvūs, intersubjektyvūs ir visados priklauso nuo tam tikrų interpretacijų. Lietuvos istorikų interpretacija skirsis nuo Rusijos istorikų interpretacijos, na, o teisininkų ceche tai jau tų interpretacijų atrasime labai skirtingų ir įvairių. Todėl čia nereikėtų profesūra remtis, nes čia vieni kažką remis, kiti kažką paneigs. Reikėtų vadovautis argumentais, logika, kuri mums atrodytų čia priimtina ir įtikinama.

Taip, yra problemų, kad mes nepaskiriame teisėjų, bet kas ne kas, o valstiečiai ją ir sukūrė. Juk buvo siūlomos kandidatūros, kas jas blokavo – valstiečiai. Tai dabar raginimas Seimo pakeitimais spręsti tas problemas nieko nereiškia. Jokie raginimai ar Statuto pakeitimai to neįgalins, reikia tiesiog geranoriškumo, o tas politinis geranoriškumas arba yra, arba nėra, neretai jo nėra. Ir siūlytojų pusė, kas kandidatūrą siūlo, irgi galėtų pirma labiau paderinti su ta valdančiąja dauguma, tarkime, valstiečiais, kurie ten buvo, dar ką, gal tada nebūtų kaktomušos. Tai čia iš įvairių pusių yra tam tikro nesusikalbėjimo, nesusišnekėjimo ir nereikėtų čia už tai ieškoti sprendimo primant kodeksus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Matau, dėl vedimo tvarkos V. Juozapaitis per šoninį mikrofoną. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Kadangi komiteto pirmininko pavaduotojas R. Šarknickas pamokė mane kultūros, aš noriu jam viešai padėkoti. Iš tikrųjų vien todėl reikėjo ateiti į Seimą, kad išklaudyčiau jūsų pastabų, jūs tikrai turite talentą.

O dėl S. Tumėno, na, iš tikrųjų mes kolegos, bendraujame labai artimai ir tikrai turime bendrų darbų ir siekių. Bet yra dalykų, kur reikia suvokti ir kompetencijos ribas ir nediskretiduoti tiesiog tos temos. Juo labiau, sakau, frakcijoje turite buvusią Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę, kuri yra tikrai labai kompetentinga, ir visi kiti. Tiesiog, kad nepadarytume juokais tų dalykų, kurie tikrai yra labai rimti ir spręstini. Aš nekvestionuoju pačios problemos ir nesakau, kad jūs negalite to daryti, gink Dieve, aš tik nusistebėjau, kad taip gali būti. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkui. Balsavimas numatytu laiku.

16.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ projektas Nr. XIVP-110(2) (svarstymas)

Toliau einame prie kito darbotvarkės 2-10 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ projektas Nr. XIVP-110(2). Pranešėjas – A. Žukauskas. Prašau. (*Balsai salėje*)

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiamieji Seimo nariai, leiskite jums pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais“ projekto Nr. XIVP-110(2). Komitetas apsvarstė, komitetas priėmė domėn Teisės departamento išvadą, kad Seimo nutarimas leidžia skelbti iškilių asmenybių, nusipelnusių Lietuvos valstybingumui, mokslui, menui ir kultūrai, jubiliejus, pradedant nuo 100-ųjų metinių ir kas 25-erius metus. Todėl Seimo komitetas, pritardamas šitam siūlymui, patobulino jį ir siūlo pritarti dėl 2026 metų paskelbimo Žemaičių vyskupo Motiejaus Kazimiero Valančiaus metais, tai yra kada bus 225 metai. Tai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūs pristatėte komiteto nuomonę. Čia toks žanras, kad klausimų nesulauksite.

Dabar kviečiu kitą pranešėją, tai yra Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos atstovą V. Rakutį. Prašau.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamieji, mes tikrai norime pastebėti, kad mūsų Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija atkreipė dėmesį į pasiūlymus žiūrėti rimčiau į datų skyrimą ir nedaryti kas 10 metų, bet kas 25 metai. Ir labai džiaugiamės, kad į komisijos pasiūlymą komitetas atsižvelgė. Dėkui. 2026 metai.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. Dabar diskusija, kurioje nori dalyvauti keletas kolegų. Pirmasis – A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, mes turime galimybę pagrįstai didžiuotis, kad Lietuvos istorija turtinga legendinių istorinių asmenybių, palikuonių gilų pėdsaką mūsų valstybės gyvenime formuojant ir puoselėjant papročius ir tradicijas. Kiekvienos kartos, taip pat ir mūsų kartos šventa pareiga išsaugoti jų atminimą būsimoms kartoms.

Šiomet minime tauraus vyskupo, didžiojo šviesuolio, rašytojo, istoriko, lietuvių kalbos sergėtojo, tautos budintojo ir blaivybės apaštalo M. K. Valančiaus 220 gimimo metines. Man tai džiugu pasakyti ir simboliška, ir labai malonu, kad M. K. Valančius gimė netoli mano gimtosios Kretingos, rytinėje Kretingos rajono teritorijos dalyje, Nasrėnų kaime, dabartinėje mano rinkimų apygardoje. Aš drįsčiau šiek tiek apgailestauti, kad šią taurią asmenybę mes prisimename ne taip dažnai, kaip derėtų, proginėmis datomis, tačiau būtent 2021 metai suteikia mums visiems kilnių galimybių dar kartą atsiversti M. K. Valančiaus gyvenimo knygą ir įvertinti milžiniškus jo nuopelnus tėvynei ir tautai.

Žvelgdami nuo aukštos laiko kalvos regime, kad tai buvo viena didžiausių XIX amžiaus Vidurio Lietuvos religinio, kultūrinio, politinio gyvenimo asmenybių. Jo iš sielos gelmių sklindančių žodžių anuomet suklusę klausėsi Žemaitijos bažnyčiose susirinkę žmonės, jo skvarbios mintys daugeliui padėjo atrasti kelią į Dievą, pažinti gyvenimo pilnatvės džiaugsmą. M. K. Valančius išties buvo kūrėjo pašauktasis ir išrinktasis. Šio išmintingo ir talentingo ganytojo akiratyje visada buvo lietuvių tauta, jos istorijos ir kalbos puoselėjimas. Būtent ši švietėjiška veikla ryškiai nušvietė anuomet įsigalėjusias tamsumas, pažadino žmonių tautines ambicijas, parodė kelią link doros ir prasmės. Šiuo sunkiu svetimųjų priespaudos metu M. K. Valančiaus švietėjiška veikla, jo troškimas išblaivinti parapijiečius, suteikti jiems jėgų pakilti nuo žemės ir pažvelgti į dangų, manau, prilygo žygdarbiui. Deja, tenka pripažinti, kad šio blaivybės apaštalo žodžiai ir darbai liko svarbūs, aktualūs ir XXI amžiuje. Jo įžiebta blaivybės sąjūdžio jėga turėtų tapti ta amžinąja ugnimi, kuri kartų kartoms primintų tragišką žmogaus nuopuolį ir kviestų neprarasti vilties.

M. K. Valančius buvo išties universalus, plačių pažiūrų dvasininkas, jam visada rūpėjo tautiečių bėdos, socialiniai reikalai, šeimos tvirtumas. Žvelgdami į jo rūpestį dėl lygiateisiško žmogaus vaidmens, turtinio, luominio bei tikiybinio santuokoje gyvenančių asmenų sutapimo, galime įvardyti M. K. Valančių kaip vieną pirmųjų lygių galimybių propaguotojų. Neįmanoma trumpai apibrėžti didžiojo lietuvių nuopelnų ir idėjų. Akivaizdu, kad šiame globalaus ir sykiu nerimo kupiname amžiuje aiškiai skamba M. Valančiaus testamento žodžiai: „Norėčiau ir po mirties būti jums naudingas, žinote patys, kaip būdamas vyskupu jus mylėjau ir jūs mane mylėjote, net smertis pagaliau neįveiks išgaišinti tos meilės. Ir antrame amžiuje melsiuos už jus, kaip vaikus savo,

kaip meldžiau gyvas būdamas.“ Tad švęskime, prisiminkime ir likime ištikimi M. Valančiaus priesaikai blavia galva dirbti tėvynei, mylėti kiekvieną žmogų, neparkartojamą Dievo kūrinį.

Labai palaikau M. Valančiaus metų paskelbimo idėją ir džiaugčiausi, jei šis sprendimas būtų priimtas pakankamai anksti – tai sudarytų galimybę atitinkamai pasiruošti jo pagerbimui 2026 metais. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Antanai. Kitas diskutantas – K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Tema, kurią labai mėgstu, tiesą sakant, žiauriai mėgstu. Šį kartą man patinka tai, kas yra siūloma. Todėl, kad siūloma iš anksto, pasirengiant, asmenybė yra verta dėmesio. Neturėčiau, ką pasakyti. Būtų gerai, kad iki to laiko neapaugtų tie metai dar visokiais krepsinio, suvalkiečių, subatiečių, batų, nežinau, dar kieno nors metais, bet jie apaugs. Ir vėl bus nugramzdintos vertybės įvairiausio plepėjimo ir tuščio politikavimo sraute. Paskelbkime, bet išsipareigokime kartu, kad 2026 metai toliau ir būtų M. Valančiaus metais, o ne devaluokime dar visokiomis kitomis savo idėjomis *fixe*.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolega. Kviečiu į tribūną R. Šalaševičiūtę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, gal kas tiesiog užmiršo, tad noriu priminti, kad šis projektas yra teikiamas nuo Seime esančios Žemaičių laikinosios grupės. Projektą pasirašė 16 žemaičių. Teikimo metu, kodėl mes teikiame, paaiškinau, tačiau vėlgi primenu, kadangi šiandien manęs klausia, kodėl žiūrite taip toli į priekį? Teikime buvo prašoma pritariti, kad M. Valančiaus metai būtų šie metai – 2021 metai, tai yra 220 metų nuo M. Valančiaus gimimo, tačiau Kultūros komisijos pirmininkas labai aiškiai išsakė savo poziciją, kuri privertė peržiūrėti, kaipgi būtų geriau.

Teisingai pasakė K. Masiulis, žemaitis, kad iš tikrųjų pasiruoštume tinkamai. Taip ir buvo apsispręsta, kad mums būtų labai gerai šiais metais paskelbti 2026 metus M. Valančiaus metais, nes šiais metais vyksta labai daug renginių. Šiandien gavau prašymą atkreipti dėmesį į tai, kad Žemaitijos mokyklose vyksta M. Valančiaus skaitiniai. Aš paprašysiu patikslinti, kuriose mokyklose, nes iš viso yra septynios Motiejaus Valančiaus gimnazijos, kad ir kiti žemaičiai mūsų Seimo nariai galėtų kaip nors dalyvauti.

Taip pat vyksta tam tikras pritarimas, galbūt ne vyksta, o tam tikras didelis pritarimas yra Bažnyčios, kad būtų pradėta didesnė sklaida, ypač tarp jaunimo, moksleivių, apie vyskupo M. Valančiaus nuopelnus Lietuvai. Būtent Švietimo ir mokslo komitete buvo apsitarta, kad jau 2024 metais reikalinga programa, ką mes turime padaryti, kad tikrai paminėtume, įamžintume mūsų garbaus lietuvio, žemaičio M. Valančiaus atminimą. Todėl aš tikrai manau, kad jūs, gerbiami kolegos, Seimo nariai, neliksate abejingi ir pritarosite šiam projektui, kad jis būtų tinkamai ir laiku, atėjus 2026 metams, įgyvendintas ir pagerbtume vyskupą M. Valančių.

PIRMININKĖ. Dėkui pasisakiusiems. Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Nebeturiu ką pridurti, motyvus pasakiau, nenoriu tuščiai gaišinti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš nesu prieš iš principo, bet pasakysiu, kodėl čia užsirašiau. Kai pamačiau, kas yra pranešėjai, pamačiau, kad yra iš Laisvės partijos, tai mane šiek tiek nustebino, kad būtent blaivybės atstovas, 2026 metai bus jo metai. Tačiau aš labiau būčiau linkęs, kad šie metai būtų buvę švenčiami, nes šiais metais jūs ketinate atlaisvinti alkoholio vartojimą, laiką ir panašiai. Būtų kur kas tikslingiau tai daryti. Norėtusi, kad jūsų palaikymas dėl 2026 metų išties būtų toks tikslingas, nes mes turime problemą Lietuvoje dėl alkoholio vartojimo, kur išties dar yra daug darbo. Mano toks palinkėjimas būtų balsuoti irgi už, bet prisiminkite ir šį būsimą jūsų įstatymo projektą, kurį teiksime, ko gero, rudens sesijoje ar šioje sesijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Matau, dėl vedimo tvarkos – A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiama posėdžio pirmininke, ačiū. Tikrai nieko nesiūlysiu, bet kadangi R. Šarknickas čia palinkėjimus dalija visiems, aš taip pat norėčiau palinkėti. Šiomet yra paskelbti Europos geležinkelių metai. Tai dažniau važinėti geležinkeliais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai buvo išsakyti, bet vis dėlto neišgirdau tokio didelio prieštaravimo, gal mes galime sutarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Taip. Tai tik nebuvo A. Vinkaus ryžtingo taip. Tvarka. Fiksuoju, kad bendru sutarimu.

16.53 val.

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-246 (pateikimas)

Einame prie kito 2-11 klausimo – Asociacijų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-246. Pranešėja – A. Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, pristatau Asociacijų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šio projekto tikslas yra asociacijoms numatyti pareigą savo metinėse ataskaitose ne tik pateikti duomenis, kiek yra šioje organizacijoje narių, bet ir skaičių narių, kurie yra sumokėję nario mokesį už praėjusį ataskaitinį laikotarpį.

Vėl noriu priminti diskusijas Ateities komitete, kai nevyriausybinės organizacijos išsakė savo susirūpinimą dėl duomenų netikslumo, nebuvimo, neatvėrimo ir iš to kylančių pasekmių. Duomenys apie asociacijų narių, kurie moka nario mokesį, skaičių yra labai svarbūs, nes būtent jie parodo, o ne faktinis narių skaičius, kiek tų žmonių remia tos organizacijos veiklą ir tikslus. Šie papildomi duomenys gali būti naudingi ne tik statistikoje, tačiau ir kaip papildomas kriterijus, vertinant konkrečios organizacijos gyvybingumą. Būtent organizacijos išlaikymo pareigos vykdymas, o ne formali narystė geriau parodo asociacijos narių įsitraukimą į asociacijos veiklą. Tokios informacijos turėjimas padėtų išsklaidyti abejones dėl to, kad kai kurios asociacijos galimai tik prisidengia dideliu narių skaičiumi, bet jų efektyviai neįtraukia į savo veiklą. Dar daugiau, kai kurios organizacijos neveiklių ir net ne visai pritariančių narių taip ir neišbraukė iš savo sąrašų dėl to paties dalyko, nes sumažės jų dydis ir įtaka. Tai, manau, yra ir skaidrumo klausimas, nes jis išryškina tuos žmones, kurie dirba neaktyviai ir parodo tikrąjį tos asociacijos veidą.

Gerbiami kolegos, leiskite pacituoti vienos nevyriausybinės organizacijos vadovių atsiųsto laiško vieną sakinį, kuriame ji rašo: „Situacija su asociacijomis yra labai liūdna: apsimetama dideliais, siekiama bet kokia kaina įgyti įtaką, pamirštant viešąjį interesą ir dėl ko asociacija buvo įsteigta.“

Taigi, kolegos, pamirštame viešąjį interesą ir dėl ko asociacija buvo įsteigta. Manau, kad tai yra svarbus dalykas, ir kviečiu balsuoti už. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkui, pranešėja. Pirmas E. Pupinis nori paklausti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, mano klausimas susijęs su Teisės departamento išvada. Iš tikrųjų tos asociacijos nėra taip noriai steigiamos. Iš tikrųjų tas visuomeninis aktyvumas nėra didelis. O jūs norite užkrauti dar daugiau papildomų funkcijų, neva nepasitikėjimo tam tikrą fragmentą pačiomis asociacijomis. Jos gali puikiai tvarkytis. Tai galbūt tegul teikia narius, ataskaitas ir to pakanka. Kodėl jūs norite visokių kitokių duomenų, pavyzdžiui, gal ir kitokių dar užsineršite. Tai ar to tikrai reikia? Ir Teisės departamentas tą pasako.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, Ateities komitete nevyriausybinės organizacijos pačios išsakė šitą lūkestį. Kadangi nėra tikslūs duomenys, jeigu jūs prisimenate, aš praeitą posėdį, man atrodo, antradienį, pristačiau dėl Labdaros ir paramos įstatymo, tai noriu pasakyti, kad pačios organizacijos nerimauja dėl to, kad nėra tikrų duomenų, ir tas iškreipia konkurencijos sąlygas. Nėra aišku, kiek tų organizacijų iš viso yra įregistruota. Mes, kaip politikai, dažnai remiamės šitų organizacijų vertinimu, tinka tas įstatymo projektas, netinka tas įstatymo projektas. Bet mes turime tokių organizacijų, kur yra vos ne vienas žmogus. Aš manau, kad tai tik pridėtų skaidrumo, nes mokėjimas nario mokesčio ir parodo, kad iš tikrųjų tiems žmonėms, kurie susibūrė į vienokią ar kitokią organizaciją, tai yra svarbu, kad jų veikla yra svarbi.

Aš dar kartą noriu priminti, kad tai pačių nevyriausybinių organizacijų siūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kitas klausiantis – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, šiuo įstatymu, be abejo, tam tikra biurokratinė administracinė našta asociacijoms tikrai didės, bet tai būtų pateisinama, jeigu tikslas būtų teisingas ir reikalingas. Bet aš noriu jūsų paklausti, skaičiau aiškinamąjį raštą. Jūs akcentuojate, kad šio įstatymo pataisos reikia tam, kad būtų išsiaiškinta, ar tos asociacijos yra pajėgios, ar jos atstovauja kam nors, ar už jų nieko nėra. Bet ar jūs nemanote, kad suformuluotomis nuostatomis diskriminuosite tas asociacijas, kurios nerenka nario mokesčio?

Antras dalykas. Ar nemanote, kad tuo įvedate tam tikrą turto ceną pilietiniam ir politiniam atstovavimui, nes, kaip suprantu, svaresnės bus tos, kurios turi daugiau pinigų ir daugiau surenka iš savo narių? Ačiū.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Susibūrusios organizacijos turi iš kažko gyventi ir dažniausiai tai būna nario mokestis. Žinoma, yra ir kitų šaltinių, bet tai vienas iš pagrindinių dalykų. Todėl manau, kad yra labai svarbu ir nevyriausybinėms organizacijoms būti skaidrioms. Daugelis, kiek aš žinau... Aš net nelabai žinau, kokia yra organizacija, gal jūs galėtumėte patikslinti, kuri neturi šitų mokesčių, nario mokesčio. Aš nežinau tokios organizacijos. Galbūt yra kokios nors.

Bet vėlgi noriu atkreipti jūsų dėmesį. Jeigu jūs pasižiūrėsite į Registrų centro duomenis, kur tos organizacijos registruojasi, iš tikrųjų kyla klausimų, ar vienas žmogus, pasivadinęs tam tikra organizacija, gali atstovauti jai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų asociacijos forma yra gana populiarai steigiant įvairias įstaigas ir organizacijas, todėl toks reikalavimas paliestų daugybę įkurtų įstaigų, kurios buvo įkurtos remiantis Asociacijų įstatymu. Kai kurios jų, pavyzdžiui, Rotary klubai, labai skrupulingai laikosi nario mokesčio mokėjimo taisyklių, kitoms asociacijoms nario mokesčiai nėra esminės pajamos, kadangi lėšos yra telkiamos iš kitų lėšų šaltinių. Ar nemanote, kad toks išsipareigojimas vis dėlto būtų labiau administracinė našta, bet ne naudą teikianti informacija. Ar nebūtų logiška galbūt teikiamos informacijos turinio apimtį leisti nustatyti pačiai asociacijai?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų mes turime patirties ir tą vėlgi išsako pačios nevyriausybines organizacijos, kad registruodamosi Registrų centre jos dažnai nepateikia jau ir dabar teisės aktuose reikalaujamų duomenų. Manau, kad labai svarbu, kad mes turėtume tuos duomenis. Šis papildomas vienas punktas, nemanau, kad čia kažkaip labai iškreips. Aš manau, kad čia yra labiau tokio geranoriškumo, skaidrumo klausimas. Norime mes būti sąžiningi, teisingi, atviri ar mums geriau nuslėpti, kiek čia yra mūsų iš tikrųjų ir ką mes čia veikiame, kam mes atstovaujame. Dar kartą primenu, kad pačios organizacijos dėl to nerimauja ir iškreipiama yra konkurencija, o iš tikrųjų neturint informacijos, kas yra kas, tikrai yra sunku.

PIRMININKĖ. Dėkui. I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, noriu pasiteirauti, kodėl šią pataisą norite pritaikyti išimtinai tik asociacijoms? Yra ir kitų formų, kur nariai moka nario mokestį ir taip pat galėtų pateikti informaciją apie tai. Kodėl mes teisėkūroje, čia, Seime, svarstome tik vieną dalį? Aš girdėjau tuos pasiūlymus iš nevyriausybinių organizacijų sektoriaus, bet jeigu mes bandome įvesti skaidrumą nevyriausybiniame sektoriuje, pavyzdžiui, tai liečia ir politines partijas, man atrodo, turėtume žiūrėti kompleksiskai. Kodėl paėmėte tik vieną dalį iš viso sektoriaus?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Miela kolege, aš paėmiau vieną įstatymo projektą. Man iš tikrųjų būtų turbūt sudėtinga čia turėti, nežinau, kokius penkis ar dešimt tokių projektų. Bet tikrai pritarčiau jūsų nuomonei, kad skaidrumas turėtų būti. Tai būtų kitų teisės aktų objektas.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ir paskutinis J. Pinskus.

J. PINSKUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, aš suprantu, kad jūsų šios pataisos tikslas – identifikuoti tas asociacijas, kurios prisidengia labai skambiais pavadinimais, ypač Lietuvos, o už jų realiai stovi labai mažai arba išvis keletas žmonių, kaip nors išsiaiškinti per ataskaitas ir per nario mokestį, kam iš tikrųjų jos atstovauja. Mano klausimas būtų toks: ar užtektų tik nario mokesčių ataskaitose, ar reikėtų dar kaip nors truputį sugriežtinti ir pasižiūrėti, nes iš tiesų kartais asocijuotos struktūros, už kurių stovi du, trys žmonės, prisistato kaip Lietuvos ten kažkokie ir mėgina dirbti ir Seime, ir visur kitur?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Jūs labai teisingi, bet tikriausiai jau ir dabar mes turime daug ataskaitose tokių vietų, kurių tos organizacijos neužpildo, tiesiog užrašo ataskaitos pavadinimą, vieną kitą punktą, ir tiek. Manau, kad pirmas žingsnis tikriausiai turėtų būti išsireikalauti, kad būtų vykdomi jau dabar esantys teisės aktai. Tada, turint patirties, galbūt mums to ir užteks, nereikės papildomų punktų. Žinoma, jeigu matytume kokią nors spragą ar kokių nors duomenų nebuvimą, tą

reikėtų padaryti, bet aš siūlyčiau pirmiausia, kad būtų vykdomi tie teisės aktai, kurie dabar yra, tačiau jie yra ignoruojami.

PIRMININKĖ. Dėkui pranešėjai, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už ir prieš. Už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, manau, kad tikrai nevyriausybinių organizacijų veiklos skaidrumas turėtų būti. Iš tikrųjų galų gale siūlomas reguliavimas paragintų ir pačias nevyriausybinės organizacijas būti daug aktyvesnes ir, matyt, neimtuoti veiklos, o tikrai realiai dirbti. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkui. Motyvai prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų yra pakankama asociacijų kontrolė. Ir esmė tikrai nėra nario mokeskis, ypač esmė buvo, kaip susirinkti daugiau lėšų iš pajamų mokesčio, tą 1,2 %. Čia buvo problema, bet ją išsprendėme, kai privertėme Mokesčių inspekcijai teikti ataskaitas. Praeitą kadenciją buvo tas įstatymo projektas priimtas, čia buvo mūsų su I. Šimonyte siūlytas, ir, manau, pakanka. Todėl, kad nario mokesčio rinkimas neparodo pačios asociacijos kokybės. Kokybę parodo jų veikla, ką viena ar kita asociacija padaro. Aišku, priežiūros reikia, kad nebūtų taip, kad renkama po 1,2 % ir jokios veiklos nevykdo. Tik paprasčiausiai įdarbinti žmonės. Tai čia kitas klausimas. Bet tai tikrai nėra kiek nesusiję su nario mokesčiu, kuris yra privalomas arba neprivalomas. Šiuo atveju tikrai nemanau, kad tie, kurie sunėša daugiau pinigų patys, bet galbūt geria susėdę kavutę ir bendrauja, yra naudingesni už tuos, kurie galbūt surenka pinigų, sprendžia visuomenei svarbias problemas. Todėl tikrai nematau argumentų, kam keisti to įstatymo projektą, kai iš esmės tie duomenys nieko nepasako. Tikrai nepritariu tokiems įstatymų projektams. Kaip ir Teisės departamentas, manau, kad tai yra paprasčiausiai tam tikra dar viena administracinė našta ir gal kažkoks kriterijus, kuris galbūt tiems, kurie susirenka, susimeta pinigų gerti kavos, o ne veiklai, argumentas, kad gautų kur nors daugiau pinigų. Tikrai nereikalingas toks teisės aktas.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos. Kadangi nuomonės išsiskyrė, balsavimas numatytu laiku, kuris jau netrukus. Manau, kad nelabai ir vėluosime pagal darbotvarkę.

17.07 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-259, Baudžiamojo kodekso Nr. XIII-1844 39² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-260, Civilinio kodekso Nr. VIII-1864 6.253 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-261 (pateikimas)

Ir dabar į tribūną kviečiu L. Girskienę, ji pristatys paketą klausimų, susijusių su Pranešėjų apsaugos įstatymu. Klausimas 2-12 – projektas Nr. XIVP-259 ir du susiję projektai. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas vakaras. Debiutuojau su pirmuoju savo projektu. Iš tikrųjų jis yra kilęs iš mano patirties, kas yra susiję su aplinkosaugos bylų nagrinėjimu. Prašau visų dėmesio, kadangi tai yra didelis valstybės interesas.

Baudžiamojo proceso paskirtis ginant žmogaus ir piliečio teises bei laisves, visuomenės ir valstybės interesus – greitai, išsamiai atskleisti nusikalstamas veiklas. Teisėsaugos institucijos deda visas pastangas, kad kuo daugiau nusikalstamų veikų būtų ištirta. Tačiau, kaip teigia tyrėjai, ikiteisminio tyrimo pareigūnai, sunkiausiai sekasi atskleisti ir ištirti sunkius ir labai sunkius nusikaltimus. Asmenys apie sunkius ir labai sunkius nusikaltimus praneša nenoriai, atsisako bendradarbiauti su ikiteisminio tyrimo pareigūnais atskleidžiant tokius nusikaltimus, nors būtent sunkūs nusikaltimai yra tie, apie kuriuos labiausiai nori sužinoti teisėsauga. Asmens nenoras bendradarbiauti su teisėsaugos pareigūnais, atskleidžiant sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, galbūt yra susijęs su tuo, kad tokie pranešėjai nėra atleidžiami nuo baudžiamosios atsakomybės ir už padarytą nusikaltimą atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Labai džiaugiasi praėjusios kadencijos Seimu, kai 2017 metų lapkričio mėnesį buvo pagaliau po ilgų svarstymų priimtas Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas, kuriuo buvo nustatytos apie pažeidimus įstaigoje pranešusių asmenų teisės ir pareigos, jų teisės, apsaugos pagrindai ir formos, taip pat šių asmenų apsaugos skatinimo ir pagalbos jiems priemonės. Po šio įstatymo priėmimo tikrai padaugėjo atvejų, kai žmonės praneša apie jiems žinomus nusikaltimus, tačiau vis dėlto Pranešėjų apsaugos įstatyme yra tam tikrų spragų, mano manymu. Aš kviečiu su-

sivienyti Seimo narius ir pradėti diskutuoti šita tema. Iš tiesų paskutiniu metu nuskambėjo labai daug garsių bylų. Viena iš jų – „Grigeo“ skandalas, „Ekologistika“, taip pat ne viena byla yra susijusi su žala finansų sistemai, valstybės finansų sistemai.

Kviečiu palaikyti mano iniciatyvą, diskutuoti šita tema ir ieškoti sprendimo būdų. Tai trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkui, pranešėja. Sveikinimai su debiutu. Pirmasis paklausti nori M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, iš tikrųjų suprantu jūsų gerą valią ir labai palaikau jūsų idėją, bet turiu šiek tiek nerimo dėl to, kokiu keliu pasirinkote įgyvendinti jūsų iškeltą idėją. Aš suprantu, jeigu atleidžiame nuo baudžiamosios atsakomybės, nors šiuo atveju siūlote ir už labai sunkią nusikalstamą veiką, galime įsivaizduoti, labai sunki tai yra dešimt metų ir daugiau reali laisvės atėmimo bausmė, tai yra organizuotas nusikalstamumas žudant žmones. Taip, jūs norite juos atleisti. Tai čia klausimas pakabintas.

Antras dalykas, kuris man atrodo ne mažiau svarbus, tai yra civilinė atsakomybė. Baudžiamoji – tai yra santykis su valstybe. Valstybė atleidžia, nes susitari su valstybe, bet žala, kurią padarei žmogui. Kaip valstybė gali atleisti nusikaltimą padariusį žmogų nuo atsakomybės atlyginti žalą, padarytą kitam žmogui? Ar galite paaiškinti?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labai džiaugiuosi, kad jau pradėjote galvoti ir ima kilti klausimų. Iš tikrųjų, jeigu pritarumėte, kad projektas būtų pateiktas svarstyti, aš manau, išdiskutuotume. Aš visiškai suvokiu, kad turi būti sudėti saugikliai, kad žmonės nepradėtų piktnaudžiauti šiomis nuostatomis. Pranešti reikėtų iki tam tikro momento. Tiesiog aš nesu teisininkė. Manychiau, reikėtų plačiau dar išdiskutuoti su teisininkų bendruomene, kokius saugiklius sudėti, kad nekiltų jūsų minimos bėdos.

PIRMININKĖ. Dėkui. Toliau klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Noriu paklausti pranešėjos. Kokia konkrečiai, nežinau, byla, aplinkybė lėmė, kad jūs nusprendėte siūlyti tokią iniciatyvą? Ir ar konsultavotės su baudžiamosios teisės specialistais, ekspertais dėl tų atleidimų ir kitokio reguliavimo? Kaip ir prieš tai klausė ponas M. Majauskas, iš tiesų kyla daug klausimų dėl šitos iniciatyvos palaikymo. Gal galėtumėte plačiau pakomentuoti, ar konsultavotės ir kas konkrečiai lėmė tokios iniciatyvos atsiradimą?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iniciatyvos atsiradimą lėmė būtent konkrečiai „Grigeo“ byla. Kadangi tenka pačiai aktyviai dalyvauti ir bendradarbiauti su teisėsauga, tai ikiteisminio tyrimo pareigūnai skundėsi, kad asmenys, kurie dalyvavo šitoje visoje veikloje, nenoriai bendradarbiauja, nenoriai teikia informaciją, žinodami, kad vis tiek jie sulauks baudžiamosios atsakomybės, ir panašiai. Tai atsakant į klausimą, kas paskatino, būtent konkretus šitas atvejis.

O dėl konsultacijų, kiek teko bendrauti su ikiteisminio tyrimo pareigūnais, tokį tekstą aš ir surašiau. Teisės departamentas, aš matau, didelių pastabų neturėjo. Matyt, yra saugikliai, kurie apsaugotų nuo piktnaudžiavimų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Paskutinis klausia R. Lopata.

R. LOPATA (LSF). Ponia Ligita, aš turiu tik vieną trumpą klausimą... (*Triukšmas salėje*)

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš negirdžiu jūsų, atsiprašau.

PIRMININKĖ. Kolegos, kolegos! Atsiprašau, truputėlį tyliau, nes sunku girdėti vieniems kitus diskutuojantiems.

R. LOPATA (LSF). Ponia Ligita, turiu tik vieną klausimą, kuris liečia patį Pranešėjų apsaugos įstatymą. Klausimas būtų toks: ar yra šitame įstatyme nuostata, apibrėžianti, kada nutrūksta pranešėjo statusas arba jo netenkama.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Pranešėjų apsaugos įstatyme turi būti tokia nuostata. Aš dabar konkrečiai jums neatsakysiu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai. Už kol kas nematau, prieš – S. Šedbaras. Prašom. Gerbiama Ligita, jūs galite grįžti į savo vietą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiama kolegos, skeptiškai vertinčiau tą kompleksinį klausimą, nes tai susiję ir su Kodekso keitimais, ir iš tiesų tokį projektą galėtų teikti Vyriausybė, iš visų pusių išnagrinėjusi.

Kita vertus, jau yra praktika Aukščiausiojo Teismo, kuris aiškiai pasakė, kad už sunkius tyčinius nusikaltimus tokių nuolaidų valstybė negali taikyti.

Ir trečias dalykas, aš visiškai negaliu suprasti, kuo čia dėta „Grigeo“ byla? Man atrodo, kad „Grigeo“ byloje nėra bendradarbiavimo dėl to, kad įmonė bijo milijoninės žalos už aplinkos teršimą atlyginimo, ir čia jau su Baudžiamuoju kodeksu vargu ar kas nors yra bendro. Aš labai skeptiškas dėl tokių pasiūlymų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kadangi yra prieštaraujančių nuomonių, balsuosime visai netrukus. Tuomet, kolegos, kviečiu rinktis į savo vietas, balsuosime.

17.16 val.

Informaciniai pranešimai

Bet kol jūs renkatės, aš įgarsinsiu štai tokį pareiškimą dėl laikinosios grupės, tai yra Mažosios Lietuvos draugų grupė. Laikinosios grupės pirmininku išrinktas L. Kasčiūnas, pavaduotoju – A. Pocius. Tai yra 21 Seimo nario grupė, kuri neabejotinai gerai padirbės minėtais klausimais.

17.17 val.

Seimo narių pareiškimai

Matau, dar ne visi susirinkę ir pagal darbotvarkę turime tris minutes, tad gal eikime prie Seimo narių pareiškimų. Pirmąją į tribūną tuomet kviečiu L. Girskienę. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Vėl ta raudona prie tribūnos, taip. Gerbiami kolegos, šį Didįjį ketvirtadienį noriu palinkėti jums, jūsų šeimoms gražaus pasibuvimo prie Velykų stalo, susikaupimo ir džiaugsmingo atgimimo laukimo.

Deja, labai liūdna, kad sportininkai, turizmo sektorius, kavinių, restoranų savininkai ir jų darbuotojai negalės sau leisti skalesnio Velykų stalo, dovanų savo vaikams. Noriu kreiptis į Vyriausybės vadovę I. Šimonytę ir paraginti stoti prieš žmones į tribūną ir aiškiai pasakyti, kada jie sulauks pažadėtos paramos. Atsakykite, kada šių sektorių darbuotojai galės nupirkti batus, rūbų pavasario sezonui savo vaikams?

Gerbiamą Ministrę Pirmininkę, paraginkite savo ministrų kabinetą mažiau laiko leisti darbo metu feisbuke ir tiktoke ir daugiau dėmesio skirti pandemijos padarinių valdymui. Būtent Vyriausybė valstybėje įstūmė žmones į tokią situaciją, todėl labai prašau pagaliau imtis veiksmų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui.

Kadangi lygiai sueina laikas, pradedame balsavimą.

Pradedame nuo darbotvarkės 2-1 klausimo – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-267. Balsuojame. Pateikimas. Kolegos, kiti klausimai bendru sutarimu. Man indikuoja, kad... (*Šurmulyš salėje*) Balsavimas nutrauktas. Prašom. Dėl vedimo tvarkos.

J. JARUTIS (LVŽSF). Šitam klausimui buvo pritarta bendru sutarimu. Seimo Pirmininkės prašyta dėl skubos, tam taip pat buvo pritarta. (*Balsas salėje*) Mano ten raudonai yra pažymėta rašte. Ir nustatyta data balandžio 15 diena.

PIRMININKĖ. Ačiū, pasitikslinome su Sekretoriatu. Jūs teisus. Tuomet dėl šito klausimo fiksuojame, kad bendru sutarimu.

17.20 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5031(2) (pateikimo tęsinys)

Einame prie kito darbotvarkės klausimo. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5031. Balsuojame.

Užsiregistravo 92, balsavo 91 Seimo narys: už – 49, prieš – 9, susilaikė 33. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – VVSK, papildomi – BFK ir Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 20 dieną.

Prašom. Dėl vedimo tvarkos – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų savivaldybėms primetamos funkcijos. Pagal teisės aktus turi būti numatytas ir finansavimas. Prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Siūlymas išgirstas, fiksuojame. Ar sutinkate, ar turite prieštaravimų? Sutinkame.

17.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-376 (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. XIII-533 „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-376. Balsuojame.

Užsiregistravo 94, balsavo 94 Seimo nariai: už – 24, prieš – 35, susilaikė 35. Po pateikimo nepritarta.

Tuomet balsuojame dėl galimybės tobulinti. Alternatyvus balsavimas. Tie, kurie... Ar galime bendru sutarimu? Tie, kurie pritaria tobulinimui, balsuoja už, kurie mano kitaip, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 99, balsavo 96 Seimo nariai: už tobulinimą – 16, prieš – 80. Taigi, atmesta.

17.24 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-248 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-248. Balsuojame.

Užsiregistravo 95, balsavo 94 Seimo nariai: už – 38, prieš – 27, susilaikė 29. Po pateikimo nepritarta. Apsisprendžiame, ar tobuliname, ar atmetame. Taigi skelbiu balsavimą. Tie, kas už tobulinimą, balsuoja pliusu, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 95, balsavo 95: už – 41, prieš – 54. Atmesta.

17.25 val.

Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo Nr. X-987 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-209 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo projektas Nr. XIVP-209. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: 89 – už, prieš nebuvo, susilaikė 13.

Per šoninį mikrofoną M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Norėtume Vyriausybės išvados paprašyti. Turbūt neprieštarausite ir sutiksite?

PIRMININKĖ. Galima bendru sutarimu? Taip, pritariama po pateikimo. Pagrindinis komitetas – SRDK, papildomas – BFK ir buvo siūlymas dėl TTK. Teisingai? Siūloma svarstyti gegužės 11 dieną. Ir kad reikia paprašyti Vyriausybės išvados, taip pat pritariame. Tvarka. Nematau prieštaraujančių. Judame toliau.

Darbotvarkės 2-6 klausimas buvo priimtas bendru sutarimu. Atsiprašau, dėl jo buvo paimta, na, ne pertrauka, bet, žodžiu, kitame posėdyje bus svarstomas.

17.27 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-311 (pateikimo tęsinys)

2-7 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-311. Balsuojame.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 59, prieš – 1, susilaikė 41. Pateikimo stadijoje pritarta. Per šoninį mikrofoną E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kaip ir buvo minėta, čia darbo grupė ministerijoje sudaryta, tai iš tiesų reikėtų ir ministerijos išvados, nes daug klausimų, ir manau, turėtų būti išnagrinėta kur kas nuodugniau.

PIRMININKĖ. Ar galima bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Taip, taip, Vyriausybės išvada, aš taip suprantu. T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiama pirmininke, prašau papildomais komitetais paskirti Ekonomikos ir Socialinių reikalų ir darbo.

PIRMININKĖ. Išgirdau. J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš tik norėjau pasitikslinti, ar dėl 2-6 klausimo buvo Vyriausybės išvados prašoma, ar ne?

PIRMININKĖ. Nebuvo to klausimo, kolega, grįšime kitame posėdyje. Nebuvo pranešėjo. Nebuvo pranešėjo, todėl jis nebuvo pateiktas šiandien.

Kolegos, tuomet dėl Profesinio mokymo įstatymo projekto Nr. XIVP-311 siūlomi komitetai: pagrindinis – ŠMK, papildomi – Ekonomikos komitetas ir SRDK. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną taip pat paprašant Vyriausybės išvados. Taip, sutinkame? Tvarka.

Einame toliau. Dėl darbotvarkės 2-8 klausimo buvo bendras sutarimas.

17.29 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 4 straipsnio 2 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-207 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo projektas Nr. XIVP-207. Skelbiu balsavimą. Jūs dabar? Atsiprašau, dėl vedimo tvarkos. Prašom. M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl 2-8 klausimo. Buvo bendru sutarimu, bet vis tiek reikalinga Vyriausybės išvada, nes papildomi finansai.

PIRMININKĖ. Tvarka, tuomet Vyriausybės išvadą fiksuojame prie Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo. Dabar balsavimas dėl 2-9 klausimo, dėl Konstitucinio Teismo įstatymo.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 47, prieš – 29, susilaikė 25. Po pateikimo nepritarta. Turime apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame ilgesniam laikui. Prašom. Kas tobulina, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 54, prieš – 42. Projektas bus tobulinamas.

Darbotvarkės 2-10 klausimas dėl M. K. Valančiaus metų buvo priimtas bendru sutarimu. Judame toliau.

17.31 val.

Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-246 (*pateikimo tęsinys*)

2-11 klausimas – Asociacijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-246. Balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 100: už – 35, prieš – 24, susilaikė 41. Po pateikimo nepritarta. Apsisprendžiame, ką daryti toliau. Kas už tobulinimą – plusas, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 101, balsavo 100: už – 51, prieš – 49. Įstatymas bus tobulinamas.

17.33 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-259, Baudžiamojo kodekso Nr. XIII-1844 39² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-260, Civilinio kodekso Nr. VIII-1864 6.253 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-261 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas ir paskutinis darbotvarkės klausimas, tai yra grupė įstatymų, trys įstatymai. Darbotvarkės 2-12 klausimas – Pranešėjų apsaugos įstatymo projektas Nr. XIVP-259 ir lydymieji įstatymų projektai. Balsuojame.

Užsiregistravo 100, balsavo 98: už – 38, prieš – 24, susilaikė 36. Šiame etape nepritarta. Turime apsispręsti, ką daryti toliau. Skelbiu balsavimą. Kas už tobulinimą – plusas, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 99, balsavo 98: už – 52, prieš – 46. Įstatymų projektai bus tobulinami.

Per šoninį mikrofoną – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Įskaityti už.

PIRMININKĖ. Fiksuojame dėl protokolo. Panašu, kad balsavimus tikrai baigėme, nematyti ir daugiau Seimo narių pareiškimų.

Kolegos, turiu gerų žinių. Artėja šventos Velykos, tebus jos jums saugios, šviesios ir gražios. Susitiksime jau po Atvelykio. Gražių švenčių. Posėdis baigiamas.

Registruojamės.

Užsiregistravo 101 Seimo narys.

Sveikinu visus. Vakarinis balandžio 1 dienos posėdis baigtas. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Andrikienė Laima Liucija 18
Anušauskas Arvydas 24, 30, 31, 34, 36
Ažubalis Audronius 19
Ąžuolas Valius 9
- Bakas Vytautas 9, 10, 11, 18, 23, 42
Balčytis Zigmantas 11, 17
Banionis Donatas 20, 25, 28, 37
Baublys Juozas 19
Bikulčius Vytautas 51
Birmontienė Toma 63
Brazaitis Juozas 29
Bubnys Arūnas 25
Burauskaitė Teresė Birutė 22, 23, 31
Butkevičius Algirdas 16
Butkus Vidmantas 51
- Čmilytė-Nielsen Viktorija 7, 19, 20
- Darvinas Čarlzas (Darwin Charles) 52
Davulis Tomas 63
Dumbrava Algimantas 19
Džiugelis Justas 73
- Endriukaitis Algirdas 28
Engelsas Frydrichas (Engels Friedrich) 30
- Gedvilas Aidas 48
Gentvilas Eugenijus 15, 22, 30, 31, 37
Giraitytė Vaida 55, 56
Girskienė Ligita 69, 70, 71
Glaveckas Kęstutis 15
Gočinas Grantas Artūras (Gochin Grant Arthur) 29
Gražulis Petras 26, 31, 33, 48, 51
- Ivanauskas Tadas 25, 26, 37
- Jakavonis-Tigras Juozas 28
Jakubauskas Adas 7, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29,
30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 44
Janavičiūtė Birutė 12, 39
Jarutis Jonas 7, 27, 29, 40, 41, 71
Jonaitis Liudas 19, 59, 60
Jovaiša Eugenijus 36, 48, 49, 50
Juozapaitis Vytautas 11, 63, 64
Jurkutė Mingailė 23, 24, 30, 35, 36
- Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 18, 19, 68, 70
Kadžionis-Bėda Jonas 28
Kariniauskaitė Monika 22
Kasčiūnas Laurynas 34, 71
Kepenis Dainius 25, 37
- Kernagis Vytautas 11, 12
Klimas Petras 26
Komičienė Vida 35
Kreivys Dainius 9
Kubilienė Asta 51, 52, 53, 67, 68
Kukliansky Faina 29
Kukuraitis Linas 59
Kupčinskas Andrius 66
Kūris Egidijus 62
- Landsbergis Vytautas 29
Landsbergis-Žemkalnis Vytautas 29
Leiputė Orinta 42, 57, 58
Lengvinienė Silva 19, 58
Lingė Mindaugas 55, 58, 62, 63, 72, 73
Linkevičius Linas Antanas 34
Lopata Raimundas 70
Lukša-Daumantas, Skirmantas Juozas 21, 24, 29, 35, 36
- Majauskas Mykolas 13, 14, 15, 16, 17, 42, 43, 70
Marksas Karlas (Marx Karl) 30
Masiulis Kęstutis 10, 14, 25, 31, 44, 64, 66
Matulas Antanas 13, 42, 43, 46, 47
Mažeika Kęstutis 14, 56, 59
Mažeikis Gintautas 51
Melianas Imantas 34
Mitalas Vytautas 16, 31, 32
Mocius Juozas 28
Mogenienė Laima 56
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 28, 31, 41, 60
- Nagienė Laima 25, 54, 55, 56
Nekrošius Vytautas 63
Noreika Jonas-Generolas Vėtra 29
Norkienė Aušrinė 38
- Palionis Andrius 13, 15
Paluckas Gintautas 8, 46, 51, 62, 67
Petkevič Beata 46
Petrusevičius Algirdas 28
Pinskus Jonas 19, 68
Plumpa Petras 28
Pocius Arvydas 23, 36, 71
Puidokas Mindaugas 22, 29, 36, 37, 42, 50, 51, 68
Pupinis Edmundas 45, 49, 51, 52, 57, 67, 69, 72, 73
- Rakutis Valdas 33, 65
Ramanauskas-Vanagas Adolfas 29
Razma Jurgis 7, 8, 13, 14
- Sabatauskaitė Birutė 7
Sabatauskas Julius 12, 32, 55, 56, 60, 62, 63
Sabutis Eugenijus 45, 46, 47

- Sadūnaitė Nijolė 28, 29
Sakalauskas Artūras 22
Saudargas Paulius 7, 19, 34
Savickas Lukas 56, 58, 59
Sejonienė Jurgita 34
Sekmokas Arvydas 8
Sysas Algirdas 35, 52, 53, 55
Skardžius Artūras 8, 9, 10, 11
Skvernelis Saulius 26, 30, 44
Sladkevičius Vincentas 20, 25, 28, 37
Slušnys Linas 52, 53, 54
Sondeckis Saulius 20, 25, 28, 37
Stankovičius Ignas 23, 24, 34
- Šalaševičiūtė Rimantė 66
Šarknickas Robertas 24, 36, 53, 63, 64, 66
Šedbaras Stasys 70
Šileikis Egidijus 63
Šimkus Gediminas 14, 16, 18, 43, 44
Šimonytė Ingrida 69, 71
Širinskienė Agnė 47, 53, 54, 60, 69
Šiugždinienė Jurgita 49, 58
Škirpa Kazys 29
Šovienė Jūratė 12
- Tamkevičius Sigitas 28, 29
Targamadžė Vilija 49, 50, 59
Terleckas Antanas 28, 29
Tininis Vytautas 31
Tyla Antanas 31
Tomilinas Tomas 60, 73
Tumėnas Stasys 26, 48, 49, 50, 59, 61, 62, 63, 64, 74
- Urbanavičius Justinas 9
- Vaičaitis Vaidotas 63
Vaičiūnas Žygimantas 9
Vaišvila Zigmas 26, 30, 31, 32
Valančius Motiejus Kazimieras 64, 65, 66, 73
Valiušaitis Vidmantas 25
Vanagaitė Rūta 29
Vasiliauskas Vitas 17
Veryga Aurelijus 13, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47
Vilkelytė Daiva 25
Vinkus Antanas 65, 66
Vytautas Didysis 36
- Žagunis Gintaras 22
Žukauskas Artūras 64, 65

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*